LA MULȚI ANI, 1972 !

Calendarul anului 1971 și-a numărat filele una cîte una, pînă ce am ajuns în pragul tradiționalei urări „La mulți ani !", pe care o rostim cu inimile pline de bucurie ori de cîte ori un an încărcat de roade își încheie bilanțul și își trece răspunderile unui an tînăr, întîmpinat întotdeauna, după obiceiul locului, cu inima deschisă. Sintem un popor căruia îi plac înnoirile, care trăiește o viață schimbată din temelii, desfășurîndu-se în orizonturile largi ale socialismului, dar știm să cinstim și să păstrăm tradițiile, să facem din cultivarea lor manifestări deschise de bucurie, de afirmare a adevărurilor vieții noastre socialiste. Nici una din tradiții nu este legată atît de organic de viața poporului român, n-are rădăcini atît de puternice și de adînci, ca tradiția sărbătoririi anului nou.

A devenit o adevărată tradiție să trecem pragul unui nou an după ce am recapitulat cu mulțumire deplină ceea ce am înfăptuit în anul încheiat. Este în firea poporului nostru, a cărui hărnicie, cinste și talent sînt astăzi cunoscute pe meridianele lumii, să vorbească cu fruntea sus despre muncă, s-o considere ca principala lui virtute. Am încheiat cel dintîi an al unui nou cincinal, care din primele zile a fost numit cincinalul calității. Dezvoltarea din actualul cincinal are o caracteristică aparte, se sprijină în primul rînd pe punerea în valoare a potențialului existent, pe creșterea calității eforturilor. În toate ramurile economiei naționale există mari rezerve de îmbunătățire a activității. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit al partidului și statului nostru, a arătat în atîtea rînduri că aceste rezerve trebuie cercetate și cunoscute, puse în valoare cu îndrăzneală și pricepere de adevărat gospodar. Marea Adunare Națională a adoptat prin lege, în cursul lunii octombrie, noul plan cincinal, scoțîndu-se în evidență faptul că prevederile au fost îmbunătățite față de cele cuprinse în Directivele Congresului al X-lea al partidului. A acționat tocmai această punere în valoare a rezervelor, din inițiativa și sub conducerea nemijlocită a secretarului general al partidului. Cu puțin timp în urmă, Marea Adunare Națională a adoptat prin lege planul de dezvoltare economică și socială pe anul 1972. A acționat și de această dată căutarea și punerea în valoare a rezervelor, ceea ce a făcut ca multe dintre prevederile planului pe 1972 să fie superioare celor cuprinse în planul cincinal referitoare la acest an.

Pășim într-un an cu mari sarcini în dezvoltarea economică și socială, dar cu certitudinea că ele sînt integral realizabile. Această certitudine este dată, în văzul tuturor, de succesele anului pe care îl încheiem. S-ar putea prezenta o mare bogăție de cifre care să ilustreze aceste succese. În bună măsură ele au fost înfățișate opiniei publice cu prilejul aprobării planului pe anul viitor de către Marea Adunare Națională. Ele vor fi prezentate în detalii la încheierea definitivă a bilanțului. Se știe că munca unui întreg an intră în evaluarea precisă, matematică a statisticienilor și că rezultatele muncii acestora sînt date publicității, ca poporul nostru să cunoască cu exactitate roadele activității sale.

Poporul român este angajat cu toată energia sa în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate. El este călăuzit de Partidul Comunist Român, a că-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

16 pagini – 3 lei | Sîmbătă 25 decembrie 1971 | Nr. 742 / Nr. 743

Fotografia : Mihai POPESCU

CU PRILEJUL ANULUI NOU

urăm cititorilor și colaboratorilor noștri noi succese în muncă, sănătate și fericire.

TINEREȚEA = DĂRUIRE

Trăim o epocă — cea mai fecundă din istoria poporului nostru — în care fiecare treaptă în ascensiunea spirituală a oamenilor muncii își are un corespondent complex și dinamic în înfăptuirile concrete ce marchează propășirea multilaterală a patriei Noua demnitate civică și umană pe care socialismul a conferit-o fiecărui cetățean reprezintă principala și inepuizabila sursă a acelei coordonate morale a realității noastre pe care o numim cu termenul simplu și expresiv : **dăruire.** Coordonată care își găsește materializarea sub multiple și felurite înfățișări, dar cu o unică substanță : edificarea vieții noi.

Răsfoindu-mi la răstimpuri carnetele de reporter, întîlnesc numeroase și sugestive mărturii despre sensurile și dimensiunile individuale ale dăruirii, despre modul cum s-au configurat, în jurul acestui ax definitoriu, biografii și destine exemplare. De data aceasta m-am oprit asupra unor biografii și destine de tineri. Căci nu este oare tinerețea sinonimă cu dăruirea ?

Pe ION GHIURCIU l-am cunoscut în urmă cu cîtva timp la Combinatul de industrializarea lemnului Pipera. Un aer ușor șăgalnic, o privire mereu zîmbitoare, într-un cuvînt — o figură tipică de adolescent. E de ajuns însă să-l surprinzi într-una din ipostazele sale obișnuite din activitatea cotidiană în mijlocul colectivului ca să rămîi uimit de dezinvoltura și siguranța de sine cu care împarte celor din jur indicații lucide și operative, de privirea expertă cu care apreciază munca făcută de ceilalți, de maturitatea înțeleaptă cu care dă sfaturi, antrenează energii, dinamizează voințe. Ion Ghiurciu este, la ora actuală, nu numai secretarul comitetului U.T.C. al combinatului, dar și unul dintre cei mai tineri maiștri din întreaga industrie a lemnului.

Nimic extraordinar în biografia acestui tînăr. Și, poate, tocmai acest firesc o învăluie într-o aură de lumină. A venit aici la Pipera, după ce a părăsit un atelier de tîmplărie al unei cooperative unde, în loc de meserie, niște meseriași deprinși cu năravuri vechi îl învățau cum se

Grigore TUDOR

CONTINUARE ÎN PAG. ②

CUM?

ÎNTREBARE ESENȚIALĂ DE PROSPECTARE A VIITORULUI

● Cîteva răspunsuri la o anchetă a prognozelor

(Pagina a 9-a)

GÎNDURI LA SFÎRȘIT DE AN

Împărtășite de cunoscuți actori de teatru și cinematograf din țara noastră

(Pagina a 4-a)

ÎNCOTRO

se îndreaptă savanții ?

Opt personalități ale științei românești răspund întrebărilor noastre.

(Pagina a 5-a)

MISTERIOSUL CRISTOFOR COLUMB

● Adevăratul Columb s-ar fi înecat înainte cu 16 ani de celebra expediție.
● Descoperitorul Americii ar fi un aventurier.
● Dezvăluirile unor biografi ai ilustrului navigator.

Mai există enigme ?

Unde a fost vestitul teatru „CIȘMEAUA ROȘIE"

Incursiune în Bucureștii de acum 150 de ani.

(Pagina a 10-a)

CĂLĂTORIE „LA CAPĂTUL PĂMÎNTULUI"

PRINTRE GHEȚARI, RENI ȘI MORSE

Corespondență specială pentru „Magazin"

(Pagina a 11-a)

În pagina a 13-a :
Anchete... Clasamente...
REVELIONUL CELEBRITĂȚILOR
POȘTA ROTUNDĂ

● JOCURI DISTRACTIVE
● REBUS
● VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE
(Paginile a 7-a și a 15-a)

2 PAGINI DE UMOR
(Paginile a 8-a și a 16-a)

Idei cu haz pentru noaptea de REVELION
(Pagina a 14-a)

CEL MAI TÎNĂR ŞEF DE FERMĂ

LA PUNCTUL CEL MAI ÎNALT AL BĂRĂGANULUI

De la Tăndărei, părăsind bitum-ul odihnitor al şoselei ce aleargă mai departe spre întîlnirea cu minunata arcadă a podului de la Giurgeni, o facem la dreapta pe drumul regional „de Feteşti". Prima zi a lunii noiembrie este încă înnegurată, plumburie. Ploile au curs în ultimele zile, parcă metodic asupra Bărăganului, urmărind să ducă la bun sfîrşit dorinţa unui „fermier" („din Baltă", cum îşi zice — de fapt îl cheamă Pavel — deoarece ferma al cărui şef este se află între Dunăre şi braţul Borcea), adică „să facă bolovanii mici". Într-adevăr, ploile au fost statornice în Bărăgan şi au fărîmiţat mărunt arătura. Cernoziomul are acea moliciune şi uniformitate dragă ochiului de gospodar din aceste locuri, semn că în anul care vine pămîntul întins al Bărăganului, patul germinativ al semînţei deja incoltite şi al celei ce va urma să cadă, este bine aşezat în firea menirii sale de a creşte şi de a purta rodul toamnei viitoare... Drumul trece prin comunele Lăcusteni şi Platonesti, urcînd mereu pe nesimţite către comuna Movila. Aici este cel mai înalt punct al Bărăganului, cum am fost asiguraţi şi de Ion Budu, „fermierul" în virstă de numai 23 de ani al C.A.P.-ului pe care l-am vizitat puţin mai tirziu, după ce am trecut printre casele late şi încăpătoare ale comunei, luînd sub roţi drumul vechi spre „arman". Oamenii locului numesc si acum ferma tot cu acest cuvînt arhaic. „Aici lucrează în medie 80 de cooperatori, — ne informează Ion Budu în biroul său, oprindu-se în faţa unui grafic explicativ, — exceptînd perioadele de virf cînd numărul acestora creşte dincolo de 100. În genere nu ducem lipsă de forţă de muncă, pentru că, prin rentabilitatea sa, ferma noastră a oferit, de pildă, chiar anul trecut, 39,80 lei pentru o normă (cea mai mare valoare pe fostul raion Feteşti), iar anul acesta avem toate motivele să credem că cei 32 lei planificaţi, vor fi cu mult depăşiţi. Cum avem cooperatori care ating 600 norme anual, venitul lunar al acestora se ridică la 2 000 lei. Oameni ca Dan Gh. Cristea Dumitru, îngrijitori la porcine, sau şefii de cîrd Serban Ion, Bădia Ion, Cepoiu Gh. ori Bunghez Ion (care este şi secretarul de partid al sectorului zootehnic), ca şi cei mai vechi îngrijitori ai fermei, fraţii Calita, pe lîngă ajutorul imens pe care mi-l dau prin munca şi experienţa lor acumulată în decursul anilor — unii muncesc aici din 1952 de la înfiinţarea C.A.P.-ului — sînt într-un fel campionii celui mai mare număr de norme atins anual".

Îl rog să precizeze în ce fel este transpusă, la nivelul producţiei fermei, situaţia acestor norme, pentru a nu lăsa cumva cititorului neavizat impresia că unica preocupare este acumularea de cît mai multe asemenea norme. Ion Budu zîmbeşte îngăduitor. „Întrucît este vorba de o noţiune cu acoperire în bani, îmi spune, ea nu poate fi străină de ideea de producţie, producţie-marfă etc. **Pentru fiecare normă se plăteşte şi atunci aceste sume nu ne pică din cer!** Ele sînt realizate implicit de oameni, prin munca lor. Iată, spicuiesc din situaţia operativă la data de 1 noiembrie : viţele montate — plan 65, realizat 69 ; viţei obţinuţi — plan 215, realizat 240 ; miei obţinuţi — plan 1350, realizat 1386 ; lapte oaie — plan 405 hl., realizat 443 hl. ş.a.m.d. Cum s-ar zice, la noi normele cu pricina, de care a venit vorba, se văd foarte concret, mai ales cînd fac ochi şi încep să fugă pe cele patru picioare !" Îmi vorbeşte apoi despre preşedintele C.A.P. Movila, Pătîrlăgeanu Ştefan. Nu poate imagina un om mai potrivit pentru conducerea Cooperativei. Ion Budu crede că pe la ei locurile sînt darnice : se pare că nasc oameni pe măsura necesităţilor ! Unul dintre aceştia e şi economistul fermei, Chirobocea Ştefan. Omul al cărui sprijin nu-l poate evalua, chiar dacă se mai ceartă uneori cu el din pricina unor neînsemnate incurcături contabilicesti !

Cutreierînd printre saivane şi şire de paie cu spaţii între ele, arate reglementar, cu pichete contra incendiilor, irepro-şabile (primul loc pe judeţ !), încerc să-l privesc şi să-l înţeleg pe acest...cel mai tînăr conducător de fermă din Bărăganul Ialomiţean ! (şi poate... din ţară ! Dacă supoziţia mea este greşită aştept invitaţia de a-l vizita pe ipoteticul fermier — şi mai tînăr ! — în oricare colţ al ţării s-ar afla !). Privirea sa deschisă, aerul încă adolescentin, exaltarea pentru munca la fermă, reprimată şi închisă în rigoarea unor expuneri lapidare, pasiunea sa neaşteptată pentru muzica de operă şi operetă (posedă o discoteca de unde nu lipsesc „Traviata" şi „Rigoletto", ediţie integrală, apoi multe altele : discul de cantonete al lui N. Herlea, selecţiunile din „Liliacul" şi „Văduva veselă", operetele româneşti etc.) mă împing foarte aproape de riscul idealizării şi portretul, sentimental poate, liric, se impune astfel de la sine. Dar cînd îl aşez mental faţă-n faţă cu acei „campioni" absurd antisociali ai timpului pierdut, pentru care tinereţea este echivalentă cu indolenţa şi iresponsabilitatea, îmi vine să scriu numai cu majuscule despre acest tînăr de 23 de ani ! În el întrevăd ca într-un simbol miile oanele de tineri ai patriei pentru care cultul muncii pasionate este însăşi raţiunea existenţei lor.

Oare cine l-a obligat pe Ion Budu ca la 18 ani, după ce a absolvit liceul tehnic zoo-veterinar din Brăila, după ce în 1966 şi-a luat în primire munca de tehnician la actuala fermă (al cărei şef este prin decizie de fermier, de un an, de la 22 de ani deci), zilnic, după multe ore de muncă încordată, vreme de cîţiva ani, să urmeze şi cursurile liceului seral din Feteşti, secţia umanistică, făcînd apoi, seara tirziu, naveta pînă-n Tăndărei, unde locuieşte ? Dacă-l întreb pentru ce a făcut-o, îmi răspunde dezarmant de simplu şi-n acelaşi timp uimitor de elocvent : „pentru mine".

Fără să le dorească, pentru că ele presupun posibile pierderi, adoră intervenţiile chirurgicale atunci cînd se ivesc. Îmi mărturiseşte : o complicaţie învinsă îi dă o supremă satisfacţie ! Palmaresul său de chirug (nu întotdeauna are timp să apeleze la serviciile medicului veterinar ; de fapt cred că nu vrea să-l solicite !) : 5 cezariene, aproximativ 1000 de operaţii (hernii — abdominale, reductibile etc. — cecotomii la cai, castrări.) De regulă îl ajută nea Cîrstea, unul din îngrijitori. Prima amintire... Cu cinci ani în urmă doctorul veterinar a încercat o intervenţie cu o pensă forceps la un animal. S-au produs leziuni ireversibile. Nemai existînd nici o speranţă, doctorul a făcut o experienţă : l-a

Ion Budu

lăsat pe Nelu (avea 18 ani) să execute prima sa cezariană, cu toate că, în amănunt, cunoştea dinainte rezultatul negativ al intervenţiei. Animalul era cu alte cuvinte condamnat. A doua zi Ion Budu a alergat cu sufletul la gură să-şi vadă „pacienta" doctorului a fost puţin cam crudă. Trauma unui eşec total, la cea dintîi încercare, putea să lase urme adînci în conştiinţa tînărului practician veterinar. Dar acest eşec n-a avut o astfel de urmare. L-a îndirjit şi pe linia atribuţiilor veterinare şi pe direcţia muncii zootehnice. Acum este un crescător de animale, „fermier", cum le place tuturor să i spună, căruia nu-i sînt străine noţiunile de rentabilitate, contracte-livrări, ori reţetarele cu Zoofort, sau făină de carne şi oase pentru menţinerea echilibrului fosfo-calcic, în special, al viţeilor. Foloseşte de asemenea, şroturile de floarea soarelui. „Albuminele digestive pe care acestea le conţin fac foarte bine animalelor tinere ! îmi spune. Păcat că se obţin cam greu". Nu întîmplător îmi arată groapa de însilozare. „Folosirea acestui timp încă frumos este echivalent cu o foarte bună investiţie", e de părere Ion Budu. Desprind de pe agenda sa de lucru citeva probleme cheie : a) Reducerea „importului" de furaje concentrate şi introducerea furajelor grosiere, ieftine, realizate cu resurse proprii (porumb masă verde de pe 30 ha plus cocean tocat, plus melasă egal cu 300 tone ; însilozarea în groapă, în straturi, însămînţare cu bacterii lactice). S-a mai depozitat : fîn de lucernă, vrej de fasole şi mazăre, borceag) b) Sporirea numărului de oi de la 2.086 la 2.400 (cel puţin). E hotărît, chiar a doua zi va pleca să mai cumpere 4-500 oi. „Este specia cea mai rentabilă, mă informează. Toată vara am ţinut oile în baltă. Furajarea pe cap de animal mă costă 6 lei. Investesc sume minime şi prin livrări în baza contractelor obţin beneficii maxime. Am predat pînă acum: 3 747 kg. lînă, 433 hl. lapte, 10,850 tone carne, — nu mai de la oi". Mărirea diferenţei dintre suma (minimă, printr-o furajare cît mai necostisitoare) cheltuită pentru realizarea unui kg. — produs şi preţul la care i se contractează acelaşi kg., constituie pentru tînărul fermier una din preocupările sale esenţiale. Beneficiul fermei înţelege să-l obţină atît prin creşterea producţiei marfă, cît şi prin scăderea — cheltuielilor pentru producerea acesteia. De aceea, e adevărat, se luptă cît poate să nu cedeze prea mult porumb. Are o mare dorinţă : să reducă pe cît posibil „importul" de furaje, cum zice el, din afara fermei. Vrea să-şi facă singur unul din „combinate", conform reţetarului : porumb 60%, şroturi de soia 25%, tărîţe de grîu 14%, făină de cretă (aşa numitul calciu furajer) 1%. În fermă are o „moară cu ciocănele". Macină, amestecă acolo. Scăzind astfel masiv cheltuielile pentru furaje, e convins că va putea nu numai să atingă planul producţiei globale pe fermă în valoare de 3.500.000 lei (defalcat : 1 900 000 lei din porcine şi ovine ; 1.600.000 lei din bovine) plan aproape îndeplinit la 1 noiembrie dar să-l şi depăşească cu mult pînă la sfîrşitul anului.

Cooperatorii îl privesc ca pe un bun gospodar, animat mereu de noi iniţiative, pentru că aici, la cea mai înaltă cotă a Bărăganului, şi el este unul din oamenii, care gîndesc continuu, străduindu-se să găsească soluţii cît mai avantajoase pentru ridicarea bunăstării tuturor acelora alături de care munceşte.

Armanul său este în curs de modernizare : un castel de apă, în exclusivitate pentru fermă, un grajd cu instalaţii de adăpare automată. Ştie : trebuie să urgenteze modernizarea, trebuie să convingă adunarea generală să-i aprobe noi fonduri pentru investiţii. Cele 590 bovine, din care 240 vaci cu lapte — restul „tineret" — plus 8 tauri (2 Holstein, 4 Bruni), cele 1.450 porcine şi 2.400 oi — averea aceasta, oamenii pe care îi conduce (deţine funcţia de secretar al U.T.C.ului din C.A.P. Movila), dragostea şi încrederea lor, îi impun continuu lui Ion Budu, un lucru extrem de greu dar atît de simplu şi firesc pentru el : să-şi fie fidel sie insuşi, conştiinţei sale de membru al Partidului, în rîndurile căruia activează scriptic din noiembrie 1967, dar în mod real, din clipa cînd a făcut prima practică, pe vremea cînd era elev şi visa să gospodărească o fermă ca aceasta pe care o conduce cu atîta dăruire azi.

Cornel RUSU

LA MULŢI ANI, 1972!

URMARE DIN PAG. 1

rul istorie glorioasă a împlinit, în primăvara anului pe care l-am parcurs, cinci decenii. Aspiraţiile poporului nostru se identifică cu politica partidului, care este propria sa politică. Unitatea morală dintre partid şi naţiunea socialistă este chezăşia întregii dezvoltări economice şi sociale. Noi punem mare preţ pe tot ce am obţinut în perfecţionarea procesului de organizare şi conducere a vieţii economice şi sociale. Perfecţionarea conducerii şi organizării economiei naţionale, a vieţii sociale în general reprezintă pirghia deosebit de puternică aflată în mîinile noastre şi a cărei manevrare este hotăritoare în punerea în valoare a bogăţiilor materiale şi spirituale, a rezervelor din toate compartimentele economiei şi vieţii sociale. Încheiem un an care a adus, în procesul de perfecţionare, un mare număr de legi, în special cu caracter economic, menite să sprijine activitatea creatoare a poporului nostru, să-i sporească randamentul. Omul societăţii socialiste, aşa cum l-a definit secretarul general al partidului în expunerea sa la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie, este angajat cu elanul său creator, cu forţa sa spirituală în vasta operă de construire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, iar idealurile pentru care militează îi înnobilează munca.

În şirul evenimentelor anului, s-a situat unul, chiar către sfîrşit, ale cărui ecouri se mai aud încă distinct de la un capăt la altul al ţării. Pentru prima oară în istoria vieţii noastre politice, secretarii comitetelor comunale de partid şi primarii celor 2706 de comune s-au întrunit în Capitală într-o conferinţă pe ţară, în prezenţa secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. A fost o întîlnire de lucru de o amploare fără precedent, care a supus dezvoltarea comunei unui examen cuprinzător. Interesul arătat de secretarul general al partidului ridicării localităţilor rurale este expresia grijii pe care o manifestă statornic partidul şi statul nostru pentru viaţa poporului, pentru cerinţele de dezvoltare atît ale oraşului cît şi ale satului. Pentru o bună perioadă de vreme, învăţămintele primei conferinţe pe ţară a secretarilor comitetelor comunale de partid şi primariler se vor face simţite în activitatea din satele patriei, care se apropie cu paşi repezi de condiţiile de civilizaţie şi cultură ale oraşului.

În urările adresate cu prilejul Anului nou îşi vor găsi locul atitea dintre faptele anului pe care îl încheiem. Trecem dintr-un an într-altul cu bucuria că ne continuăm munca noastră de înălţare a ţării, că sintem pe deplin stăpini pe destinele noastre. Rostim tradiţionala urare cu sentimentul că anii vor fi mulţi şi buni, că fiecare an va însemna o nouă treaptă în dezvoltarea României socialiste. Urarea conţine deopotrivă emoţie şi hotărire.

LA MULŢI ANI!

TIMP TURNAT ÎN BRONZ

de Mircea Şerbănescu

Omul măsoară timpul de multă vreme. Şi întotdeauna instrumentele cu care face aceasta sînt ingenioase, pitoreşti, realizate într-o anumită estetică în necontenită evoluţie, de la scurgerea banală a nisipului într-o clepsidră pînă la cronometrele atomice de azi şi de mîine, necesare în spaţiul cosmic, dincolo de ceea ce pe Terra numim TIMP. Incontestabil că între simplitatea dezarmantă dintre orologiul văzut de curînd în comuna Lenauheim din judeţul Timiş — o baghetă împlintată dezinvolt într-un perete imaculat — şi între complicatul mecanism de la Sighişoara menit să reprezinte nesfîrşita peregrinare a timpului printr-un mic spectacol de marionete, există deosebiri fundamentale şi saltul de la simplu la complex nu este numai de natură strictă a tehnicii în construcţia de ceasuri.

Ritmurile trepidante ale vieţii moderne modifică relaţiile dintre om, activitatea sa şi timp ; se poate spune că valoarea zilei a crescut imens faţă de vremea cînd timpul mai era sunat cu trompeta din înaltul unui turn, aşa cum se întîmplă şi azi în comuna Nădlac din judeţul Arad. Un om încredinţat anume de obşte, suflă în trompetă sferturile, jumătăţile şi orele atît pentru cei care rămîn în sat cît şi pentru cei ce se risipesc pînă departe pe ogoare, la muncă. Nu de mult, la Reşiţa, am avut revelaţia unei complexe relaţii de tip contemporan dintre existenţa umană, activitatea în sluba progresului şi eternitatea implacabilă a timpului. Mă aflam în moderna, spaţioasa şi plină de lumină străucitoare hală în care de aproape un deceniu se fabrică motoare pentru locomotive Diesel-electrice, ea însăşi hală — timp comprimat la maximum, deopotrivă de tehnica avansată în construcţii industriale şi de elanul înnoitor al oamenilor capabili să transforme virsta înaintată a Reşiţei într-o autentică, biruitoare, intensă tinereţe. Încă nu mă obişnuisem pe deplin cu lumina biruitoare a vastului interior cu mari suprafeţe vopsite în culori foarte deschise şi vii, cînd am trăit şocul unei noi întîlniri cu timpul De data aceasta turnat în bronz, într-o suită de zece plăci montate continuativ de-a dreptul în pardiment, chiar pe mijlocul aleii ce străbate hala respectivă printre maşini, de la un capăt la altul.

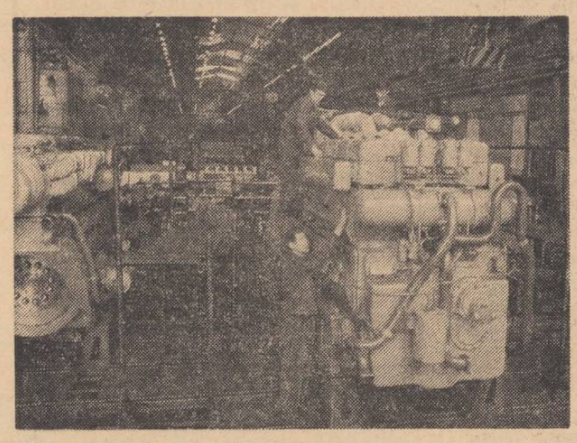

Uzina de maşini grele-Reşiţa : hala de montaj a motoarelor Diesel de 2 300 C.P. şi 1 250 C.P.

Nu de mult, Reşiţa şi-a sărbătorit două veacuri de existenţă industrială, două sute de ani de foc nestins ; iar în anul ce vine va rotunji un secol plin de la fabricarea primei locomotive cu aburi, care, deşi a pornit în prima sa călătorie cu modestie de pe o platformă trasă de două duzini de boi (din lipsa unei căi ferate), a străbătut o cale fantastică, devenind din ce în ce mai mare, mai puternică, mai cutezătoare cu distanţele. Veacul acesta al locomotivei cu aburi este concentrat şi el aici, în suita baladescă a timpului turnat în bronz. Ne oprim la prima placă pentru a citi cu emoţie : „Al 100-lea motor Diesel". Eveniment despre care s-a vorbit pe larg la timpul lui, consemnare lapidară acum, dar atît de plină de semnificaţii ! Acest prim lot de motoare destinate tracţiunii feroviare moderne trecea în planul istoriei locomotiva tradiţională, cu aburi, exprimînd, în acelaşi timp, entuziasmul şi hotărirea de a continua.

Continuăm calea urmînd scara în crescendo a bronzului turnat pentru a marca un timp preţios de victorii şi de împliniri deosebite. Pe următoarea citim : „Al 200-lea motor Diesel" ; apoi : „Al 300-lea motor Diesel" şi tot aşa mai departe, într-o evoluţie dinamică din sută în sută, cu atît mai interesantă cu cît timpul destinat fiecărei sute se modifică în sensul reducţiunii sale, sugerînd un efort general al muncitorilor, maiştrilor, tehnicienilor de a lucra mai bine, de a-şi organiza munca mai temeinic, de a-şi ridica gradul de cunoştinţe tehnice şi potenţialul ideologic. Un efort colectiv susţinut, pasionat, turnat în bronz o dată cu valorile timpului încrustat, atent, exultînd cu ultima placă, lucrată sărbătoreşte, în care cifra „o mie" este încununată cu frunze de laur, semn de bucurie şi de recunoaştere mîndră.

Este poate încrustarea cea mai emoţionantă şi mai frumoasă a timpului întîlnită pînă acum.

TINEREŢEA = DĂRUIRE

URMARE DIN PAG. 1

poate stoarce un bacşiş „mai gras". Odată intrat în rîndurile acestui harnic colectiv muncitoresc s-a simţit, după spusele lui, „alt om". A urcat rapid treptele ierarhiei profesionale. Şi-a lărgit orizontul de cunoştinţe într-ale meseriei. A fost tîmplar de mobilă, pe urmă — cînd noile tehnici au îmbogăţit arsenalul acestei industrii de solide tradiţii — s-a recalificat operator chimist cu specialitatea „tipograf de melamină". Văzînd în el acea mereu nepotolită dorinţă de a învăţa, de a se perfecţiona, maistrul ARISTIDE STAN i-a transmis treptat cunoştinţele, deprinderile, competenţele de diriguitor al locului de producţie. Între timp, tînărul nostru şi-a terminat liceul la cursul seral, în momentul de faţă se pregăteşte să urmeze, ca să-şi desăvîrşească pregătirea profesională, şcoala de maiştri.

Aceeaşi firească ascensiune şi pe tărîm obştesc. A devenit utecist, membru de partid, apoi anul acesta a fost ales, pentru merite recunoscute de toţi tinerii din combinat, secretar al comitetului U.T.C. Un drum rectiliniu, aparent fără sinuozităţi şi complicaţii, dar marcat definitiv de opţiunea aceea esenţială a adolescenţei : opţiunea pentru o viaţă consacrată nu numai datoriei sacre, dar şi pasiunii nobile de a munci, pentru o viaţă iluminată lăuntric de flacăra dăruirii.

— Mă întrebaţi cînd am timp să le fac pe toate, şi producţia, şi învăţătura, şi munca obştească — îmi spune la un moment dat Ion Ghiurciu. **Ştiţi ce am observat ? Că de cînd sînt mai încărcat de sarcini parcă le fac mai uşor. Nu ştiu, poate că mi se întîmplă asta nu numai mie, dar am senzaţia că una o înlesneşte pe alta, chiar dacă la început mi se pare că se cam bat cap în cap. Unii tineri vin cu argumente de genul ăsta : bine, bine, dar munca nu e un scop în sine. Iar eu le răspund : da, aşa e, munca nu e un scop în sine, e numai un mijloc, mai bine zis o cale, dar e cea mai sigură cale spre tine însuţi, căci numai în muncă te realizezi total, cu talentele şi capacităţile tale, te perfecţionezi ca om, ca tovarăş, ca membru al colectivităţii.**

Era un autentic crez al dăruirii şi al resorturilor umane ce o declanşează şi o justifică.

Cu tînărul inginer constructor FLORIN LAZEA, am făcut cunoştinţă pe una dintre cele mai tinere platforme industriale ale ţării, la Zalău. Mai bine zis, întîi am făcut cunoştinţă cu şubtila şi precisa orchestraţie a eforturilor pe şantierul condus de el — construcţia Filaturii de bumbac — dîndu-mi seama că aici organizarea minuţioasă joacă un rol esenţial, determinant pentru valorificarea maximă a energiilor investite.

— Sentimentul pe care îl încercăm cu toţii — îmi spunea maistrul ION CHIOREANU — **este că la inginerul Lazea dăruirea pentru profesie începe de la concepţie, de la gîndire. El ne-a insuflat tuturor convingerea că elanul rămîne steril dacă nu se plasează pe coordonatele unei organizări riguroase, pînă la ultimul detaliu. Entuziasm organizat şi eficient, aceasta e lozinca lui...**

Rezultatele vorbesc de la sine : la lotul condus de inginerul Lazea toate lucrările au fost executate în termen, fără nici un minut de întîrziere. Aşa se explică de ce, la sorocul prevăzut, instalaţiile filaturii erau în probe tehnologice. Ce a însemnat aceasta pe planul eforturilor concrete am aflat, de asemenea, nu de la Florin Lazea, dispus întotdeauna să povestească pe larg mai ales despre cei din jur, ci de la oamenii pe care îi conduce.

— Hărnicia şi disciplina le-am învăţat aici, pe şantier, nu prin lecţii, ci prin exemplul concret pe care ni l-a dat el însuşi — ne spunea betonistul FLOREA AVERCHIE. **Am venit aici, pe şantier, fără nici o calificare, dorind mai mult să cîştig ceva bani decît să învăţ o meserie. Inginerul Lazea mi-a spus de la început că şantierul nu-i un loc de omorît timpul, că mai ales azi, cu tehnica asta, cu maşinile astea, şantierul a încetat să mai fie „raiul necalificaţilor". M-a dus la staţia de betoane, m-a dat pe mîna şefului de echipă IULIU NEGRU şi mi-a spus că într-o lună vrea să mă vadă betonist clasa-ntîi. Vă spun drept, la început am învăţat meserie mai mult de ruşinea de a nu mă face de rîs în faţa unui asemenea om. Mi s-a întîmplat după aceea ca, oricît aş fi fost de obosit, să rămîn la betonieră şi după orele de program. Şi nu numai mie. Ştiţi de ce ? Nu poţi să laşi lucrul fără să-l duci la bun sfîrşit atunci cînd îl vezi pe inginerul Lazea cu cearcăne mari de nesomn, picînd din picioare de osteneală, dar stînd la postul lui pînă e deplin încredinţat că şi-a făcut datoria.**

Forţa dăruirii lui Florin Lazea e contagioasă tocmai datorită rigorii exemplare ce o animă, tocmai datorită faptului că izvorăşte dintr-o gîndire precisă şi temeinică, avînd la bază simbioza organică a **cunoştinţelor cu conştiinţa.**

Om tînăr şi el — dar din altă generaţie decît cei ale căror profiluri am încercat să le conturăm mai sus — conferenţiarul universitar inginer PANTELIMON MINULESCU, şeful catedrei de maşini agricole, este o figură de prestigiu a tinerei universităţi craiovene. Cercetător pasionat de „tainele" acelui vast domeniu al tehnicii moderne căruia i s-a consacrat, tovarăşul Minulescu este, în acelaşi timp, un dascăl preţuit de colegi şi iubit de studenţi. Flacăra pasiunii sale caută s-o transmită şi celor pe care îi călăuzeşte pe cărările nu întotdeauna lesnicioase ale cunoaşterii, străduindu-se să le insufle un înalt simţ al datoriei, o înaltă conştiinciozitate profesională.

Biografia sa ilustrează nu numai unele dintre coordonatele esenţiale ale noţiunii de dăruire, dar şi fundamentul social şi etic pe care s-a înălţat. La 23 August 1944, elev al unei şcoli de meserii, lucra, fiind în vacanţă, ca muncitor temporar în atelierul mecanic al fabricii de ţigarete din Tîrgu Jiu. După propria sa mărturisire, chiar în clipele cele mai euforice care au urmat zilei eliberării, nu cuteza să spere că va ajunge cadru universitar. A absolvit liceul industrial în 1947 şi, în acelaşi an, devenind muncitor la C.F.R., a intrat în rîndurile Partidului Comunist Român. Evenimentele se desfăşurau însă cu acea accelerăţie pe care o cunosc epocile revoluţionare. A venit reforma învăţămîntului şi, în 1949, Pantelimon Minulescu era student al proaspăt înfiinţatei Facultăţi de mecanizare a agriculturii din Craiova. Iar pe urmă toate s-au înşirait simplu şi firesc ca pentru atîţia tineri muncitori din ţara noastră. Pe coordonatele acestui firesc se înscrie şi faptul că Pantelimon Minulescu este astăzi conferenţiar universitar, şef de catedră, exact la facultatea pe ale cărei porţi intra acum 22 de ani.

— Mi se pare că nimic nu e mai normal decît să dăruieşti altora ceea ce societatea ţi-a dăruit ţie însuţi — obişnuieşte să spună acest om energic şi iscoditor. **Nu e vorba de o contabilitate oarecare, de un cont cu debit şi credit, ci de conştiinţa răspunderii pentru sporirea unei avuţii ce ţi-a fost încredinţată spre a fi bine gospodărită şi a da roadele cuvenite...**

★

Dăruire ! Iată o noţiune ale cărei semnificaţii nobile sînt întreţesute în toate fibrele ascensiunii noastre impetuoase spre viitor. O noţiune-cheie pentru climatul nostru etic.

Grigore TUDOR

Clepsidra

ANUL OMENIEI

de Constantin VIŞAN

1971 se îndepărtează de noi, devine definitiv şi iremediabil istorie. Contemplindu-i relieful, în faţa ochilor noştri se impun piscurile albastre ale ideilor înălţate spre cerul patriei în luna lui cuptor. În istoria noastră 1971 se va numi fără îndoială Anul tezelor din iulie. Elaborate de secretarul general al partidului şi îmbrăţişate de toţi comunişti, de întregul popor român, aceste teze ne-au îndemnat să aducem în prim planul atenţiei problemele politice şi ideologice, faptele de conştiinţă, de etică socialistă. Furaţi de avalanşa de solicitări exterioare, de multitudinea sarcinilor noastre practice, adesea am uitat, am neglijat înlăuntrul nostru, resorturile mai gingaşe ale spiritului, ale conştiinţei. 1971 este anul în care s-a născut expresia „a fi comunist de omenie"

Nu este cumva un pleonasm ? s-au întrebat unii. Realitatea vieţii demonstrează că nu este vorba de niciun pleonasm, că înalta calitate dobîndită şi consfinţită într-un carnet, trebuie apărată şi perfecţionată continuu, printr-o luptă acerbă cu inerţia, printr-un permanent efort de autodepăşire, de servire exemplară a intereselor obştei.

În 1971 s-au împlinit 450 de ani de la intrarea definitivă în istoria românească a lui Neagoe Voevod. A fost subliniată cu acest prilej mai intens ca oricînd înţelepciunea cuprinsă în învăţăturile domnului Ţării Româneşti către fiul său Teodosie. Se impune o paralelă între tezaurul de norme politice, diplomatice, ostăşeşti şi morale lăsate de Neagoe şi Programul de măsuri politico-ideologice şi etice propus întregului popor român de către conducătorul partidului în anul 1971. Deşi îndepărtate în timp, cele două pravili de ţară se aseamănă. Sînt străbătute de aceeaşi înaltă grijă pentru cultivarea dreptăţii, a curăţiei morale, a vieţii fără ocară, a îndrăznelii, a dragostei şi jertfei pentru neatîrnarea pămîntului strămoşesc.

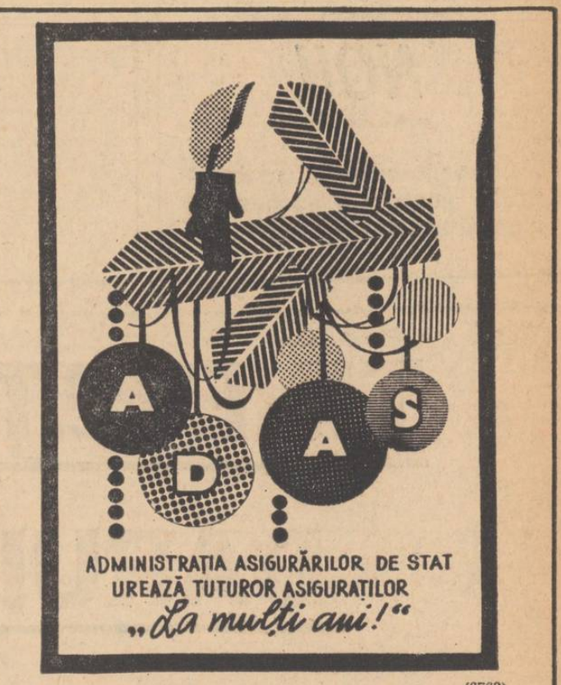

ADMINISTRAŢIA ASIGURĂRILOR DE STAT UREAZĂ TUTUROR ASIGURAŢILOR „La mulţi ani!"

(6763)

TELLUS

şi

Cortebert

DOUĂ MĂRCI ACELAŞI CEAS

CORTEBERT S.A. 2500 BIENNE

(6763)

EXISTĂ O CRIZĂ A ORAȘULUI CONTEMPORAN?

ÎN LIMITELE BIOLOGICE ale unei singure generații, Terra a înregistrat o explozie demografică aproape de domeniul fantasticului. **Cu numai două decenii în urmă, planeta noastră avea 2 miliarde și jumătate de locuitori, dar, între timp, populația ei a crescut cu încă aproximativ 1 miliard, iar prognoza pentru anul 2 000 indică un salt și mai spectaculos. Pe suprafața devenită prețioasă a Pământului, vor locui, atunci, în jurul a 6 miliarde de oameni.** Pentru aceiași ani de referință, populația urbană era de 20 la sută și, respectiv, este susceptibilă să treacă de 60 la sută. Într-un asemenea context, noțiunile de habitat uman, de cadru de existență natural și creat, sînt pasibile de restructurări fundamentale. A folosi pămîntul rațional, a reda omului locul ce i se cuvine în civilizația tehnică a secolului, pe care el a făurit-o și firesc este s-o domine, devine vital.

IN MOD MANIFEST, habitatul uman începe să ocupe un loc de prim ordin în rîndul preocupărilor contemporane. De curînd, Uniunea Internațională a Arhitecților — U.I.A. a consacrat unul din seminariile sale luării de poziție cu privire la situația existentă, căutării unor soluții de depășire a impasului în care se află arhitectura și urbanismul în abordarea problelor complexe ce le stau în față. Am asistat la o dezbatere angajată și constructivă. Am făcut-o cu satisfacția că țara noastră a fost aleasă ca gazdă pentru acest seminar, ca o recunoaștere a realizărilor obținute în vasta acțiune desfășurată pentru a crea omului condiții de viață pe măsura rolului său social.

STATISTICA atît de des folosită, explică ea singură necesitatea unei noi opțiuni. După cum arată oamenii de știință, **omenirea a posedat la începuturile sale 4 miliarde de hectare de teren bun pentru producția agricolă, în timp ce astăzi pot fi realmente utilizate în acest scop doar 1,3 miliarde hectare,** în condițiile masivului spor demografic caracteristic momentului actual. Seminarul a probat, cu rezultatele unei anchete făcute de cunoscutul publicist **Lewis Mumford,** că, în ciuda acestui fapt, are loc o risipă de terenuri agricole, care se transformă în rezervații pentru familiile înstărite. Astfel, în S.U.A. sînt răpite anual agriculturii 400 000 hectare. Corolarul împrăștierii în verdeață a unor imobile destinate unei minorități, care fuge de inconvenientele marelui oraș, create chiar de goana sa după profit, este suprimarea produselor proaspete pe o vastă rază în jurul centrelor urbane. Mumford a calificat această dispersiune drept o eroziune socială. Seminarul a arătat că o bună parte a omenirii trăiește în condiții de nesuportat. Statistica a dobîndit accente tragice. **Aproape un milion de brazilieni locuiesc în bidonviluri la Rio de Janeiro și numărul lor este în creștere ; 600 000 de indieni dorm pe străzile Calcutei ; la Hongkong 2 000 de oameni pe un acru de pămînt locuiesc în cocioabe.** În multe din vechile orașe, construite după tiparele altor evuri, supuse contradicțiilor economice și sociale locuințele nu rezistă, în majoritatea lor, unei critici serioase a condițiilor igienico-sanitare și de apărare contra incendiilor. **La Roma, în cetatea eternă, un milion de persoane locuiesc în case insalubre iar jumătate din populația orașului trăiește în locuințe improvizate.** Roma este considerată drept unul din cele mai scumpe orașe, o capitală cu chirii exorbitante, care reprezintă principala cheltuială în bugetul majorității familiilor, depășind adesea, lunar 100 000 de lire. „Arhitectura s-a exprimat înainte de toate prin monumentele ei, din păcate locuința a fost sau concepută după chipul monumentelor, sau neglijată", conchidea în expunerea sa la seminar **JEAN DURET, secretarul grupului de lucru „Construcții și industrializare" al U.I.A.**

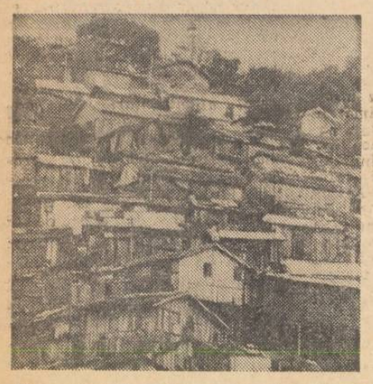

Un cartier al celebrelor favelas din Rio de Janeiro, cartier devenit sinonimul mizeriei.

INCONTESTABIL, criza orașului contemporan este mai ales o criză a rezolvării principalei probleme a habitatului, locuințele, atît din punct de vedere numeric cît și calitativ. Așa cum remarca la seminarul amintit **JEAN HENRY CALSAT, secretar al grupului „Urbanism" al U.I.A.,** locuința ridică toate problemele în legătură cu arhitectura, construcțiile, sistematizarea, cu științele economice, cu psihologia și politica, pe care le pune societatea în ansamblu. Criza locuinței de masă, care afectează pături tot mai largi ale populației, este o criză socială și politică. Milioane de oameni nu au unde locui, trăiesc în condiții cu totul precare, alte milioane bat la porțile orașelor, căutînd un loc de, muncă implicit și un loc de cazare. Situația se agravează. Încercînd imposibilul, împăcarea cerințelor de profit impuse de capital cu necesitățile omului de rînd, care luptă să obțină un adăpost, o serie de arhitecți au acreditat **ideea locuinței — container,** inacceptabilă pentru că omul nu este un obiect și casa nu poate fi o cutie de ambalaj. Aparent la antipod, **casa-„mașină de produs confort"** este recuzabilă din același unghi de vedere. **Locuința ca și orașul trebuie să ofere înainte de toate omului o ambianță care să răspundă propriului eu și nu un mediu forțat, străin, care contrazice natura sa.** Intuind această criză, Le Corbousier spusese mai demult : „Trebuie să creem mentalitatea de a produce în masă. Mentalitatea de a locui în case produse în masă. Mentalitatea de a concepe case produse în masă". Pentru aceasta este nevoie de revoluționarea conceptului însuși.

ÎN RAPORTUL SĂU de sinteză la Seminarul internațional de arhitectură de la București, **prof. univ. HORIA MAICU** releva : „Ceea ce s-a degradat în multe din orașele și metropolele contemporane este tocmai urbanul. Sub dictatul exhaustiv al industrializării, mecanizării și automatizării, sub domnia goanei după profit, omul este aici împins pe ultimul plan. Cadrul de viață individuală și socială este dezumanizat, ajungîndu-se la paradoxul unui habitat inuman". Însăși structura urbană este dinamitată, funcțiile ei vitale anulate. Multe din orașele actuale au încetat să mai fie orașe pentru oameni, cadru de comunicare socială.

ÎN MEGALOPOLISUL zgîrie-norilor de pe insula Manhattan ambalajele strălucitoare ale paralelipipedelor care înfruntă cerul ascund oameni claustrați. **Strada, altădată locul preferat al comunicării sociale, refuză omul, supunîndu-se automobilului. Zone întregi construite sînt date fără milă, fără reticențe pierzaniei pentru a-i face loc zeului pe patru roți, tot mai complicat, tot mai costisitor și mai intempestiv.** Sentimentul inadaptării, al anxietății pune o pecete sumbră pe viața oamenilor, într-un mediu pe care ei îl resimt potrivnic. Iată ce scria în legătură cu aceasta în „New York Times" **ADA LOUISE HUXTABLE, critic de arhitectură** al acestui ziar, considerată drept o autoritate în materie : „Lista crizelor naționale cuprinde și incompatibilitatea crescîndă între o mare parte din arhitectura țării noastre și nevoile americanilor din secolul XX. Programe de construcții alcătuite la repezeală, prost concepute, au adesea ca rezultat serioase tulburări ecologice... Pentru 70 la sută din populația țării noastre, masată în centre urbane — în care construcțiile nereușite constituie o permanentă amenințare la adresa omului — arhitectura a devenit o preocupare imediată și personală".

ASEMENEA uceniculul vrăjitor, **arhitecții sînt nevoiți să mediteze la destinul propriei lor creații și la căile de a o stăpîni. Lumea noastră numără de pe acum peste 100 de orașe, cu peste un milion de locuitori. Soarta orașelor, în perspectiva constituirii lor ca mari centre populate interesează direct o bună parte a omenirii.** În S.U.A. și Japonia, în alte state, confruntate vehement cu realități dintre cele mai contradictorii în domeniul condițiilor de locuire oferite, dreptul la un habitat cu adevărat uman este reclamat ca una din principalele revendicări sociale. Criza devine acerbă. New York-ul, Londra, Tokio trec succesiv prin alarmante situații de imposibilitate respiratorie. Noxele corodează nu numai plămînii locuitorilor ci pînă și piatra, stîrbesc splendoarea monumentelor, îmbătrînesc subit străzile. De fapt, se atentează direct la valorile civilizației. În marele Paris, „orașul luminilor", cetatea culturii, spectacolul vizionării comorilor de artă, a vestigiilor istorice este repus în scenă pentru satisfacerea gustului vizitatorilor care își imaginează că pot contempla și înțelege o cultură în goana mașinii, cu superioritatea unui consumator care plătește bine. Autostrada devine o alee a procesiunilor moderne, care ar face să pălească gloria oricărui Babilon. Modestul pieton este dirijat pe căi secundare, accesul lui drămuit.

ARHITECȚII ȘI URBANIȘTII constată că nu pot aștepta anul 2 000 creionînd vise frumoase despre orașul ideal. Extremiștii perorează hamletian : Da sau nu, orașelor ? aceasta este întrebarea. Realiștii afirmă că, fără voia sau cu voia arhitecților, orașele există și cresc ; ele trebuie reconsiderate critic, și cît mai urgent. Mai mult decît atît, se subliniază că are loc un fenomen de polarizare. Tokio, Londra, Paris, Moscova, numeroase alte polisuri încetează de a mai fi simple orașe, se transformă în aglomerări urbane. În unele cazuri, numărul lor de locuitori este aproximativ egal sau chiar mai mare decît cel al unor țări întregi cu vechi tradiții : Finlanda, Danemarca, Elveția, Austria, Grecia... New Yorkul, cu cei peste 16 milioane de locuitori ai săi, este decretat aglomerare urbană extinsă. Cu o rapiditate de necrezut apar orașe mari de care în anii trecuți nici nu se auzise. Spre exemplu Kitakyushu — Japonia, cu peste un milion de locuitori, inexistent pînă în anul 1962, constituit din contopirea a cinci orașe Yawata, Kokura, Moji, Tobata, Wakamatsu. Orașele cresc, dar o dată cu aceasta și toate neajunsurile lor. Arhitecții și urbaniștii trebuie să acționeze. Cum ? Ei au și început să aplice în profesia lor noi idei filozofice, politice, cer recunoașterea acestora în practica națională și internațională a urbanismului. Orașele, spun ei, trebuie create pentru oameni. Iată ce ne-a declarat **ALEXANDER ROTCEGOV — secretar al grupei de lucru „Habitat" a U.I.A. :** „Din punctul meu de vedere, nu au dreptate acei arhitecți, în special urbaniști, care se mulțumesc cu constatarea situației de fapt, declarînd că, la urma urmei, regiunea economiei, sfera conflictelor sociale și a contradicțiilor se află în afara profesiei și competenței lor. O astfel de delimitare nu este decît un colac de salvare sui-generis pentru a nu te îneca și a nu te împotmoli în problemele soartei orașului contemporan, fără însă a ne oferi o soluție. Sîntem membri ai unei organizații internaționale, care nu poate privi liniștită la cartierele mizere, la coșmarurile unor mari orașe, născute din inegalitate socială și lipsă de răspundere. Organizația noastră, uniunile naționale ale arhitecților trebuie să apeleze neobosit la guverne și popoare, la sprijinul O.N.U. cerînd să se ia măsuri hotărîte pentru a se restitui oamenilor, indiferent de categoria lor socială și locul pe glob, condiția umană ce li se cuvine ca un drept inalienabil".

IATĂ, ÎN CIFRE ȘI DATE, și răspunsul pe care țara noastră îl dă problemelor vitale ale habitatului uman. **Numai în anii 1966—1970 s-au mutat în locuințe noi 2 milioane de oameni. Trei pătrimi din noile locuințe au fost asigurate din fonduri sau cu credite de stat. În acest cincinal investiția făcută de stat va crește cu 50 la sută. Se vor muta în locuințe din fonduri sau cu credite de stat cu 180 000 de familii mai mult decît în cincinalul trecut.** Dacă adunăm cît s-a realizat cu cît se va realiza, rezultă că de-a lungul unui deceniu, 1965—1975, fiecare al patrulea locuitor al României se mută în casă nouă, ceea ce este colosal, o adevărată revoluționare a modului de a locui. Locuința este și ea îmbunătățită nu numai în sine ci și în raport cu orașul. Au apărut complexele de locuit, care preiau această locuință, oferindu-i funcționalitățile complementare, servicii, posibilități de agrement. Jumătate din fondul locativ al orașelor noastre va fi reprezentat la sfîrșitul cincinalului în curs, de locuințe noi, construite în anii socialismului. Se lucrează la un program de perspectivă privind sistematizarea localităților și a teritoriului. Se prevede o dublare a numărului orașelor țării în următorii 10—15 ani, ca urmare a unei politici rationale de investiții, vizînd dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării, judicioasa repartiție a forțelor de producție, politică promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român, de statul nostru.

CARE ESTE, în acest nou context, rolul arhitectului ? Citîm din cuvîntul decanului de vîrstă al arhitecților români, **prof. univ. OCTAV DOICESCU,** care este în același timp și președintele de onoare al uniunii de breslă : „Ceea ce înțelegem prin arhitectură nu mai este o simplă abilitate de a desena ci un act de opțiune transpus în creație, o creație ce trebuie să fie pusă în slujba OMULUI, redîndu-i poezia spațiului și posibilitatea de a trăi în condiții care să respecte drepturile sale de cetățean al unei lumi civilizate".

Cornelia PREDA

• În anul 2000 Terra va avea 6 miliarde de locuitori. Unde vor locui ? • O statistică tragică : astăzi, în lumea capitalistă milioane de oameni trăiesc în case improvizate, insalubre sau sub cerul liber • Anti-orașul și marasmele sale • Zeul automobil în conflict cu valorile civilizației citadine • Astăzi mai mult de o sută de orașe au peste 1 milion de locuitori • Să optăm deci, pentru marele oraș ? • Într-un deceniu, o locuință nouă pentru fiecare al patrulea cetățean al țării noastre • În următorii 10-15 ani numărul orașelor românești se va dubla

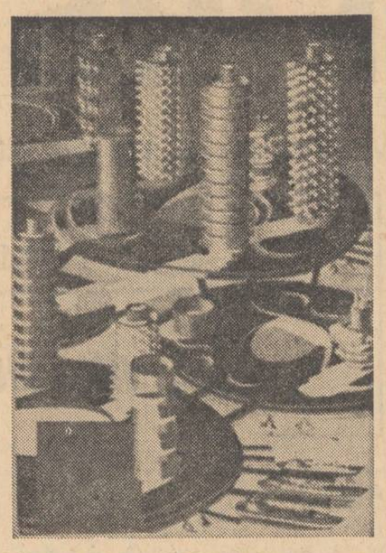

„Marin-City", orașul acvatic al viitorului. Așa cel puțin susțin unii arhitecți japonezi.

DE PRETUTINDENI

PENTRU A FERI Leningradul de inundații și a-l proteja împotriva vînturilor care suflă dinspre Marea Baltică, un grup de ingineri lucrează, în prezent, la definitivarea proiectului unui dig, în lungime de 27 km, care va fi ridicat în dreptul revărsării Nevei în mare. Pentru a completa acest program de luptă împotriva apelor, o centrală hidroelectrică urmează a fi construită între Leningrad și lacul Ladoga.

●

UN ZIAR american a publicat un anunț curios al unui cetățean care căuta să cumpere un... vulcan. Explicația era totuși simplă : el avea nevoie de cantități mari de îngrășăminte formate din cenușă vulcanică. Dacă vă închipuiți cumva că n-a primit răspunsuri, vă înșelați. Au fost așa de multe oferte încît el a putut să-și permită să aleagă dintre ele pe cea mai convenabilă !

●

ÎN DORINȚA de a face reclamă produselor unei uzine de mașini de spălat vase au fost invitate gospodinele din Bournemouth (Anglia) la o întrecere. Doamna Joyce Brister a primit provocarea, ea urmînd să spele vasele unei mese festive la care mîncaseră 16 persoane. Și s-a produs o adevărată surpriză : harnica gospodină a avut nevoie de numai 12 minute și 50 secunde în timp ce mașina automată a terminat lucrul abia într-o oră !...

●

JEAN VALEMBOIS din Bethune (Franța) avea un ciine ciobănesc pe care l-a dăruit nepoților sale și apoi a plecat în altă localitate. După cîteva săptămîni la Châteaurenard, un cîine jigărit, plin de praf se apropie bucuros de Valembois. Era Black, cîinele ciobănesc care făcuse 1 300 km pentru a-și regăsi stăpînul.

●

VAMEȘII aeroportului internațional din Roma au primit de curînd întăriri : le-a fost repartizat cîinele polițist Marty-II, antrenat special pentru descoperirea contrabandiștilor care transportă narcotice. Chiar în prima zi a activității sale, Marty II a obținut un succes. Condus într-una din magaziile de bagaje, el a început să miroasă valizele și, în fața uneia din ele, a început să se agite furios. Mirosul nu-l înșelase. În bagaj erau ascunse 125 de grame de haşiș ! Proprietarul valizei, care stătea liniștit în sala de așteptare, a fost arestat.

●

O CETĂȚEANĂ franceză în vîrstă de 39 de ani, căsătorită de 20 de ani cu un muncitor agricol, a adus pe lume, de curînd, cel de-al 20-lea copil. Mai multe premii au încoronat această mamă eroină care locuiește în nordul Franței, în apropiere de localitatea Abbeville.

●

UN NOU SISTEM de salvare a fost recent realizat la Murmansk (U.R.S.S.). Cînd cineva cade în mare, o barcă pneumatică este catapultată automat în apă, prin simpla apăsare pe un buton. Acest sistem este prevăzut pentru vasele care navighează în mările polare, unde este greu să supraviețuiești mult timp în apa înghețată. De altfel, barca pneumatică este concepută cu încălzire la nivelul temperaturii trupului omenesc.

●

DUPĂ CINCI ANI de dezbateri asidue autoritățile școlare londoneze s-au hotărît, în cele din urmă, să desființeze anacronicele pedepse corporale, dar... abia de la 1 ianuarie 1973. Așadar, încă douăsprezece luni sub amenințarea baghetei !...

●

UN ACCIDENT curios s-a întîmplat la Milano. Un motociclist a fost lovit în față cu o coajă de pepene aruncată de pe un balcon de către copiii ce se jucau. Conducătorul motocicletei și-a pierdut prezența de spirit și a intrat în ghereta unui vînzător de înghețată. Înghețata s-a revărsat asupra unui polițist care patrula, acoperindu-i fața. Martorii afirmă că polițistul nu și-a pierdut cumpătul și a pornit imediat la cercetarea cazului. De fapt nimeni n-a fost rănit, numai vînzătorul de înghețată a rămas fără marfă...

●

Un etnolog francez, Michel Peissel, (în fotografie, experimentînd vasul pe Sena) **dorește să cerceteze înaltele văi nepaleze ale Himalayei cu naviplanul. Expediția sa este prevăzută pentru 20 ianuarie 1972. Naviplanul este o mașină construită pe sistemul de pernă cu aer, permițîndu-i să planeze la 30 centimetri deasupra solului, apei sau ghețarilor. La nevoie mașina se poate demonta în trei bucăți ușor de transportat.**

●

La prima vedere, imaginea ar invita la un text de perspicacitate : este vorba despre un artificiu fotografic sau despre un obiect vestimentar inedit ? Nicidecum ! Ci despre o coafură originală cubistă și cubică. Ea a fost lansată de către un salon de coafură din New York.

●

Dresorul John Aspinall din Anglia prezintă un număr de dresaj neobișnuit, deosebit de periculos. La prima vedere s-ar părea că este vorba de o joacă : dresorul fuge și elevii săi, cinci tigri, aleargă după el să-l... prindă ! Bineînțeles că originala cursă n-are șanse de... durată, întrucît urmăritorii săi nu-l dau prea mult răgaz. Dresorul lucrează cu mîinile libere, ceea ce accentuează nota dramatică. După ce-l „prind", tigrii îl înconjoară, scena terminîndu-se printr-o amicală îmbrățișare. Pînă cînd ?...

PERIPEȚIILE SABIEI LUI NAPOLEON

PRINTRE OBIECTELE aflate în colecțiile Muzeului de istorie din Moscova se află și o sabie despre a cărui proveniență nu se știa nimic pînă acum cîtva timp. După cercetări îndelungate, s-a ajuns la concluzia că ea a aparținut lui Napoleon Bonaparte.

Iată, pe scurt, „reconstituirea" traseului, la capătul căruia arma lui Napoleon a ajuns la Moscova. Dăruită lui Bonaparte, după campania din Egipt, sabia a fost purtată de acesta, în toate campaniile. În 1814, cînd Napoleon a fost exilat pe insula Elba, a fost escortat de un pluton de militari, comandat de generalul rus, Suvalov. Pentru a preveni un eventual atac, acesta i-a propus ex-împăratului francez schimbarea rutei călătoriei. O dată ajunși la destinație, Napoleon, i-a dăruit generalului sabia sa, care a ajuns apoi la muzeul moscovit.

Un uriaș printre șerpi care se numește „Big Fred" (Marele Fred) este o anaconda din Uruguay. Recent a ajuns în rezervația din Burford (Anglia). Este într-adevăr un exemplar frumos care măsoară aproape 7 m și poate înghiți fără dificultate un porc întreg.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

UN NUMĂR ÎN AFARA PROGRAMULUI

S-a întîmplat la un circ din Rotterdam și are ca autor principal un elefant și o fetiță de 13 ani.

Trebuie să fi avut douăzeci de ani atunci cînd fusese adusă din keddak-ul din Benares la școala de dresaj. Era deci tînără, considerînd longevitatea elefanților, puternică, cu colți frumoși și de loc amatoare să asculte cum ascultau ceilalți elefanți din cale afară de docili. Rebelă, independentă, își disprețuia munca aceea obositoare de a cără trunchiuri de arbori. O botezară Hira Nagh — „șarpe rău" — dar pe nedrept. Elefantesa devenea rea numai în fața violenței și a celor care o maltratau. Cu cei buni, delicați, era foarte sensibilă.

Din această cauză Sharp sahib hotări să scape de ea, și astfel schimbînd cîțiva stăpîni, sfîrși într-un circ ecvestru din Rotterdam, circul Zwart după numele proprietarului, cunoscut dresor de cai.

Aici începu imediat „școala", dar se plictisea : exercițiile erau ușoare și cu oameni cu care Hira Nagh nu prea se înțelegea. Directorul făcuse greșeala de a o fi încredințat prea multor persoane, fiecare folosind limbi și metode diferite : olandezi, italieni, japonezi pînă și negri care îi vorbeau chiar în swahili... dar în zadar, ea nu înțelegea decît cînd voia. Ajunse pe mîna lui Alfred Ranne, om brutal, antipatic și dur. În circul acesta întronase teroarea. Toți tremurau în afară de Hira Nagh, care parcă își bătea joc de ei. Elefantul avea totuși o amică la care ținea mult. Era Vittoria Sini, o fetiță de treisprezece ani, orfană, care în clipele cînd nu lucra la trapez venea încărcată cu fructe și dulciuri și i le oferea. Pachidermul o aștepta fericit, o lua cu trompa, o punea pe spate și se plimba cu ea prin arenă chiar și în timpul spectacolului, călcînd disciplina și enervîndu-l pe Alfred.

Într-o duminică, după numărul cu cai urma Vittoria Sini. În acea seară trapezista nu se simțea bine, avea febră... Îl rugă pe Ranne s-o scutească dar acesta o împinse în arenă. Se vedea clar că fetița e suferindă și publicul începu să se agite și s-o îndemne să se ducă la culcare. Vittoria abia se cățăra pe scăriță. După cortina de catifea apăru capul gri enorm, al pachidermului care observa tot ce se petrece pe pistă unde Ranne, acoperit de orchestră, răcnea la fată și pocnea cu violență din bici. Publicul urlă de furie apoi pe neașteptate se făcu o liniște de mormînt. Sosise Hira Nagh în spatele omului care striga, îl apucă de mijloc, îl ridică pînă sus și-l aruncă peste deschizătura cortului. Doi clowni sosiră cu iuțeală căutînd să îndrepte ce se mai putea îndrepta. Ranne, nevătămat, dar turbat de furie se întoarse în arenă pocnind din bici. Hira Nagh îl aștepta neclintită, cu urechile în continuă mișcare din cauza furiei, și cu trompa întinsă spre el ca țeava unui tun. Înaintînd ușor, cu pași mărunți pachidermul îl obligă pe Ranne să dea înapoi pas cu pas pînă îl scoase din arenă ; apoi se întoarse, o culese pe Vittoria din plasa de siguranță unde stătea plîngînd, o așeză în spate, făcu un tur cu ea pe pistă și se retrase cu demnitate după cortină. Lumea bătea din palme convinsă fiind că totul fusese un număr special, în afara programului, fructul a luni și luni de dresaj. De fapt Hira Nagh improvizase totul.

A doua zi Alfred Ranne intră în spital la Cetigne din cauza unei leziuni la ficat, după ce-și dăduse demisia de la circ.

(Din „Domenica del Corriere")

VINDECATĂ DUPĂ 15 ANI DE LUPTĂ CU POLIOMIELITA

Interesantul caz al unei tinere pianiste, care la ora aceasta și-a revenit complet dînd recitaluri.

Se pregătea din copilărie pentru o prestigioasă carieră de pianistă. Optzece ore pe zi de studiu nu i se păreau prea mult pentru a-și desăvîrși talentul. La 20 de ani a hotărît să traverseze Atlanticul pentru a veni la Paris, unde urma să se perfecționeze, alături de celebra pianistă Nadia Boulanger.

Dar imensa ei bucurie și-a văzut retezate aripile. S-a îmbolnăvit brusc de poliomielită. Brațele și mîinile i-au fost atinse de crunta maladie.

Carole însă n-a depus armele. N-a vrut să renunțe la visul ei. Cu orice preț, trebuia să-și învingă soarta. Neobosită, cu un extraordinar curaj, cu încrederea, cu optimismul tinereții, a luptat pentru a depăși soarta crudă care îi retezase visele, aspirațiile.

Timp de 15 ani, tînăra s-a consacrat cu răbdare propriei sale reeducări. Masaje, electroterapie, kinesterapie, nenumărate și penibile exerciții, 15 ani de muncă înverșunată cu sine, cu propria-i boală. Eforturile păreau, la început, zadarnice. Medicii o priveau cu respect, dar cînd ea nu-i vedea dădeau sceptic din umeri, exclamînd: „E zadarnic". Și totuși Carole nu a precupețit nici un efort, nu și-a permis clipe de răgaz, nu a încetat să creadă că dacă vrei cu adevărat să atingi un țel și dacă acest țel este constructiv, este imposibil să nu-l realizezi.

Cu toate forțele fizice și spirituale s-a dăruit acestei imense munci de autoeducare a țesuturilor, a mușchilor, mîinilor și brațelor ei bolnave. Nu și-a permis să gîndească că nu va reuși. După cîțiva ani, degetele ei imobilizate au început să se miște abia perceptibil. A continuat lupta cu o voință neînfricată... Și într-o bună zi, după 15 ani de neasemuite eforturi, trecînd la pian a reușit să execute magistral, o bucată grea. Învinsese.

★

Acum călătorește în lume, dînd recitaluri în marile capitale, în cadrul cărora strălucita ei virtuozitate se împletește cu maturitatea dobîndită de îndelunga și dureroasa ei încercare.

Marea pianistă se numește Carole Rosenberger.

DESCOPERIREA DIN LOCH NESS

În locul celebrului monstru antediluvian căutat de mulți ani, a fost scoasă la suprafață epava unei fregate din flota de război a lui Cromwell.

Legenda monstrului antediluvian din Loch Ness a făcut să curgă multă cerneală. Localitatea scoțiană a cunoscut, chiar în decursul anilor, un aflux de turiști, pasionați de lucruri stranii, care și-au petrecut concediul acolo.

S-a pus problema dacă investigațiile făcute în lac cu ajutorul submersibilelor nu ar cauza eventualilor monștri primejdii fizice. De asemenea, s-a constituit chiar un birou de studii al fenomenelor din Loch Ness. „Oamenii-broaște" au fost scufundați în lac și pentru orice eventualitate țineau între dinți cuțite puternice pentru a „potoli" oarecum, vrajba monstrului miniat. Un submarin, special construit, a cutreierat fundul lacului. Dar, în loc de monstru, a apărut o fregată lungă de 30 m, zăcînd la o adîncime de 250 m, pe fundul lacului. Cele trei catarge sînt intacte. Această navă străveche făcea parte din flota de război, dirijată de către Cromwell, fiind transportată pe drumurile Scoției, cu țelul să impresioneze pe scoțieni. Se pare că o furtună puternică declanșată pe lac a făcut ca „nava-sperietoare" să naufragieze.

Cercetările duse în vederea găsirii cu orice preț a urmelor lui „Nessie", monstrul antediluvian, pe care localnicii susțineau de a-l fi zărit, în nenumărate rînduri, au condus la neașteptata descoperire. Se pare însă, că cercetările vor fi întrerupte curînd deoarece lacul este inclus în programul de construire al unei centrale electrice și deci va fi desecat.

GÎNDURI LA SFÎRȘIT DE AN

Interviuri realizate de Florica ICHIM — desene de Cik DAMADIAN

EUGENIA POPOVICI:

„...Bucuria muncii"

Ani răpit-o pe Eugenia Popovici de la o întîlnire cu pedagogi și studenți de teatru de la școala de teatru din Berlin pe care o conduce rectorul Rudolf Penka. Și, bine-înțeles, dînsa a ținut să-mi împărtășească impresii despre acest schimb de experiență cu referire la propria sa activitate pedagogică.

— A fost o confruntare interesantă de metode și rezultate și am ajuns la concluzia că vorbim aceeași limbă artistică de teatru, mai ales în ceea ce privește scopul pe care-l urmărim și ei și noi, acela de-a umaniza cît mai mult manifestările teatrale.

— Referitor la munca dumneavoastră pedagogică acest an universitar s-a manifestat prin ceva deosebit ?

— În acest an am probleme noi de predare a folosirii mijloacelor de expresie avînd ca material de lucru teatrul clasic românesc și universal. O altă problemă nouă este apariția unuia dintre studenții mei pentru prima oară pe o scenă oficială în „Jocul de-a vacanța" de Mihail Sebastian, în personajul Jeff, studentul Visu Gheorghe. Așa cum se spune, primește botezul scenei.

— Acum, să vorbim despre dumneavoastră care ați primit ceva mai de demult acest botez.

— Un pic, doar cu cîteva decenii în urmă. Acum joc în piesele care sînt în repertoriul teatrului.

— După cum mi-ați răspuns, parcă n-ați avea aerul unor mari satisfacții profesionale, în ultima vreme. Greșesc ?

— Da. Reacția publicului la personajul meu din „Să nu-ți faci prăvălie cu scară" îmi dă o mare satisfacție ca și cea la personajul din „Surorile Boga".

— Proiecte ?

— În general nu am proiecte.

— Poate vă feriți de dezamăgiri. Poate de aici acest permanent optimism pe care îl degajați.

— Tonusul meu are o singură explicație : bucuria muncii și nu exagerez de loc. Am descoperit cam tîrziu sursa. Cît privește proiectele, eu nu îmi fac pentru că nu mi se dă răgaz, deoarece alții fac proiecte pentru mine.

— Îmi dezvăluiți vreunul ?

— În general, răspund la solicitări. Nu am nimic în perspectivă acum.

— Dar v-ați dori ceva foarte tare pentru 1972 ?

— Ai să rizi, dar la mine pîrghia dorințelor s-a mutat de la profesia exercitată de mine la ceea ce fac în profesie studenții mei. Acolo e grija mea cea mai mare. În ceea ce privește propria mea activitate profesională, lupta cea mare e să nu-i dezamăgesc pe cei care mi-au arătat prețuirea. Și dacă se poate, să fac noi cuceriri.

GYÖRGY KOVÁCS:

„O singură dorință..."

-După opinia mea sînteți dintre puținii noștri actori de film desăvîrșiți. De aceea îndrăznesc să vă întreb întîi despre satisfacțiile cinematografice din acest an.

— Rolul din filmul „Serata" a însemnat o satisfacție artistică și o conlucrare cu cîțiva colegi cu care, de altfel, n-aș fi avut posibilitatea să mă întîlnesc, sub conducerea unui regizor cu care n-am mai lucrat, Malvina Urșianu. Pentru televiziune am făcut un portret care a însemnat o mare bucurie.

— Acum, totuși, cîteva cuvinte despre ce personaje ați mai adus pe scenă.

— Cu ocazia jubileului teatrului din Tg. Mureș, am jucat rolul unui savant din secolul al 18-lea. Ca întindere, rolul este mic, dar ca satisfacție, după un timp mai îndelungat, a însemnat foarte mult.

— Păreți unul dintre actorii care joacă totdeauna cu aceeași proaspătă plăcere. Este o sinceră bucurie sau ține tot de măiestria dumneavoastră interpretativă ?

— Se pare că, de cînd am început cariera, a curs foarte multă apă pe fluvii, dar ambițiile și visurile unui rol pe scenă u-au riduri, și u-au vîrstă, și nu simt oboseala.

— Ce proiecte dragi, pentru anul ce vine, aveți ?

— O singură dorință : peste un an să-mi puneți aceeași întrebare și eu să stau la fel de nedumerit și fără un răspuns fix.

CRISTIAN MAURER:

„Între preocupările literare și cele teatrale"

-Spectatorii din țară vă cunosc îndeobște din serialul de televiziune „Urmărirea". Cum sfera dumneavoastră de preocupări este foarte largă, după cîte știu, vorbiți-mi despre ce ați făcut în acest an.

— Din punct de vedere profesional am avut variate preocupări : rolul „von Braun" în primul serial T.V., unde am jucat alături de actori mari ai teatrului și ecranului ca George Constantin, Toma Caragiu, Ștefan Mihăilescu-Brăila.

În teatrul nostru sibian, cu o lună în urmă, Posa, din „Don Carlos" și cam în cîmpul acesta de gravitație m-am mișcat ca interpret, deci între extreme foarte puternice solicitîndu-mi toată gama de cunoștințe pe care am acumulat-o. Ca regizor, am montat prima mea piesă pe care am scris-o cu colegul Kurt Conrad „Inima rece". Are un mare succes și la publicul mic și la cel mare.

— V-a mai rămas timp liber și pentru materializarea pasiunii literare ?

— În puținul timp liber care mi-a rămas s-au conturat două volume de versuri: „Vînt de salcie" și „Frumoasele furtuni", în primul fiind poezii inspirate din tonul și ritmul folclorului românesc; cred că este prima încercare de transpunere în spiritul limbii germane a acestui folclor atît de bogat.

Lucrez în prezent la un scenariu scenic care tratează viața și procesul lui Ștefan Ludwig Roth, acel militant de seamă al revoluției din 1848, ale cărui idei sînt încă de actualitate. Concomitent lucrez la o comedie din viața satelor noastre din Transilvania și la un scenariu pentru redacția germană a Televiziunii, care, după ce-l voi termina, aș dori să-l și regizez. Sper să termin încă un volum de poezii, proiect vechi de zece ani. „Desene pe trotuar". Mă gîndesc să fie un fel de montaj de desene ale copiilor și poezii cu rol de comentariu. Este sigur că voi pune „Opinia publică", prima versiune în limba germană și, bineînțeles, că mă așteaptă roluri, roluri pe care nu le știu încă.

— După cîte văd va fi necesar ca 1972 să aibă ceva mai mult decît 365 de zile.

EMANOIL PETRUȚ:

„Așa cum arată omul în viață..."

-Acest an care se încheie poate fi socotit un an de satisfacții profesionale?

— Cantitativ nu, calitativ da.

— Aștept explicații

— Rolul din filmul „Frații", în care alții au îndrăznit cu mine și eu am îndrăznit să fac altceva decît am făcut pînă acum.

— În teatru, nimic ?

— Reîntîlnirea la „Surorile Boga" cu Lovinescu ca autor dramatic și cu regizoarea Sorana Coroamă alături de care mi-am semnat debutul în teatrul bucureștean.

— Cînd și în ce ?

— În 1953 cu „Nepoții gornistului".

— După acestă întoarcere în trecut, o scurtă privire în viitor. Ce așteptări de la 1972, ce speri să-ți ofere sau ce speri să-i smulgi?

— Un film făgăduit de regizorul Timotei Ursu și, în teatru, un rol mare din dramaturgia clasică în București sau în provincie.

— Deocamdată sună cam vag. În niciunul dintre proiectele sigure ale Teatrului Național nu ești inclus ?

— Pentru mine este mai sigură nesiguranța distribuirii în repertoriul de pe stagiunea în curs, de aceea nu pot să fac precizări. Sigur este că aștept.

— Ce te-ar interesa totuși din dramaturgia românească și străină în acest moment al evoluției actoricești ?

— „Despot Vodă" de Alecsandri, „Othelo" dar în care aș vrea să joc pe Iago și un rol mare în dramaturgia românească contemporană, dacă s-ar scrie, complicat așa cum arată omul în viață, în situațiile complicate care îi sînt oferite.

— La așa dorinți mari, nu pot ura decît un succes mare.

— La așa dorinți mari, împliniri măcar pe jumătate, cu toate că jumătățile de măsură nu mi-au plăcut niciodată !

LILIANA TOMESCU:

„Nu, nu, nu!"

-Sfîrșit de an. Moment bilanțier. Ce mari dorințe împlinite puteți număra la acest fine de 1971 ?

— Am dorit foarte mult ca spectacolele cu „Schimbul" de Claudel și „Adio, Charlie" de Axelrod să aibă succes, pentru că au fost două piese pe care le-am iubit foarte mult. Și dorința mi s-a împlinit.

— Nu cred că dorințele unei actrițe în plină maturitate artistică se rezumă doar la două titluri de piese. Deci insist.

— M-ați întrebat pentru 1971 și gata, anul s-a sfîrșit acum, să nu mai vorbim despre el.

— Despre neîmpliniri, nu vreți să vorbim ?

— Nu, nu, nu !

— Așadar, vise, speranțe, proiecte pentru noul an. Aveți cuvîntul.

— De Anul nou se pot dori și lucruri utopice.

— De n-am dori și astfel, poate ne-am plictisi...

— Îmi doresc în anul care vine să umblu cu vaporul, de preferință în locuri calde.

— Altă dorință ?

— Îmi mai doresc tot felul de mijloace de locomoție : un cal și un automobil.

— În '71 nu aveați decît dorințe actoricești, în '72 nu mai vreți să jucați?

— Ce întrebare !! Joc în fiecare seară, chiar și lunea, iar duminica de două ori.

RODICA TAPALAGĂ:

„Aștept"

-N-am să te întreb ce ai făcut în acești ani pentru că în primul rînd ai făcut un copil.

— Da, am un băiețel, Barbu, după care sînt moartă. Aceasta e foarte important pentru că toate lucrurile au căpătat o realitate mai apropiată de cea reală, nu mai exagerez în nici o direcție. Dar nu mi-am întrerupt activitatea. Am repetat în „Revizorul", mama fetei, deci iată-mă din nou mamă, apoi o cochetă „enigmatică" la Mazilu.

Am avut o activitate susținută la radio și T.V. în mult comentatele spectacole de varietăți. Aștept, să vedem. În primul rînd, aștept o piesă senzațională românească, așteptat un scriitor să se hotărască să scrie o piesă cu un mare rol de femeie. M-ar amuza foarte tare să joc la T.V. în „Ursul", aș suferi dacă ar juca altcineva, probabil nu se va pune, așa că nu voi avea prilejul să sufăr.

— Pentru anul ce vine, dorințe legate de film nu ai ?

— Nu prea mai țin să joc. Cam astea ar fi marile mele momente de fericire în 20 de ani de meserie, dar ele justifică alegerea ei.

— Anul care vine se anunță în vreun fel ca un an promițător de asemenea miracole ?

— Dacă va fi posibilă reluarea colaborării mele începută anul trecut cu naționalul timișorean atunci s-ar putea ca și anul acesta să fie un an bun pentru mine.

OLGA TUDORACHE:

„A fost un an bogat"

-Consideri anul care se încheie drept un an bogat profesional?

— Pentru mine a fost un an bogat profesional pentru că în acest an s-a întîmplat miracolul cu spectacolul „Premiera" ; cînd spun miracol nu mă gîndesc numai la succesul de public și presă, unanime, cum se întîmplă rar, ci la faptul că modalitatea în care s-a născut el a ținut de miracol. Și dacă ar fi numai asta și înseamnă că a fost un an bogat pe lîngă ultimii 15. Dar cînd ai norocul să te întîlnești cu doi oameni ca Ica Matache și Laurențiu Azimioară, se mai întîmplă miracole. Trăiești fericirea, bucuria că fiecare clipă este plină peste limitele normalului. Nu credeam chiar că eu am să mai pot fi capabilă de asemenea elanuri și dăruire totală. Așa a mai fost doar anul cu „Nila", apoi cele șase luni de repetiții cu „Antonio și Cleopatra" care au contat mai mult decît spectacolul, și au constituit argumentul că n-am greșit cînd mi-am ales această meserie. Ar mai fi cele două luni de repetiții la „Baltagul".

Secvență din filmul „Ofițerii", regizat de Vladimir Rogovei, ale cărui roluri principale sînt deținute de actorii Alina Pocrovskaia (în imagine), Gheorghi Iumatov, Vasili Lanovoi și Aleksandr Voevodin.

ECOURI • ECOURI

Protagoniștii noului film care se turnează în prezent la San Francisco, constituie un cuplu inedit. Este vorba de actorii Barbra Streisand și Ryan O'Neil (tînărul interpret din „Love story").

În imagine un moment din pauza turnării filmului.

„HOGO FOGO HOMOLKA" continuă aventurile familiei Homolka din anteriorul film al lui Jaroslav Popousek „Ecce Homo Homolka", o satiră a unor tare morale și slăbiciuni omenești, scenariul aparținîndu-i, de asemenea, regizorului.

CU INTERPREȚI neprofesioniști încearcă marele regizor italian Federico Fellini să realizeze filmul său sugestiv și succint intitulat „Roma".

VITTORIO GASSMAN este inițiatorul unui teatru-laborator pe care l-a numit „Clubul unu A" în care un rol important îl vor avea copiii. Ideea creării „Clubului unu A" i-a fost sugerată — declară Vittorio Gassman — văzîndu-l într-o zi pe fiul său, Sandro, jucîndu-se de-a teatrul.

„POLONEZA LUI OGHINSKI" se numește ultimul film al regizorului sovietic Lev Golub, a cărui acțiune, inspirată dintr-un fapt real, se petrece în timpul celui de-al doilea război mondial.

Desigur că este greu să recunoști în această fotografie pe frumoasa actriță Rosanna Schiaffino. Este vorba de un cadru din filmul „La Betia" care s-a turnat recent în Iugoslavia și în care îl are ca partener pe Nino Manfredi.

Printre cele mai remarcabile debuturi din ultimii ani de cinematografie poloneză, se numără și cel al lui Jerzy Matalowski, student în anul al III-lea al școlii de film, în filmul lui Scivor-Ryiski, „Vecinii".

JEANNE MOREAU deține rolul titular în filmul pe care îl turnează Philippe de Broca, „Louise". Alături de ea va mai apare Yves Robert.

DESPRE vîrsta adolescenței vorbește filmul regizorului american Robert Mulligan „Vara lui 42", avînd ca protagoniști pe Jennifer O'Neill și Garry Grimes.

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO

ÎNCOTRO SE ÎNDREAPTĂ SAVANȚII?

Opt personalități ale științei românești răspund întrebărilor noastre

Anchetă realizată de Catinca MUSCAN

1. Care este întrebarea cea mai dificilă ce v-a fost pusă, sau, și mai bine, pe care v-ați pus-o în 1971?

2. După părerea dv. ce rezultat, între toate mai valoros a fost obținut în domeniul dv. în anul ce s-a încheiat?

3. Cărei întrebări — în domeniul științei — ați dori să-i răspundeți în 1972?

4. Sfîrșitul unui an e un moment de meditație nu numai asupra anului ce se încheie ci asupra întregii vieți. Cu ce anume din ceea ce ați realizat pînă acum vă declarați mulțumit? Cu ce, nemulțumit?

5. Ce considerați a fi mai important în viață?

6. Ce înseamnă a fi om de știință, astăzi?

Acad. prof. Horia HULUBEI

1 Poate cea mai dificilă dintre multele întrebări pe care mi le-am pus este „cum anume — care sînt metodele optime — pentru a pregăti, la timp, cadre de valoare — pe plan uman și științific — care să poată face față cerințelor fizicii moderne".

2 S-au obținut o serie de rezultate valoroase. Mi se pare însă de a fi cu deosebire subliniate rezultatele obținute în domeniul microbiologiei. Mă gîndesc la cercetările lui F. Crick și J. Watson — structura ADN, apoi teoria variațiilor codului genetic, apoi modelul cromosomului, model nou molecular compatibil cu noțiunea de program, reprogramare și expresie de program. Mă gîndesc la toate acele descoperiri spectaculoase în domeniul geneticii care oferă omului de știință posibilitatea de a interveni la acest nivel. Dar aceasta înseamnă — ca întotdeauna în știință — o dublă și contradictorie perspectivă: un imens bine pentru omenire sau... o crimă abominabilă. Iată de ce consider importante aceste rezultate, căci prin consecințele lor pun lumii științifice și întregii omeniri probleme noi în care tot viitorul Omului este în joc. Și poate mai mult decît oricînd trebuie să „funcționeze" cu maximă exigență responsabilitatea socială a omului de știință.

3 Sînt multe întrebările din domeniul științei fundamentale care mă atrag, este însă una din domeniul aplicativ la care mă gîndesc mai intens. Și anume, **aș dori să realizăm la noi în țară laserele de putere gigantă, cu infinit de multe aplicații în toate domeniile vieții.**

4 Mulțumit? Atunci cînd am lucrat mai adînc în cercetarea fundamentală, unele rezultate din domeniul spectrografiei razelor X care au mărit cu aproximativ de 100 de ori puterea lor de detecție și au dus la descoperirea unor rezultate noi. Și am fost de asemenea mulțumit cînd am putut organiza, cu sprijinul pe care mi l-au acordat conducerea noastră de partid și de stat, acele condiții favorabile care au asigurat țării un prim lot din noua generație de fizicieni români. Dar nemulțumit profund sînt de lupta mea dusă împotriva „biologicului". A fost cam ineficace. Marile mele entuziasme sînt hărțuite în acest conflict cu „biologicul".

5 Să reușești a crea o școală — în domeniul respectiv al științei, **o școală care să prindă viață, să dezvolte o tradiție, deschisă noului, în folosul progresului științei și economiei țării.**

6 Întrebarea e foarte generală, atît de generală încît foarte mulți oameni își confundă activitățile cu cele ale unui om de știință fără să facă știință, alții fac știință adevărată fără a ști că sînt „oameni de știință". Între un om de știință și oricare alt cetățean al țării nu văd deosebiri, decît faptul că, cei dintîi trebuie să fie mai conștienți decît ceilalți, să intuiască mai pregnant datoria lor de cetățeni ai țării și ai lumii.

Acad. prof. Ștefan MILCU

1 *În ce direcție se va dezvolta endocrinologia în următoarele decenii? Dificultatea răspunsului sau mai exact a răspunsurilor posibile conferă în același timp și întrebării aceiași parametri.*

Pentru un conducător de școală și pentru un investigator cunoașterea orientării de viitor a unei științe este decisivă pentru elaborarea bazei teoretice și pregătirea bazei materiale și a specialiștilor. Endocrinologia în viitor se va dezvolta sistem și molecular (la nivel).

În procesul complex de cercetare științifică investigarea este imaginată, prospectată și deci tratată mental înainte de a căpăta înfățișări concrete.

2 *Tot atît de dificil de răspuns pentru alte motive. Mai important din ce punct de vedere? Unele rezultate ca acel referitor la izolarea unui hormon din timus denumit de noi — timosterina — reprezintă o* premieră de rang internațional *în descifrarea funcțiilor acestui organ în bună parte enigmatic.*

Nu mai puțin importantă este punerea în evidență a tulburărilor hormonale complexe hipofizare, tiroidiene, corticosuprarenale și ovariene la femeile cu cancer mamar. Se creează astfel posibilitatea unui diagnostic hormonal precoce înaintea apariției tumorii mamare decelabile. Dacă cercetările viitoare vor confirma gradul de coincidență și de previziune, ne vom găsi în posesia unor mijloace inegalabile pentru depistarea nu numai a femeilor purtătoare de cancer mamar ignorat dar și a celor ce ar putea face cancer într-un viitor mai apropiat sau depărtat.

3 *Cel puțin un început de descifrare a mecanismului prin care se realizează bolile genetice ale ovarului și testiculului, a ceea ce s-a numit disgeneziile gonadice. S-ar deschide astfel calea spre prevenirea și diagnosticul lor precoce.*

4 *Privesc cu mulțumire contribuția adusă la dezvoltarea endocrinologiei românești și la afirmarea ei pe plan internațional; privesc totdeauna emoționat Institutul de endocrinologie care a împlinit un sfert de secol de existență, pentru tot ce reprezintă această instituție ca gîndire și capacitate românească de realizare; privesc cu mulțumire și aș putea spune cu oarecare mîndrie numeroși elevi formați la catedra de endocrinologie și în institut cu numeroase realizări, afirmați prin activitatea lor de investigatori sau medici devotați bolnavilor.*

Nemulțumit? Sînt tare mîniat pe „timpul" ce l-am pierdut fără să știu unde. De altfel nimeni n-a găsit undeva „timpul pierdut"! De ce l-am pierdut, cît l-am pierdut — este o altă problemă, în care vă asigur că nu sînt singurul vinovat!

Dacă timpul ar fi fost mai generos, aș fi terminat o lucrare de sinteză despre reflectarea gîndirii endocrinologice în medicina generală; aș fi terminat prima mea carte literară în care intenționam să prezint o epocă și mari medici-savanți ce i-am cunoscut; aș fi început măcar o istorie a endocrinologiei românești și cîte încă. Am rămas deci cu nostalgia poetului „După o fericire care întîrzie, după cîte n-au fost dar puteau să fie, după cele duse pentru totdeauna". Vă asigur că nu trebuie să vă referiți cu aceste versuri ad litteram la persoana mea!

5 *Important în viață? Nu pot să dau nici un răspuns valabil. De altfel „importanța" trebuie să se refere la ceva care este conținut în viața noastră, un obiectiv, o aspirație. Important, depinde de vîrstă și de condiții care merg în timp și se schimbă; decolorate îmi apar unele obiective, idei și aspirații de nu știu de cîte decenii în urmă!*

Dacă vreți să fie ceva important în viață, atunci sînt existența personală în esența ei și valorile morale permanente ale umanității transmise din generație în generație, formulate în culturi, însingerate în dramatica ei istorie.

6 *A fi om de știință? Dificilă situație și neclară definiție. Nu știu cum am devenit om de știință; am acceptat „catalogarea" treptat ce am început să fiu chemat așa ca un alt nume conferit de comunitatea națională.*

Întrebarea dv. cere o precizare „în prezent". Atunci, presupunînd că cineva este realmente un Om de știință, atunci trebuie să „caute ceva care nu l-a pierdut" — adevărul despre natură, despre societate și despre oameni. *Dacă găsește ceva, atunci* să convingă colectivitatea că ceea ce a obținut are valoare și că trebuie aplicat în folosul societății. *Să înceapă deci cu un efort de cunoaștere și să termine cu unul de valorificare aplicată. Goethe a dat un răspuns clar frămîntărilor învățatului disperat de ignoranță și strivit de aspirația de cunoaștere, punîndu-l pe Faust în partea finală a vieții să servească cu știința lui secarea mlaștinilor și rodul ogoarelor.*

Dr. chimist Iuliana VARTIREȘ

șef de sector la secția coroziune și procese de electrod a Centrului de chimie-fizică, București

1 Ce cale să aleg ca să devin cît mai eficientă în rezolvarea unor probleme de procese de electrod care mi-au fost încredințate.

2 Colectivul nostru are o pregătire profilată pe cercetarea fundamentală, pentru ca în momentul în care ni s-a pus o problemă practică, să găsim rezolvarea — și mărturisim cu toată modestia — optimă. Iată de ce voi alege dintr-o serie de rezultate, valoroase pentru noi, unul practic: S-au găsit metode electrochimice de analiză, foarte sensibile, pentru determinarea urmelor de impurități din unele produse.

3 Problema principală, la noi în sector, este inhibarea fenomenelor de coroziune, de altfel una dintre problemele importante pentru industrie. Or, trebuie elucidate fenomenele care contribuie la aceasta. Așadar, înscriu aici problema elucidării unor fenomene la interfața metalelor pure — soluție.

4 Am căutat să cunosc cît mai mult și cît mai bine problemele din domeniul meu de activitate. Îmi este plăcut să constat că ceea ce rezolvăm noi este util celor care ne solicită sprijinul în problemele practice. Și sînt nemulțumită că de multe ori contribuția noastră este prea modestă față de problemele majore care-și așteaptă rezolvarea.

5 Să nu trăiești degeaba, să cauți ca prin activitatea ta să aduci un plus de mai bine membrilor societății în care trăiești.

6 Om de știință este acela care, ajutat de erudiția sa, vede mai clar și mai devreme decît ceilalți, sensul și modul de dezvoltare al fenomenelor de care se ocupă. Astăzi el caută să răspundă cerințelor acute ale timpului său.

Ing. Constantin BUDEANU

director tehnic la Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice

1 *Activitatea organizată de studii și cercetări pentru construcții hidroenergetice împlinește în curînd 30 de ani de existență în România. În acest răstimp s-au creat în Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice (I.S.P.H.) unități dotate cu specialiști și cu numeroase mijloace de lucru, care fac față cerințelor tehnicii actuale.*

Cele mai multe dintre întrebările pe care ni le puneam pînă în ultima vreme se refereau la probleme care depindeau mai mult sau mai puțin de noi înșine.

În 1971 a apărut, însă, cu deosebită intensitate sarcina de export, munca cu parteneri străini.

Cum trebuie să acționăm pentru a realiza integral această sarcină?

Iată întrebarea cea mai dificilă a anului 1971.

2 *Munca din I.S.P.H. se caracterizează în special prin lunga durată a rezolvării problemelor, aparent unitare — în realitate deosebit de complexe.*

Activitatea depusă pe linie de studii și cercetări și, mai departe, în proiectarea unei amenajări hidroenergetice depășește în general un deceniu.

În orice an terminăm unele amenajări și începem o serie de altele noi.

După părerea mea, terminarea Sistemului de la Porțile de Fier este incontestabil punctul de maximă importanță din această perioadă.

3 *În cercetările întreprinse de laboratoarele I.S.P.H. pentru obținerea datelor necesare proiectării construcțiilor hidroenergetice folosim modelările hidraulice și structurale.*

La nivel mondial, modelările fizice — așa cum le practicăm încă — nu mai pot fi suficiente, ele urmînd a se completa cu modelări matematice care să permită simularea unui mare număr de variante în ordinatoare. Modelările matematice implică însă rezolvarea unei serii întregi de alte probleme. Răspunsul la aceste probleme propunem să ni-l asigurăm în 1972.

Dar nu numai atît.

Sîntem foarte interesați în introducerea sistemului integral de calcul al construcțiilor, în găsirea unui procedeu de obținere a agregatelor numai prin concasaj, în realizarea unor noi materiale ușoare cu performanțe fizico-mecanice cît mai ridicate.

Ar fi încă mult mai multe de enumerat.

4 *Lucrez în domeniul hidroenergetic începînd din anul 1942. În această perioadă, timp de 20 ani am avut sarcini în conducerea unităților de studii și cercetări, în a căror activitate îmi găsesc și astăzi însuși sensul vieții.*

Cu ce mă declar mulțumit?

Cred, că, meditînd asupra celor trei decenii trecute, crearea și dezvoltarea activităților de studii, formarea cadrelor de specialiști și dotarea unităților la nivelul tehnicii actuale poate reprezenta un motiv de mulțumire *pentru toți cei care facem parte din colectivele institutului. Bineînțeles, toate acestea alături de existența ca atare a construcțiilor realizate* — Bicaz, Valea Bistriței, Argeș, Porțile de Fier etc. *care ne amintesc în orice clipă eforturile trecute, încununate de succes.*

Cu ce nu sînt încă mulțumit?

Cu cele care mai sînt încă de făcut.

Mai avem de pus la punct baza materială a cercetărilor hidraulice, mai avem de demarat cercetările pe betoane asfaltice, de asigurat realizarea încercărilor geotehnice „in situ" la un nivel calitativ mai ridicat, de îmbunătățire a condițiilor de lucru ale oamenilor în șantierele de studii și multe altele.

Nu sînt satisfăcut nici de unele situații funcționale. De exemplu, de faptul că nici pînă astăzi nu am găsit un sistem de planificare, raportare și valorificare, o procedură perfect adaptabilă unităților de studii, sistemele actuale devenind nepotrivite, uneori chiar contradicționale dezvoltării tehnice, deși dezvoltarea în special pe plan calitativ se impune în mod obligatoriu în perioada următoare.

5 *Întrebarea admite multe răspunsuri. Poate fi vorba de viața în societate, cu toate obligațiile și răspunderile ei, sau de viața în întreprindere care pune în discuție o întreagă problematică de psihologie socială.*

Cred că, în general, lucrul cel mai important este ca munca pe care o desfășori să îți placă efectiv și să te apleci asupra ei cu toată energia, cu toată priceperea și mai ales cu tot sufletul, deoarece nimic nu poate fi considerat uman, dacă nu cuprinde și o importantă doză de afectivitate.

6 *Principalul criteriu de apreciere a valorii activității științifice îl reprezintă eficiența economică și socială cu care aceasta se soldează,* nota definitorie a științei fiind în mod evident constituită de finalitatea ei practică.

În etapa actuală, a fi om de știință înseamnă a fi participant în prima linie a progresului societății, cu răspunderi nu numai în prezent dar și față de generațiile viitoare.

Din ce în ce mai mult se găsesc noi apropieri între „omul de știință", (producția spirituală) și „omul de execuție" (producția materială).

Acad. Grigore C. MOISIL

2 Găsesc că evenimentul cel mai important în ramura restrînsă de preocupări pe care le am, este începerea la Laboratorul de semiotică a unui curs de statistică matematică făcut de vechiul meu prieten, academicianul Gh. Mihoc, și începerea la Institutul de arte plastice a unui curs de limbaje de programare făcut de tînărul asistent Cristian Bruteanu. Faptul că oameni cu preocupări atît de îndepărtate de matematică, cum sînt cei care vin de la facultățile umanistice să-l asculte pe Mihoc care îi învață să gîndească probabilistic, e un fapt care merită să fie subliniat. **Tineretul nostru simte nevoia să-și educe modul său de a gîndi, privindu-l în concordanță cu formele evoluate de gîndire răspîndite pînă astăzi numai în științele așa-zise exacte.** Pe de o parte faptul că artiștii plastici găsesc că pe lîngă paletă și pensulă, pe lîngă șevalet și daltă merită să întrebuințeze și o altă unealtă cum e calculatorul electronic, cred că va avea anume consecințe. Care? La această întrebare, ne va răspunde viitorul.

6 **A fi un om de știință cred că înseamnă a fi un om care știe să-și controleze gîndurile în actul cunoașterii fără să se grăbească să creadă că știe lucrurile pe care încă nu le știe nimeni, nici să se îndoiască că ar ști lucruri pe care știe bine că le știe.**

Prof. univ. Paul CONSTANTINESCU

6 Sînt perfect de acord cu definiția dată de acad. Gr. Moisil. Aș adăuga doar necesitatea de a risca, sau altfel spus, acea doză de imaginație care-l duce la actul de cunoaștere. Și acea rigurozitate perfectă, acel simț de înaltă răspundere cînd verifică ce a aflat dacă e în concordanță cu rezultatul experienței, și care-l ajută la încercarea lui de a ști.

Prof. univ. Henri H. STAHL

1 *În 1971, ca în toți anii, aceeași întrebare: cum s-ar putea face ca, în întreaga lume impostorii să fie îndepărtați din rîndurile oamenilor de știință.*

2 *A prins din nou glas sociologia românească.*

3 *O sinteză teoretică de sociologie urban-rurală.*

4 *Mulțumit că am putut consemna în lucrări de circulație mondială, vechi forme de viață socială românească, azi dispărute. Nemulțumit că nu am putut tipări ce aveam gata pregătit.*

5 *Să nu-ți pară rău la la bătrînețe, de ce ai făcut în tinerețe.*

6 *A pune tot ce știi în serviciul socialului.*

Dr. Sandu STURDZA

șef de secție la Institutul „Dr. I. Cantacuzino"

1 Producția științifică actuală este imensă, numărul publicațiilor enorm, specialitățile au ajuns enciclopedice, domeniile de cercetare de o varietate uluitoare. Cum facem să ne menținem la curent? Avalanșa ne copleșește sau ne dăm la o parte să treacă pe lîngă noi? Stăm așa și om vedea! N-am alt răspuns.

2 Cel mai important mi se pare a fi constituit de complexul de cercetări executate în diferite laboratorii și unități de lucru ale Institutului Cantacuzino privind schemele de lizotipie și de bacteriocinotipie. Aceste metode permit diferențierea de la tulpină la tulpină în grupurile bacteriilor infecțiilor intestinale, respiratorii, cutanate, permit deci urmărirea exactă a bacteriilor în calea lor epidemiologică de la om la om, de la animal la om etc. În acest domeniu Institutul nostru ocupă fără îndoială un loc de frunte *„pe plan mondial"*.

3 Deosebim bacteriile moarte de cele vii. În mod curent prin faptul că primele nu se mai înmulțesc pe mediile nutritive pe care le cultivăm. Criteriul pare simplu și sigur. Dar în unele împrejurări observăm că, perfecționînd mediile de cultură (adaose de vitamine, de aminoacizi) bacterii pe care le socoteam moarte se mai înmulțesc totuși. Criteriul nu mai pare atît de sigur. În 1972 aș dori să caut metode noi de distincție între viu și mort în lumea bacteriană, poate prin procedee noi de colorare. Lucrul ar fi de cea mai mare importanță pentru studiul ecologiei bacteriene în organismul nostru și în mediul extern.

4 Nu meditez mai mult la sfîrșitul anului decît în cursul său. Pentru subiectele mari, trebuie meditații puține, iar în ceea ce privește nemulțumirile aș aminti cuvintele lui Dimitrie Cantemir: *„Osteneința nu să jelește, fără numai cînd în urmă vreun folos cumva nu aduce".*

5 Consider că în viață cel mai important lucru este să te intereseze ceea ce faci. Nu zicea oare un înțelept că *ar dori oamenilor de știință seriozitatea copilului care se joacă?*

6 La chestiunea aceasta, dragă tovarășă Muscan, vă rog să mă scutiți de răspuns căci nu am *meditat* niciodată asupra ei.

O agendă pentru șapte zile. Sau, mai puțin. Drumurile feroviare și aeriene cer, ca totdeauna, tributul de îngăduință orară. Pînă vom ajunge la Baia Mare, la Rădăuți sau în deltă, ziua de sîmbătă, ziua apariției revistei noastre, se va fi spulberat, marcîndu-ne doar zilele, anii, viața.

Cu îngăduința cititoarelor (scuze pentru persoanele de sex masculin, ce vor fi, de data aceasta, trecute pe al doilea plan) deschidem agenda. Deci bună dimineața, sau bună ziua, sau bună seara... Alegeți salutul potrivit momentului cînd ne răsfoiți. Intrăm direct în subiect, nu? Vă sugerăm să rezervați între 30 și 60 de minute din fiecare dintre aceste zile care vă despart de sărbătorirea sfîrșitului de an, închinîndu-le în exclusivitate îngrijirii persoanei dumneavoastră. Indiferent de ocupații, de obligații, de timpul condensat la limită. E prea mult? Nu, nu zău, nu vă tocmiți. Precis că n-ați sta la îndoială dacă ar fi vorba să migăliți gustoasele sarmale sau să fierbeți viitoarele răcituri!

În definitiv, dacă avem atît de puțin timp ce să ne mai pierdem vremea! Citiți, vă rugăm, prima filă a agendei noastre.

„MAGAZIN" PREZINTĂ:

VOM ÎNCEPE CU... TELEFONUL

Bănuim că rochia pentru revelion (o rochie nouă sau una veche, împrospătată) e gata. Sîntem doar cu șase zile înaintea anului nou. Nu v-a adus-o încă, croitoreasa? Atunci...

1) Telefon la atelierul de croitorie. Glas ferm, amabilitate, dar fără concesii.

2) Telefon la un cabinet de cosme-

Fig. 1

tică pentru reținerea unei ore. E de preferat ca tratamentul să fie făcut cel tîrziu pe 27 decembrie. Altfel, obrazul va apare ușor congestionat sau iritat. Dacă nu obișnuiți să vizitați un astfel de cabinet, încercați o îngrijire a tenului, acasă. Recitiți sfaturile an-

Fig. 2

terioare ale cosmeticienei noastre. Dar pentru această din urmă alternativă, mai este timp.

3) Dacă aveți o rochie simplă, care nu are nevoie decît de o garnitură, rezervați timpul ce v-a rămas după cele două telefoane date pentru a merge în două-trei magazine unde veți putea cumpăra: saten sau altă mătase ușor

Fig. 3

strălucitoare pentru un guler, o corseletă, o eșarfă sau un șal uni sau imprimat; un colier metalic, perle sau alte mărgele din foarte numeroasele podoabe de acest fel care au inundat, literalmente, magazinele; un cordon sau un colier pe gît, lucrat în mărgele pe motive de inspirație folclorică. Cîteva idei? Alegeți garnituri sau podoabe adoptînd jocul culorilor ton în ton sau

Fig. 4

Fig. 5

pe cel al contrastelor de culori. Negrul va fi foarte elegant cu garnituri de culoare neagră, mov, bej sau cu clasicul alb. O rochie simplă, decoltată și un decolteu frumos vor fi foarte distinse fără nici un fel de colier. Cel mult, o bijuterie în păr, sau un șal împletit din fir lucitor sau din mătase, avînd drept element de extravaganță, franjurile foarte lungi. Un bolero dintr-o împletitură gen plasă sau din același material cu rochia înviorat însă de

• Șapte zile febrile • Informații de strictă actualitate • Memento in... pilule • Succesul are nevoie de știință? • 10 soluții practice in desene • Un sfat esențial și o urare „originală"!

nu neglijați gimnastica de dimineață și mersul zilnic, pe jos. Este un punct valabil pentru toate zilele.

Parcă am depășit puțin timpul afectat primei zile a agendei. Și va trebui recuperat...

AVANPREMIERA PODOABELOR

E duminică, 26 decembrie. Puține magazine deschise, multe treburi acasă. Veți folosi timpul închinat pregătirii de revelion printr-un program rostuit cam în felul următor:

1) Telefon la coafor pentru reținerea unei ore. Bineînțeles, pentru o pieptănătură potrivită, nicidecum pentru un permanent, care trebuia făcut mai demult. Nu veți încerca nici măcar o culoare nouă pentru păr, dacă n-ați mai încercat-o în prealabil. În sfîrșit, dacă obișnuiți să vă coafați singură, faceți un mic control la bigudiuri, clipsuri, lac fixativ și cele ce mai aveți nevoie pentru această operație.

2) Organizați o mică avanpremieră cu podoabele alese pentru noaptea sfîrșitului de an. Alegeți bijuteriile, coaseți mărgele, franjuri, aranjați un guler, o eșarfă, după caz. (figurile nr. 4, 5).

CUM VA FI MACHIAJUL?

1) Azi, 27 decembrie, aveți oră la cosmeticiană. Dar și în acest caz și în ipoteza că nu apelați la astfel de servicii, vă duceți în oraș să cumpărați cîteva farduri speciale pentru machiajul de revelion. V-ați gîndit, firește că machiajul va fi adecvat culorii tenului, părului, culorii rochiei, adecvat ambianței în care veți petrece: un cerc larg de cunoștințe, un cerc restrîns de prieteni sau numai în doi, adecvat vîrstei dv. Cremă potrivită tenului, pudră, fond de ten, un creion bun, rimel, fard de pleoape, ruj și, numai în cazuri speciale, fard de obraz — în general cam acestea ar fi produsele de machiaj

Fig. 6

Fig. 7

mărgele cusute cu gust sau de mici stele croșetate prinse din loc în loc, va schimba, de asemenea, aspectul unei rochii vechi. (Figurile nr. 1, 2, 3). Încă o sugestie: dacă vă cumpărați o garnitură de bijuterii (colier, broșe, brățară etc.) gîndiți-vă că prea încărcate sau prea mari, bijuteriile vor fi greoaie, banale, de prost-gust.

4) Începeți — dacă n-ați făcut-o pînă acum — să vă supravegheați alimentația, evitînd grăsimile, abuzul de carne, sosurile, mîncărurile picante și

pe care le veți căuta. Unele dintre ele, le aveți. Veți completa trusa cu ceea ce mai e nevoie și, în mod excepțional, cu o culoare nouă de pudră și cu un fard auriu, argintiu sau unul colorat și sidefat pentru pleoape. Cumpărați, totodată, un șampon de păr și un spumant de baie, în cazul cînd nu aveți.

2) Încercați, chiar din această seară, un gen de machiaj care să vă înfrumusețeze fără a vă transforma obrazul într-o mască greoaie de fard. (Figura nr. 6).

Unei femei tinere i se recomandă să adopte discreția, delicatețea, suavitatea. Culorile folosite vor fi pastelate, tenul luminos, genele ușor rimelate, bine întoarse, un fard gri deschis în jurul ochilor, o fantezie de argintiu perlat pe pleoape, o umbră de ruj sidefiu pe buze.

Brunele cu tenul închis, mat pot încerca un machiaj mai îndrăzneț: fond de ten pal, pudră transparentă, sprîncenele și marginile pleoapelor superioare și inferioare desenate cu creion sau tuș maron închis, pleoapele colorate în verde mai închis, buzele mai puternic conturate cu un ruj în nuanțe portocalii sau roz.

Pentru brunele cu tenul alb este important să se păstreze contrastul între albeața tenului și culoarea închisă a părului. Fondul de ten sau pudra vor fi foarte deschise la culoare. Buzele vor avea o nuanță luminoasă. Ochii vor fi subliniați foarte fin cu creion sau tuș, maron sau negru. În cazul ochilor albaștri, pleoapele vor fi umbrite în două nuanțe de albastru. La fel, vor fi folosite două nuanțe de verde, pentru ochii verzi. Numai că fardului verde de pleoape i se armonizează creionul sau tușul maron.

Blondele ce se vor excentrice vor încerca o pudră sidefată, mai închisă, gene bine rimelate, fard de pleoape al-

Fig. 8

ternînd verdele **sau albastrul** deschis cu argintiul. Buzele vor fi foarte discret colorate. Ochii accentuați trebuie să iasă în evidență.

Peste 45 de ani, femeile au nevoie de multă abilitate în machiaj. Două culori de fond de ten, unul foarte deschis în regiunile mai ridate, altul de culoarea piersicii, fard anticearcăn, puțin bej spre roz pentru pleoape, ruj de buze luminos, dar nu prea gras pentru a nu marca ridurile verticale ce se formează deasupra buzei.

Un singur punct pe agendă, dar foarte consistent...

ACCESORIILE ȘI RETUȘURILE

Tensiunea emoției crește. Pregătirile înaintează, dar sîntem în 28 decembrie, și o mulțime de amănunte nu sînt încă perfectate. De pildă:

1) Pantofii și poșeta pe care îi veți armoniza rochiei mai au nevoie de retușuri. Poate e exagerat să reamintim, dar nu vă cumpărați pantofi noi doar cu două-trei zile înainte de revelion. Seara respectivă riscă să se transforme într-un chin. Controlați deci, pantofii pe care îi veți purta. De preferință, vor fi pantofi cu vîrful patrat dar mai alungit, eventual decupați la spate. Sigur, și o sanda foarte decoltată este potrivită. Mai ales la o rochie lungă pînă în pămînt sau la una mai decoltată. Poșeta poate fi transformată, cosind pe ea mărgele sau nasturi lucitori, prinzînd o cataramă din strasuri (aceeași cataramă care va împodobi, bunăoară, pantofii), un lănțișor, inele de metal sau chiar broșe. (Figura nr. 7).

2) Dacă v-a mai rămas ceva de pre-

Fig. 9

gătit și la garnitura rochiei, completați-o.

3) Aruncați o privire și la cravatele soțului dv. Îi puteți sugera pe cea mai potrivită la costumul pregătit pentru

Fig. 10

seara respectivă (ceva mai excentrică, în ciuda unei anumite vîrste, chiar) sau îi puteți dărui una nouă.

MEMENTO

1) Sperăm că n-ați uitat punctul 4 din prima filă a agendei: regimul alimentar, gimnastica, mersul pe jos. Dacă ați uitat, mai aveți timp, deși azi e 29 decembrie — reluați recomandările. Supravegheați-vă stomacul și nu faceți excese de oboseală.

2) Îngrijiți mîinile și brațele. Nu lăsați mîinile să se usuce din pricina detergenților, a treburilor casnice și gospodărești. Folosiți glicerină sau lanolină. După fiecare duș, seara, masați brațele și picioarele cu lanolină sau un ulei special pentru corp.

3) Pregătiți ciorapii subțiri pe care îi veți purta în seara de sărbătoare. Să nu cumva să aveți surprize.

4) Cu ce veți acoperi capul pentru a nu strica pieptănătura? Un batic sau o eșarfă foarte subțire, armonizate hainei. Sînt pregătite, da?

O PIEPTĂNĂTURĂ NOUĂ

Pregătirile vă rețindin ce în ce mai mult în bucătărie. E firesc. Am ajuns la 30 decembrie. Totuși, nu neglijați timpul afectat înfrumusețării, cochetăriei, succesului.

1) Aveți oră la coafor. E mai bine decît în ultima zi. Eventual, veți mai trece mîine pentru un pieptănat. Ce ați ales? Depinde, firește, dacă aveți păr lung sau scurt. Depinde de forma obrazului, de culoare, de vîrstă. Sînt lucruri cunoscute. Totuși, ceva nou, mai original, vă tentează. Vă puteți inspira din desenele noastre. Nici o podoabă n-ar fi de neglijat. O fundă de mătase sau voal? Da, dar numai pînă la 30 de ani sau, mai tîrziu, doar la o serată în gen de bal costumat... O floare? Poate, dar e cam ostentativă, cam banală. Ea exclude în general, celelalte podoabe. O broșă sau o agrafă lucitoare? Mai degrabă, dar numai în cazul unei coafuri simple, fără zuluf și buclișoare. Totul e să nu distoneze cu ansamblul (Figurile nr. 8, 9, 10).

2) Veți face și manichiura. Va rămîne de dat pe unghii pasta sau sidefiul, potrivite, în privința culorii, cu fardul de buze, pentru ultimele ore de mîine. Puteți face și dv. acest lucru. Sau să apelați la îndemînarea unei prietene.

3) Pregătiți o trusă pentru noaptea de revelion, în care veți avea în mici borcănele sau cutii cremă de față, pudră compactă, un creion de sprîncene, ruj, fard de pleoape, parfum, un șervețel, puțină vată, un stick contra transpirației, un antinevralgic.

ZÎMBETE ȘI O URARE

Ați dormit bine? A sosit și 31 decembrie. Vă așteaptă o noapte albă iar odihna este esențială pentru frumusețe, Așadar, ultimele pregătiri:

1) Nu întîrziați în bucătărie peste orele 17. Faceți o baie călduță în care ați pus ulei de brad sau un spumant. Întindeți-vă în întuneric avînd o pernă sub picioare, obrazul complet demachiat, cu două tampoane de vată îmbibate în ceai de mușețel, pe pleoape. După un ceas sau două de odihnă, veți aplica pe obraz o mască potrivită tenului, pe care o veți ține 20—30 de minute. O îndepărtați cu ceai de mușețel, masați obrazul cu cremă.

2) Nu mîncați seara, înainte de plecare. E de preferat un ceai din plante, călduț, neîndulcit.

3) Machiați-vă cu atenție, fără să deranjați coafura. Pulverizați încă puțin lac fixativ pe păr. Dați unghiile cu pastă sau sidef.

4) Îmbrăcați-vă, prindeți bijuteriile, controlați mica trusă de fard. Parfumul preferat va fi aplicat pe piele (la urechi, decolteu, palme). Își menține astfel, mai mult timp mirosul.

5) O ultimă privire în oglindă și... zîmbiți. E sfatul esențial, cu care încheiem pregătirile. Petrecerea poate începe!

Ne permiteți să scriem pe această ultimă filă a agendei urarea de loc originală, dar totdeauna binevenită:

Pagină realizată de:
Livia MARINA și
Constanța POPOVICI
Desene de Doina LEVINȚĂ

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

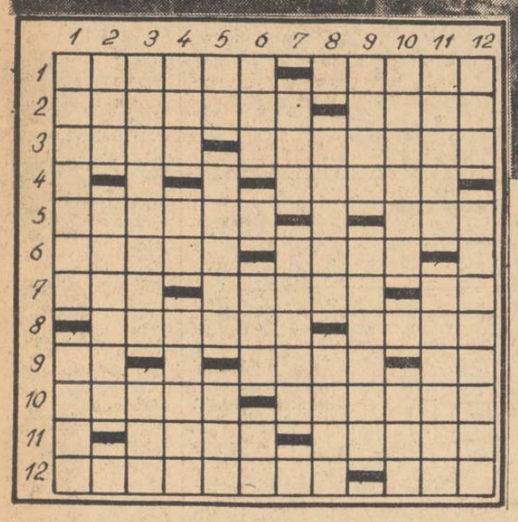

LA MULȚI ANI !

ORIZONTAL : 1. Bine dispuși, în noaptea de revelion — Este invitată la masă... 2. Musafirul așteptat în miez de noapte, cu mese întinse (două cuv.) — Operație făcută cu... plugușorul. 3. Decor cronologic pentru petrecerea de revelion (pl.) — ... și decorul adecvat în natură, pentru aceeași ocazie (pl.) 4. Însoțește ciocnitul paharelor... 5. Versuri scrise la... sentiment — Întreprindere Industrială de Stat (abr. uz.). 6. Momentul trecerii din anul vechi, în cel nou... — Prăjitură... festivă. 7. Percepe cîntecul colindelor... — Avanpremieră la... băutură (pl.) — Florian Nicolau. 8. Mantia albă a naturii în noaptea de Anul nou... — Strălucește pe firmament și în... pomul de iarna. 9. Își trimite copiii la... colindat (pl.) — Colindul, ca piesă muzicală — Jumătate de tort ! 10. Cînd „anul se înnoiește"... conform colindului — Recepționează programul festiv la televizor... 11. Sita fulgilor de nea... (pl.) — Se ține... ca bradul (fig.) 12. Atenții ad-hoc pentru oaspeți — Liant pentru podoabele din pom (pl.).

VERTICAL : 1. Gen de colind din primele zile ale noului an — Material pentru Omul de zăpadă. 2. Musafir nedorit în noaptea de revelion (fig.) — Parcă este... parcă nu-i ! (pl.). 3. Un cadou... neașteptat — Ani văzuți în oglindă... 4. Veseli pînă la urmă ! — În orice clipă ! — Vin de culoare... gri sau negru. 5 . Lene ! — A atîrna o jucărie în brad — Mulți ani... 6. Nume masculin — Verbul gîtlejului... în noaptea de revelion (fam.) — Amețit spre sfîrșit ! 7. Vuit (pop.) — Coroană papală. 8. Urare... la Loto — Mesenii ca... indivizi. 9. Scena principală a desfășurării acestei nopți — Conversația dominantă în noaptea aceasta... (pl.) 10. Risipit fără rost — Fata din temă ! 11. Daruri ocazionale și... culturale — Băutură mai deosebită și puțin amăruie. 12. Jucării pentru copii... prin Dobrogea — Țara norocului, în urările ocazionale...

Marcel RANTZER

Cuvinte rare : UIT-ATI

OBICEIURI DE PE ALTE MERIDIANE

Anul nou se sărbătorește în majoritatea țărilor din întreaga lume în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie. În unele țări această tradițională manifestare are loc la alte date. Interesant de semnalat este faptul că în urmă cu numai 200 de ani, în Anglia, Anul nou era sărbătorit la data de 26 martie. Cînd s-a procedat la reforma calendarului, și s-a fixat ca Anul nou să înceapă la 1 ianuarie, în tradiționala Anglie s-au petrecut numeroase manifestări de protest.

La data cînd în întreaga lume se sărbătorește Anul nou, în țările latino-americane nu există zăpadă. Pomii de iarnă se împodobesc cu acest prilej cu multă vată și beteală. Aproape în fiecare țară de pe acest continent, se servește cu acest prilej cîte o mîncare tradițională. În Brazilia, de exemplu, este nelipsită o turtă de mălai cu brînză de vaci, lapte și ceapă.

Fiindcă a venit vorba de mîncăruri tradiționale este interesant de amintit despre cele aflate în noaptea de revelion pe mesele irlandezilor. Este vorba mai ales de plăcinta „riisi puuzo" care într-un colț al ei are ascunse cîteva boabe de orez. Cel care nimerește în bucata sa boabe înseamnă că se va căsători, iar dacă e căsătorit, că va avea în noul an un copil.

În Sudan tradiția noului an pretinde ca în această zi fiecare să facă altceva decît face în mod obișnuit. De exemplu, bătrînii execută în fața asistenței dansuri tinerești, iar tinerii interpretează cîntece bătrînești.

Cei care călătoresc în ajunul Anului nou din insulele Samoa spre Australia, nu pot sărbători acest eveniment. Pornind la drum în zorii zilei de 31 decembrie, ei trec linia convențională a timpului — linia schimbării datelor — și ajung a doua zi în Australia, cînd acolo, în loc de 1 ianuarie este 2 ianuarie.

Noul an începe în Birmania în luna aprilie. În cele patru zile premergătoare Anului nou toți locuitorii participă la tradiționala sărbătoare a apelor. În această perioadă obiceiul constă în a stropi pe prieteni, rude, membri de familie cu apă, simbol al rodniciei.

Anul nou în insula Borneo corespunde cu sărbătoarea recoltei. Manifestările legate de acest eveniment încep cu șapte zile înainte, timp în care tobele bat neîntrerupt.

JOCURI DISTRACTIVE

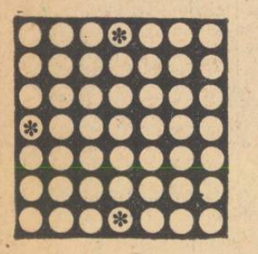

steluțe astfel încît pe orice rînd, orizontal și vertical, să fie cîte 3 steluțe, în așa fel încît cercurile care formează cele două diagonale să rămînă albe.

Puteți rezolva problema ?

În cele 49 de cercuri 3 sînt marcate cu steluțe. Vi se cere să adăugați încă 18

Labirintul

Porniți și traversați întregul labirint fără să treceți de două ori în același loc.

(Soluțiile în numărul viitor)

CEI DOI PICTORI

(Soluția jocului din numărul trecut)

Pictorul din dreapta a comis următoarele 6 erori : 1) Ușa de lîngă numărul 5 al străzii ; 2) Al doilea geam de jos ; 3) Burlanul, sus dreapta ; 4) Ușa din stînga, jos ; 5) O rufă din balcon ; 6) Un cerc al butoiului.

Pictorul din stînga are 7 erori : 1) Cupola bisericii din fund ; 2) Numărul de pe casă ; 3) Vasul de lîngă scară ; 4) Numărul treptelor de la scara din stînga ; 5) Covorul de pe balcon ; 6) Pilonii de sub balconul central , 7) Zidăria deasupra ușii din balconul central.

15 diferențe

Între cele două desene sînt 15 mici deosebiri. Care sînt ?
(Soluția în numărul viitor)

RĂVAȘE

de Florin IORDĂCHESCU

Noi îți urăm, de Revelion
Un an lipsit de ghinioane :
Să aibă telefonul ton
Iar soața să nu aibă toane.

Ești și rămîi politicos
Chiar după treizeci de pahare :
Spre casă cînd pornești, pe jos
Tu spui „Pardon" la felinare.

Să-ncerci la anul, ca student,
Să fii la curs mereu prezent,
Învățătura s-o pătrunzi...
Și n-ar fi rău să te mai tunzi.

Tu urci calvarul
Unui destin :
Nu poți paharul
Să-l suferi plin.

Cînd s-o stinge iar lumina,
Ține minte că vecina
Așezată-n dreapta ta,
Are-un ruj care se ia.

Avînd ciroză la ficat,
Ți s-a prescris regim lactat.
De-atuncea ai trecut la fapte:
Mănînci numai purcel de lapte.

Un vecin de masă, un necunoscut,
Își spunea părerea: „E bine crescut".
Tu te umfli-n pene, laudele-ți plac...
Însă el vorbește despre cozonac.

Ca s-o întreci pe Cosînzeana
Te-ai chinuit să-ți smulgi sprîncena
Dar rezultatul e pe dos
S-a-ntors din cale Făt Frumos

REVELION

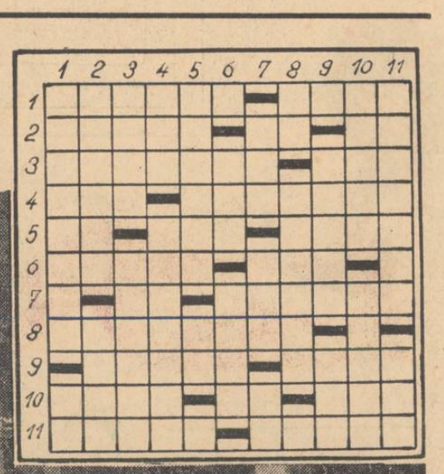

ORIZONTAL: 1. Hîrtie... coaptă. (pl.) — Conține șampanie .. 2. Capătă un an în plus... — „1 Ianuarie 1972". — Calme! 3. Bună dispoziție de revelion. — „O ...de ani pace!" 4. Vine... pe la gene, spre dimineață. — O zi dintr-un an... (fig.) 5. Culte! — Fata din Banat! — Petrecere cu lăutari... (fig.) 6. Anotimpul schimbărilor de ani. — Abreviație medicală. 7. Alfa și omega. — Plină cu vin. (dim. pop.) 8. Petrecere de noapte, cum este revelionul. 9. Sprijin pentru... Moș Gerilă. — Verbul unei... coafuri feminine. 10. Hotărît. — Acum! — Arbust înrudit cu... pomul de iarnă. 11. Ultima „picătură" din acest an. — Prima zi din anul următor.

VERTICAL: 1. Petrecere tematică... — Florian Costache. 2. O gazdă „amabilă" cu toți invitații. (fig.) — „Tare ca fierul, — iute ca...!" (neart.) 3. Farfurii și pahare, în general. - A ieși puțin... la aer. 4. Acute! — Iarna. 5. Eterna Lună... — Ușa la intrare și ieșire! 6. Refren popular. — Vechea denumire a Ulan-Batorului (capitala R. P. Mongolă). 7. Zeiță. (arh.) — Riu în Anglia. — Mulți la început și la sfîrșit! 8. Cina abia a început! — Un bal de revelion și de carnaval... 9. Etalon pentru ...mers încet. (pl.) — Bun la toate. (fig.) 10. O cupă care... își face datoria. — Amatori de colindat... 11. După mai multe pahare.. (fem.) — Noul venit... (pl.).

Constantin BRAȘOVEANU

Cuvinte rare: ASO — ILA — URGA — ALN.

ÎNMULȚIRE

2.. X .2 =
53.

1.. 0.
1.. 1.

Înlocuind fiecare punct cu o cifră, vă invităm să reconstituiți operația aritmetică de mai sus.

(Pentru înlesnirea aflării rezultatului, vă informăm că în operațiile de mai sus sînt șapte cifre de 6 și două de 8).

(Soluția în numărul viitor).

Colinde

De anul nou

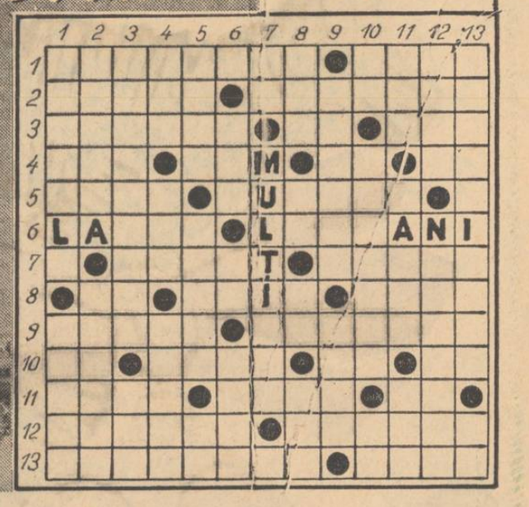

RECORDURI...

O COLECȚIE UNICĂ în felul său se află în grădinile Școlii superioare de agricultură din Keszthely (R.P. Ungară). Este vorba de nu mai puțin de 140 varietăți de mușcate în diferite culori, de la roz pal pînă la negru.

UN LOCUITOR al orașului Santiponce (Spania), pe nume Prudencio Rubiales, afirmă că este campionul mîncăcioșilor din țara sa. Pentru a demonstra posibilitățile lui, el a consumat la o masă 20 de ouă prăjite, 5 400 grame de cîrnați picanți, opt plini a cite 250 grame fiecare și 2 litri de vin roșu. Pînă la proba contrarie, el e campionul...

GERRY HARLEY, frizer din orașul Gillingham (Anglia) a reușit să radă 80 de clienți în timp de 60 de minute, ceea ce constituie un.. record mondial de specialitate. Alături de record este cazul să menționăm și... curajul celor 80 de cetățeni care s-au oferit voluntar pentru a fi bărbieriți cu această viteză...

ÎNCEPÎND din 1908 Fred Dimond intră zilnic (dimineața și seara) în localul „Lord Nelson" din cartierul Toponan din Londra, pentru a bea o carafă de bere. Astăzi în vîrstă de 78 de ani, Dimond pretinde că este campionul mondial al băutorilor de bere. Întrucît ar fi consumat în cei 63 de ani peste 122 000 litri de bere !...

ECHIPA de fotbal YMCA din campionatul local Stamford, din Anglia, a reușit un record fără precedent în istoria acestei discipline. În doi ani, această echipă a susținut 62 de meciuri, dar n-a reușit să cîștige nici o partidă! În cele 62 de jocuri, echipa a înscris 31 de goluri și a primit 591!

MARIA MATO, din orașul Borge (Italia) a executat o ascensiune pe muntele Monviso înalt de 2841 metri în ziua cînd împlinea 84 de ani. Ascensiunea a durat 7 ore. Temerara octogenară a fost însoțită de o fiică și cîțiva prieteni. La reîntoarcerea ei, întreaga familie și prietenii o așteptau cu o masă îmbelșugată, avînd în mijloc un tort în care se aflau 84 de luminări.

ORIZONTAL: 1. „La mulți ani cu... !" — Pîine de lumină, căldură și voie bună în această noapte. 2. Agendele anuale ale cronicarilor. — Pahar ridicat și însoțit de o urare. 3. Vine cu trecerea anilor. (fig.) — Antenele ! — Mulți, mulți ani... (pl.) 4. Antică dinastie chineză — Capitol sau paragraf (od.) — Timp inițial ! — Început de revelion... pe dos ! 5. Șarpe vegetal... în mare — Petrece revelionul... prin O.N.T. 6. O „garderobă" rămasă de la bunica — Bun pentru... răvașe (pl. od.) 7. Impodobit, ca pomul de iarnă — ...și poleit cu aur. 8. Mere ! — Anason — Localitate în Brazilia. 9. La... mai mulți ani — Alunecat pe gheață. 10. Miez de pită ! — Mici... din carne de oaie (sing.) — I se dau bice... — ...în primele secunde ! 11. Aurite, în pomul de iarnă — Un cioban poetic... — În vîrful limbii ! 12. Reședința de sezon a lui Moș Gerilă și a ...copiilor — Un an mai lung... 13. Petrecere încălecată peste doi ani — Mulți ani...

VERTICAL : 1. Delicatese de revelion... — Are ani mai puțini... 2. La un an o dată (tem.) — Au... mulți ani. 3. Scriitor din R. P. Mongolă, autorul tetralogiei „Patru anotimpuri ale anului" — Scobit. 4. Începe să se alimenteze ! — Aur vechi... — Uitate de pe masa de revelion... 5. Țintă (reg.) — Vechi producători de in — Aduce daruri pentru EA... 6. Usturoiat, pe masa de revelion — Vine la revelion — Provincie a Greciei antice, în Asia Mică. 7. Marginile tortului ! — Supraunități (matem.) 8. Antică sursă de curent... — Finaluri de urări ! — Desert la masă ! — Fiu la arabi 9. Muzeu faunistic în București — Vinuri... „serioase". 10. Ea nu mai stă la ceas ! — Priceput în toate (fig.) — Sanda Vasiliu. 11. Accesorii în ornamentația pomului de iarnă — Umblă cu... plugușorul — Direcția spre care bate vîntul pe mare. 12. Bună la bucate — Stă în capul mesei... (dim. fem.) 13. Foarte mulți ani... — Etc !

Niculaie AMARIEI

Cuvinte rare: MAA — TIM — SANA — NATAGDORJ — EOLI — EBN — LEE.

Puteți găsi drumul?

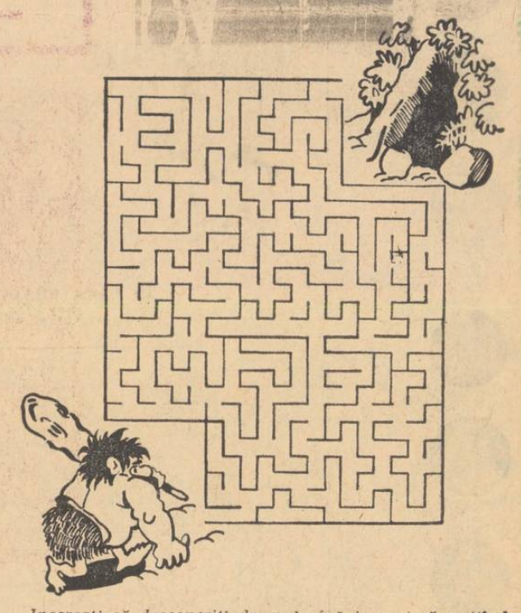

Încercați să descoperiți drumul pînă la peșteră, evitînd toate obstacolele...

Joc trimis de cititorul nostru LIVIU PRESCĂREANU din Craiova.

(Soluția în numărul viitor).

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CU ÎNCEPUTUL...

ORIZONTAL : Alene — Agale — A — Pisălogi — Elin — Anevoie — Anini — R — Ca — Treptat — Ab — Lua — Cui — Rt — Ticăi — C — S — Mei — Na — Tram — Corp — Pitia — Pierdut — Asista — Ce — Epi — Continuu — Arel — Trei — Titular — E — Lă îie — Oțet.

MEMENTO TEATRAL

ORIZONTAL: CCA — Planeta - Oleg - Avar - M — Malec — En — So — Er — Laon — Mer — Răcoritoare — C — Astru — Tiz — Iov — E — Rar — I — Arai — Piron — Nalți — Esaul — Trei Prinți — Aerieni — Aue.

ORIZONTAL: 1. Ahoi, ahoi.... 2. ...copii... — ...și flat.).., — ...frați (sing.)... 3. ...stați (adj.)... — ..puțin (în timp! N.A.)... 4. ...și... — ..nu... 5. ...minați... 6. ...lingă boi (fem. pl.)... — ...vă (!!)... 7. ..alăturați (fem. la C.F.R. - N.A.) —le împodobită cu cusături șerpuite. (masc.) 8. A exista — Testament. (od.) 9. Veselie la petrecere. — Mișcare involuntară. 10. Unic în felul său. — La începutul lui ianuarie! 11. Cămăși rustice — Degetul.... logodnei

VERTICAL: 1. Ingîmfare (fig.) — Barbu Ștefănescu. — Trag plugușorul. 2. Comună în R.F.G. — Apărătoare metalică pentru capul luptătorului (pl. od.) 3. Cîntăreț în stranã (pl. od) 4. Lună de vară — A rămîne pe loc (reg.) 5. La preț! — Dan Niculescu - Floare albă.. prin definiție. 6. Jean Teodoru. — Localitate în R.F.G. — În sine! 7. Rămînere peste noapte. (pop.; — Țintă niciodată atinsă... 8. O crimă imperfectă! — A sparge lemnele cu ajutorul penelor (pop.) — Sună diavazonul. 9. S-a scurtat părul... (masc.) — Obicei de anul nou. 10. Localitate în Japonia. — Urale la petrecere.. 11. Privește .. — Suferă o agresiune.

Stela BILCIUREANU

Cuvinte rare: NIP — UGI — BUER — MAS — IDU

Cik DAMADIAN

— Acum că te-am prins furînd, ce-ai zice de un transfer cu scrisori de recomandare ?

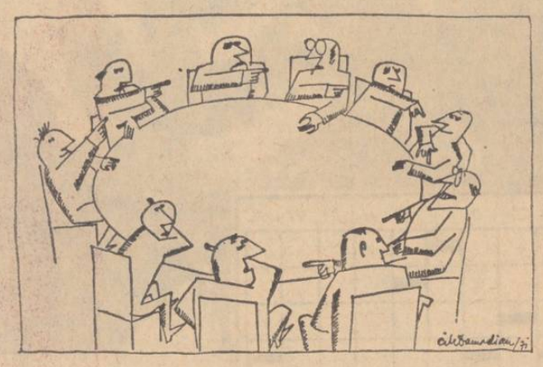

CERC VICIOS

NOUA SECRETARĂ

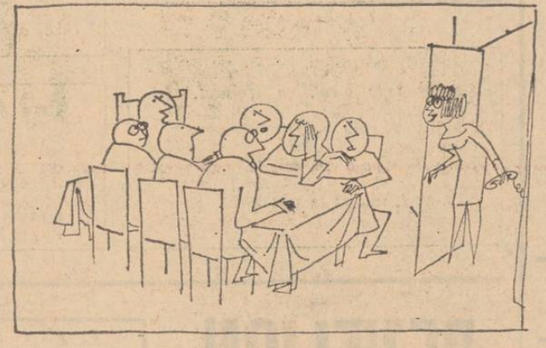

— Cine răspunde...

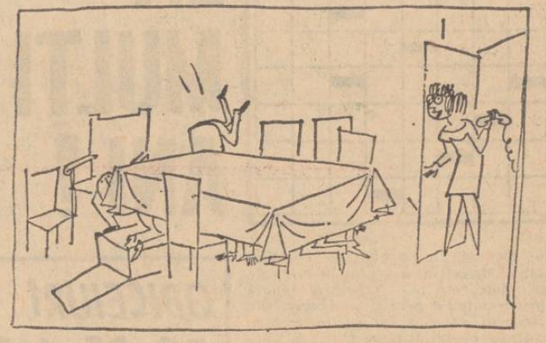

...la telefon !

Nell COBAR

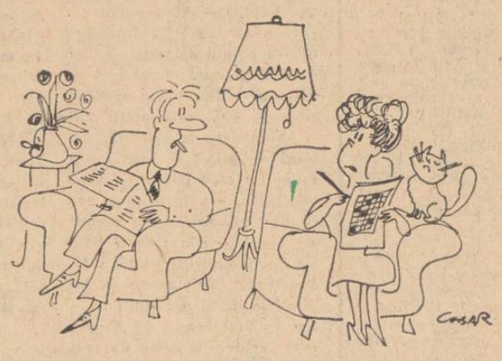

— Niciunul nu e așa de tare ca ultimul tău poem. Pe astea le-am dezlegat toate...

IN FAȚA BRADULUI...
...Fiecare, ce-și dorește

Serialul de simbătă seara...

— Eu zic să așteptăm să treacă epoca de piatră și apoi să continuăm meciul !...

Gh. CHIRIAC

Fără cuvinte

— Să-ți spun alta și mai comică !...

INTRE COZONACI
— Te văd foarte frămîntat !...

— Sculați măi, hăi, hăi !...

C. TABACU

— Să nu-l lași pe Nicușor să aprindă luminările pomului, fiindcă el nu știe să umble cu chibriturile

— Rochia e cam...
— Dar pe stradă merg cu haina „maxi" !

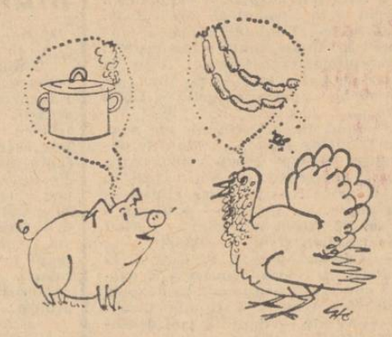

— La mulți ani !...
— La fel !...

Adrian ANDRONIC

— Păi, n-ai zis tu, tăticule, că directorul tău e inculat și că abia aștepți să plece ca să te distrezi și tu in voie ??!!

— Zimbește și dă-le-ncolo de pahare de cristal. Gîndește-te doar că invitatul ăsta face propunerile pentru specializare in străinătate...

— Ascultă, bețivanule, cred că iar ai greșit și-ai turnat in salată ulei S.R. 211 pentru mașină !!!

V. TIMOC

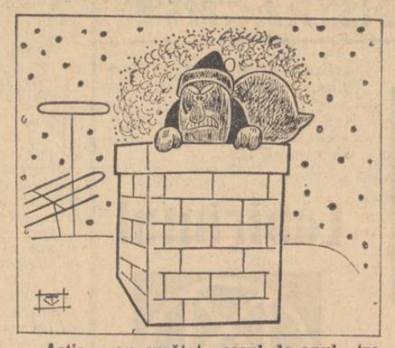

— Aștia n-au curățat coșul de anul trecut !...

G. BADEA

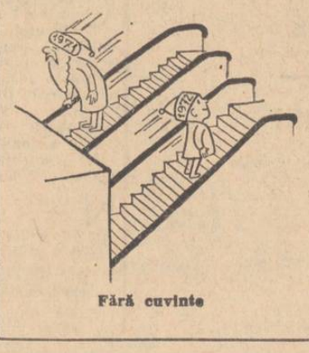

Fără cuvinte

umor

CUM?

O întrebare esențială de prospectare a viitorului

240 minute în dialog despre:

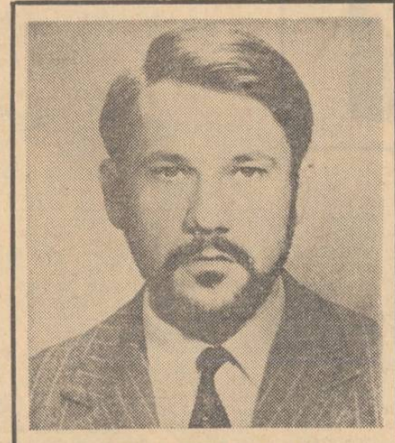

Conf. dr. MIHAI BOTEZ

Prognoza și cercetarea previzională

Ing. VICTOR ANTONESCU

„Aburul" secolului nostru

Strungarul ION MĂRGINEANU

Ce gîndiți despre profesie?

Maistrul CONSTANTIN TULEA

Ambiția de a modela oameni!

Putem visa **orice. Putem** întrezări viitorul în cele mai îndrăznețe ipostaze. Știința, tehnica ne permit. Și ne permit imposibilul sau numai ceea ce azi e încă imposibil. Dar **nu** mai putem visa **oricum.** Nu, nu e exagerat spus. Viitorul profesiei noastre de pildă e un element, doar unul, al unui concept de ansamblu. Sentimental, un tată poate visa încă, astăzi, să transmită fiului o meserie ca un adevărat artist. Dar dacă dezvoltarea economiei patriei în lumina cerințelor modernizării va înlocui această meserie cu o mașină perfecționată, condusă de om, visul va rămîne fără legătura sa logică cu realitatea. E doar un exemplu. Cel mai la îndemînă și cel mai simplu. De fapt, a vorbi astăzi despre viitor, înseamnă a gîndi modern. Ridicată la rangul de trăsătură esențială a etapei societății socialiste multilateral dezvoltate, viziunea științifică pe termen lung și studiul sistematic al viitorului **ne obligă** să visăm, așa cum plastic îmi explica primul interlocutor, **conf. dr. Mihai Botez,** directorul Laboratorului de cercetări prospective al Universității din București, la **ce poate fi, ce e de dorit să fie, ce trebuie făcut astăzi pentru a realiza ceea ce dorim.** Totul nu e simplu ca această formulare. Ce înseamnă și ce-și propune știința viitorului, corelațiile între studiu și decizie, între prognoză și planificare, pregătirea prognoziștilor sînt aspecte ale unui ansamblu de probleme încă deschise. Dar care înlătură, prin luciditatea pe care o pretinde, un mod simplist, uneori sentimental, de a vorbi despre viitor.

CE POATE FI, CE E DE DORIT SĂ FIE, CE TREBUIE FĂCUT

Înființat de abia de un an de zile, Laboratorul de cercetări prospective al Universității din București, cu o activitate poate mai puțin cunoscută, și-a orientat de la început, studiile spre întrebarea esențială într-o investigație prospectivă modernă, desfășurată prin excelență pe terenul previzional al gîndirii marxiste: **CUM POATE FI STUDIAT VIITORUL?**

Deci, cum poate arăta România anului 2000 — anul respectiv fiind punctul de referință cel mai des și mai spectaculos folosit — în aria sa economică, tehnico-științifică, socială; cum va apare la orizontul acelui început de veac nou, viața noastră? Păsesc însă în domeniul prognozei și...

— Fiindcă e termenul cel mai utilizat cînd dialogăm despre viitor, ne-ați putea defini prognoza?

— **Voi încerca,** îmi răspunde matematicianul dr. **MIHAI BOTEZ,** (și ce poate fi mai firesc ca un matematician să fie specialist în prospectarea viitorului) **să vă dau definiția cea mai sintetică. Prognoza este rezultatul unui studiu al cercetării respective, al unui dialog între cercetători și factorii de decizie.**

— Prognozarea — iarăși un termen care se impune — presupune deci inițial cercetarea. Iar cercetarea?

— **E obligată să arate cum trebuie abordat conceptul de viitor, ce fel de mijloace metodologice moderne trebuie folosite pentru a completa intuiția.**

În viziunea Laboratorului nostru aceasta înseamnă asocierea modelelor structurale — matematice și a tehnicilor de prelucrare automată a informațiilor cu creativitatea și inovația.

— În esență, cercetarea arată ce se poate face și ce nu se poate face, indicînd, elaborînd metodologia modernă necesară, oferind-o celor care trebuie să dea decizia, deci științei conducerii. Planificarea nu făcea același lucru?

— **Să facem delimitările.** Prognoză și planificare reprezintă activități deosebite. **Prognoză nu înseamnă — așa cum s-a mai susținut uneori — nici o acțiune de preplanificare, nici o prelungire a planului pe termen scurt. Prognoza oferă informații; planificarea modifică prognozele. Variantele pe care le oferă prognoza sînt selectate în acel dialog, de care aminteam, cu factorii de conducere, de decizie.** Nu e vorba doar de o simplă schimbare de etichetă, deci, ci de un nou punct de vedere.

— Se conturează la orizont o nouă profesie, aceea de previzionist, de prognozist?

— **Da. Nu numai că se conturează. Devine o necesitate. Metodologul în prognoză trebuie să fie familiarizat cu un anumit aparat conceptual, să aibă o viziune pluridisciplinară.**

— Va fi nevoie de un învățămînt al prognozei?

— **Este nevoie și cred chiar că problema creării unor forme speciale de pregătire în învățămînt a metodologilor în cercetarea viitorului devine foarte urgentă.** Nu orice specialist poate fi un bun prognozist. **Prospectiva este o dimensiune a oricărui domeniu. Iată problemele esențiale pentru a demonstra necesitatea înființării unui astfel de învățămînt și organizarea lui nu într-un singur loc, ci în mai multe: la Universitate — în cadrul Facultății de filozofie (la secția de sociologie), la Facultatea de matematică (la secția de cercetări operaționale), la Facultatea de științe juridice, apoi la Academia de Științe Economice, la Institutul Politehnic, la Institutul de Arhitectură etc.**

— Să ne întoarcem la prognoză prin care logic înțelegem, așa cum mi-ați explicat, o asociere între diagnoze ale prezentului cu prospectări ale viitorului. Viitorul prezintă însă și elemente incerte. În ce măsură pot fi ocolite riscurile?

— **Prognoza, după cum v-am mai spus, nu-și propune numai să exploreze variantele posibile de dezvoltare, ci și să le construiască și să le descrie riguros, raportîndu-le la sisteme de valori actualizate la nivelul timpului respectiv, să creeze pe această bază, să aibă un punct de vedere original. Date fiind consecințele practice ale studiului viitorului, acesta are nevoie de o fermă fundamentare conceptuală și metodologică, capabile să înlăture încercări de improvizație, de previziuni diletante, de aproximații artizanale. Deci să minimalizeze posibilitățile de risc.** Erorile costă, mai ales cele pe termen lung. Studiile previzionale costă, dar mult mai scumpă poate fi lipsa suportului științific al unor astfel de investigații.

— Spuneați că nu există prognoza pură. Totuși, vorbim despre prognoză științifico-tehnică, despre prognoza economică, despre prognoza socială. Mai ales despre aceasta din urmă, în ultima vreme. Cum trebuie s-o înțelegem? La ce se referă ea de fapt?

— Prognoza socială — parte integrantă în sistemul gîndirii prospective marxiste — este implicată în transformările operate de revoluția științifico-tehnică și apare ca o necesitate a devansării în domeniul social. **Ea își poate propune** probleme ale unei tematici vaste, cu implicații foarte largi. **Numai că într-adevăr,** factorii sociali nu pot fi izolați de cei economici, tehnologici. **Există desigur caracteristici diferite ale cercetărilor previzionale pentru fiecare din domeniile cercetate. Pentru prognoza socială, caracteristic mi se pare faptul că ea implică totdeauna concepții politice, opțiuni, atitudini, care trebuie să călăuzească întreaga activitate previzională.**

După o astfel de discuție interesantă, atractivă, prin însăși rigurozitatea cu care demonstrația despre cercetarea viitorului își delimitează obiectul, mijloacele și scopul, îmi este mai greu să folosesc verbul a visa sau substantivul vis. Voi vorbi deci în continuare despre știința viitorului. De data aceasta însă, de la investigația prospectivă trec la factorii de decizie, respectînd caracterul de dialog pe care se bazează prognoza.

UNA DIN MARILE PASIUNI ALE SECOLULUI

Să știți că n-am încurcat termenii. Dacă se vorbește atît de des despre **„foamea de energie"**, de ce nu s-ar spune și **„pasiunea pentru energie"?** Adevărul este că **energia electrică** de care ne vom ocupa în cea de a doua convorbire, **rămîne una din pasiunile fără de care secolul nostru n-ar trăi, n-ar progresa.** Ar putea cineva disocia astăzi dezvoltarea economică și socială de energia electrică? Ar putea cineva concepe viața în societatea modernă fără electricitate?

— Ce elemente specifice explică importanța predeterminării necesităților de energie electrică, evaluării felului în care se dezvoltă cererea de consum, de putere și energie electrică?

— **Ca pondere, energia electrică are o tendință constantă de creștere în consumul global de energie, precizează** inginerul **VICTOR ANTONESCU,** director adjunct la Direcția Dezvoltare și Investiții din Ministerul Energiei Electrice. **De obicei, se folosesc cifre pentru a susține afirmații de acest gen. Permiteți-mi să pledez și eu cu argumentele obișnuite: între 1950 și 1971, producția energiei electrice a crescut de la 2,1 miliarde KW/h la 39,5 miliarde KW/h, cu o dublare a producției, în medie la 5 ani. Ritmul întrece chiar pe al țărilor cele mai dezvoltate. Această tendință de creștere este explicată prin** avantajele energiei electrice **față de alte forme de energie. Mă refer la transformarea ușoară din și în alte forme ale energiei, la transportul lesnicios în cantități mari, pe distanțe lungi, la comoditatea în utilizare. În schimb, intervine și un dezavantaj. Energia electrică nu poate fi stocată. Ea trebuie produsă în clipa în care e cerută.**

Specifice producției energiei electrice sînt atît costurile de investiții însemnate, mai mari decît în alte ramuri, cît și un ciclu relativ lung de punere în funcțiune a instalațiilor noi (de 3-4 ani), ceea ce imobilizează fonduri importante. Pentru evitarea unor nejustificate imobilizări de fonduri este necesar a predetermina necesitățile de energie electrică, a evalua dezvoltarea acestei ramuri ce afectează de fapt dezvoltarea celorlalte ramuri ale economiei.

— Cînd și cum se pot manifesta impreciziuni în stabilirea unei prognoze?

— **În două moduri: supraevaluarea puterii necesare de instalat în centrale electrice și** subevaluarea **nevoilor reale ale consumatorilor. În primul caz, efectele negative sînt date de imobilizarea unor fonduri iar în cadrul subevaluării, efectele ar perturba dezvoltarea economică în ansamblu, fiindcă, practic, nu ar mai putea fi luate măsuri eficiente, în momentul cînd s-ar sesiza greșala. Gîndiți-vă la ciclurile lungi, la fondurile mari de investiții.**

— Practic, cum „construiți" o prognoză?

— **Să reținem că procesul dezvoltării consumului de energie are un caracter aleator, bazat pe raporturi foarte complexe ale unor factori diferiți, economici, geografici, demografici, sociali. Aceasta explică faptul că** preliminarea dezvoltării **nu a putut fi tratată pe baze cauzale ci** a fost îndrumată pe căi probabilistice, cu diverse grade de complexitate. **Și anume în două direcții: analitice și sintetice, de care sînt legate posibilitățile de prevederi pe termen scurt sau mai îndelungat.**

— Care este elementul ei determinant?

— **O anumită perioadă de timp, în primii ani ai electrificării, a fost folosită și la noi în țară calea empirică pentru stabilirea evoluției energiei electrice. În ultimul deceniu, a fost folosită calea statistică probabilistică de prognoză care se bazează pe statistica matematică, metodă ce are avantajul de a permite evaluarea siguranței prognozei. Elementul determinant al prognozei obținută pe această cale este consumul de energie electrică stabilit în funcție de ritmul prevăzut pentru dezvoltarea producției globale industriale. Valorii de prognoză pentru un anumit an a consumului de energie electrică îi sînt caracteristice un anumit risc de depășire și un anumit ritm de nerealizare. Ambele riscuri dau, în sumă, evenimentul sigur.**

— Scopul sau scopurile precise ale previziunii?

— **Întotdeauna, scopul unei prognoze a consumului de energie electrică** este multiplu. **La noi, au fost folosite două direcții majore care demonstrează scopurile urmărite.** Un prim scop este acela al dimensionării de perspectivă a sistemului energetic **(determinarea de program de dezvoltare a centralelor liniilor, stațiilor electrice).** Al doilea scop privește planificarea funcționării instalațiilor sistemului energetic **(nevoile de combustibil, personal etc.). Funcționarea este planificată pentru o perioadă pînă la 5 ani. Prevederile ce depășesc această limită sînt orientative. Natura diferită a acestor două direcții ale prognozei, după scopul urmărit, precum și caracteristicile specifice ale industriei energiei electrice permit adoptarea unor valori medii diferite ale riscului admisibil: 5 la sută pentru prognoza de dimensionare, 50 la sută pentru prognoza de planificare.**

— Nevoile de energie electrică cresc pe plan mondial. Ele sînt evidente în viața fiecăruia dintre noi de la electrificarea transportului la reducerea procentului de poluare a aerului, de la folosirea energiei electrice în automatizarea producției la micșorarea efortului și timpului afectate treburilor casnice. Acest „abur" al secolului nostru — așa cum ați denumit energia electrică — are viitor?

— **Tendința mondială marchează o creștere a consumului de energie electrică, fără a da semne de aplatizare. Ritmurile de creștere a nevoilor pe plan mondial sînt mari (10 la sută anual). Ritmul țării noastre a depășit pe cel mondial. Există riscul ca în lume aceste nevoi să nu mai poată fi acoperite. Dar se conturează posibilitățile mari de folosire a energiei nucleare în scopuri pașnice, ceea ce va echilibra balanța nevoilor și a posibilităților, se caută alte căi.**

Supus mijloacelor de investigare modernă, închingat în metode din ce în ce mai precise de diagnosticare, viitorul se lasă „ghicit" cu din ce în ce mai puține riscuri de eroare. Chiar dacă nu realizăm imediat legătura dintre toate aceste previziuni și viața noastră, viitorul ni se impune ca o puternică, ca o determinantă prezență.

„VIITORUL? EȘTI OBLIGAT SĂ GÎNDEȘTI LA EL"

Da, recunosc că într-un anumit sens, m-a impresionat strungul la care lucrează **strungarul ION MĂRGINEANU de la Uzina de mașini grele București.** E cel mai mare sau unul dintre cele mai mari din țară. Piesele pe care le fasonează sînt și ele gigantice. Omul care a coborît pe scara strungului este lucid, calm, cutezător, dar lipsit de ostentație. Dă răspunsuri rapide, dar spune lucruri la care a reflectat de mult.

— Ce gîndiți despre profesia dumneavoastră?

— **Îmi pare bine că m-ați întrebat ce gîndesc,** îmi mărturisește Ion Mărgineanu, **fiindcă ceea ce prețuiesc mult la un specialist este cît și cum gîndește despre profesia lui. Pentru mine, profesia înseamnă în primul rînd tehnologie analizată în mintea meseriașului. Să dai, deci, fiecărei obligații de producție pe care o ai o interpretare personală.**

— În ce sens?

— **Să înlături o gîndire șablon. Să te gîndești la ce poți îmbunătăți, la ce poți crea.**

— Pentru a nu gîndi șablon, deci steril aș spune, îți trebuie totuși „alte calități". Ce credeți?

— **Cînd v-am spus așa, am presupus, am subînțeles că a gîndi la și despre profesie cere o pregătire bună, o pregătire mereu reînnoită, o înțelegere a simțului de răspundere, o evaluare justă a ceea ce faci și o mare, foarte mare exigență cu tine însuți, cu alții.**

— Ce înțelegeți prin „evaluarea justă a ceea ce faci"?

— **Prin locul meu de muncă, într-o uzină în care se construiesc piese foarte mari, unele gigant pentru țara noastră, răspunderea mea crește. Dacă nu m-aș gîndi foarte serios la faptul că o piesă pe care o lucrez are o valoare de peste 500 000 lei și că cea mai mică greșeală a mea costă mult, cum aș putea considera măcar că-mi fac datoria?**

— După cîte știu, marea dumneavoastră exigență îi cam sperie pe cei tineri. Așa e?

— **Poate. Mi se reproșează că sînt cicălitor cu ceilalți. Sînt, atunci cînd cineva nu este și nici nu vrea să fie stăpîn pe meserie, cînd pretinde mult și dă puțin sau încearcă să dea cît mai puțin. Vin în uzină mulți tineri din școala profesională. Unii mai bine, alții mai slab pregătiți. Mă refer la posibilitatea aplicării în practică a cunoștințelor teoretice. Asta, nu numai din vina lor. Nu totdeauna instructorii din școală sînt aleși dintre cei mai calificați, talentați muncitori. Pe de altă parte, aici în uzină învață, de fapt, profesia pe care și-au ales-o. Eu le-aș da o perioadă de acomodare în care planul lor să fie separat de cel al secției, al echipei în care lucrează sub supravegherea unor muncitori cu experiență. Dar e nevoie de seriozitate, răspundere, disciplină, dragoste pentru muncă: altfel ei își pierd timpul iar pe noi ne încurcă.**

— Revin la întrebarea de la început, de fapt la un alt aspect a ceea ce gîndiți despre profesie. Viitorul ei vă preocupă?

— **Viitorul? E obligatoriu cred, să gîndești la el. Trăiești într-o țară în care fiecare prevedere de plan are o deschidere spre viitor. Cum aș putea lucra o piesă a cărei menire ca loc, în timp, să n-o cunosc? Cum aș putea să-mi fac propriile mele planuri fără a le lega de viitorul uzinei? Mi-ar place și poate e puțin spus mi-ar place. Vreau să particip la făurirea viitoarei turbine de 150 MW care e în proiectare, apoi la altele, mai mari.**

— V-ați gîndit — iar mă refer la gîndire — la ziua cînd uzina își va atinge posibilitățile maxime în ceea ce privește puterea în Megawați a unei turbine? Ați vrea să mai fiți aici?

— **De...**

— Ce să înțeleg?

— **Că aș vrea, că ar fi formidabil, dar că vîrsta, știți...**

— Mi-ați spus că aveți doar 41 de ani!

— **Doar. Numai că acum, viitorul e socotit la noi, în industrie, pe cîte 20—30 de ani. Iar vă spun: de... Și adaug: mi se pare — cel puțin așa e pentru mine — că știind pe cîțiva ani înainte ce am de făcut ca pregătire profesională, ca specializare în ansamblul obligațiilor uzinei, totul devine mai interesant, mai ușor, chiar.**

— Perspectiva dă o nouă dimensiune muncii. Și celei individuale.

SĂ ÎNȚELEGI OMUL DIN PRIVIRE...

Este incontestabil că mozaicarul, azi **maistrul CONSTANTIN TULEA, secretarul organizației de partid a șantierului 4 din cadrul Întreprinderii de construcții și montaje nr. 1** are o ambiție a lui. O îndrăgește, o cultivă, o explică. Și te convinge. Îl admiri, iar pe undeva, îl invidiezi. Fiindcă și-a apreciat cu atîta siguranță calitățile profesionale și, mai ales, puterea de a modela oamenii. Stăm de vorbă în mica baracă metalică ce-i servește de birou, pe șantierul ce poartă numele de lotul Vișteа, într-o dimineață cînd zăpada își făcuse apariția.

— Sînteți un om ambițios și perseverent. Ce vă puneți în gînd, izbutiți. Așa se spune despre dumneavoastră. Sînteți de acord cu aceste aprecieri?

— **Sînt, în mare parte. Nu-mi lipsesc nici ambiția, nici perseverența. Nu izbutesc însă, chiar tot ce-mi pun în gînd.**

— Ce ați izbutit de pildă, și merita osteneala?

— **Să învăț: meseria de mozaicar întîi, ca ucenic, apoi să devin maistru, după mulți ani de muncă și de eforturi, să răspund de activitatea mai multor oameni, să-i înțeleg, să-i ajut, să-i fac să știe cît preț are munca unuia sau altuia pe șantier.**

— Ce n-ați izbutit?

— **N-am izbutit, dar asta nu înseamnă că nu voi izbuti mai tîrziu, să mă pregătesc pentru a urma un curs care să-mi dea calificarea de tehnician. De altfel, e o chestiune de viitor apropiat. Cel puțin așa doresc. N-am reușit să conving pe atîția oameni cît aș fi dorit, că meseria o cinstește cel ce o practică, că mulțumirea și-o dă ceea ce faci tu cu propriile tale mîini, cînd ceea ce ai realizat, e lucru de calitate și cîștigul tău corespunde acestui efort.**

— Acest din urmă deziderat este legat și el de gîndurile dv. de viitor, de fapt, de ambiția ce vă caracterizează?

— **La 35 de ani, doresc să am răspunderi mai mari. Mi-am măsurat puterile și pot să spun că înclinațiile mele, dorința mea puternică îmi oferă motivele pentru a crede în reușită. Sînt constructor, cei pe care îi am în grijă au răspunderea înălțării a mii de apartamente iar eu, răspunderea de a-i îndruma profesional și a-i forma ca oameni. Am mulți oameni tineri aici, precum și alții mai bătrîni cu o bună calificare. Nu toți — și mai ales,** nu toți tinerii — pricep că numai dacă nu-ți place munca nu dorești să realizezi mai mult. Viitorul muncii mele e legat de ambiția mea, foarte sănătoasă, cred, de a progresa, pe care aș dori s-o transmit tinerilor. **E o altă aspirație de viitor, care seamănă, cred, cu aspirația, bazată pe realități prezente și prevederi de viitor, de a avea condiții tehnice mai avansate în activitatea de construcții, de a folosi ceea ce este modern și va fi modern peste unu sau zece ani, ca mijloace de lucru.**

— Și nici o nostalgie, după frumusețea muncii de mozaicar, a muncii mîinilor care au creat lucruri trainice într-o clădire cum e cea a Circului de Stat sau Complexul școlar M.I.U. sau a altor edificii?

— **Uneori, da. Iar atunci, maistrul se apucă să modeleze, pentru a nu uita că a fost și rămîne mozaicar.**

★

Vis sau prognoză? Bineînțeles e un fel simplist, sentimental și puțin fals de a pune problema. Dar, în definitiv, prognoza nu înlătură visul atîta timp cît include creația. Iar viitorul poate însemna și vis și prognoză. Depinde unde, cum, în ce arie, cu ce orizonturi își dezvoltă sfera de investigare, încercînd să răspundă la o întrebare esențială: **CUM TREBUIE PROSPECTAT MODERN ȘI EFICIENT VIITORUL.**

Anchetă realizată de Lucia MANOLESCU

MAI EXISTĂ ENIGME? • MAI EXISTĂ ENIGME? • MAI EXISTĂ ENIGME? • MAI EXISTĂ ENIGME? • MAI EXISTĂ ENIGME?

MISTERIOSUL CRISTOFOR COLUMB

Interesante ipoteze privind originea renumitului navigator. O concluzie uluitoare : Cristofor Columb ar fi murit pe mare, la 13 august 1476, deci cu 16 ani înainte de a fi descoperit America ! ?...

Reproducem cîteva fragmente din volumul „Grands secrets — grandes enigmes" de Alain Decaux.

În ziua de 13 august 1476, în largul ţărmului Portugaliei, între Lisabona şi Capul Sf. Vincent, patru galere aparţinînd veneţienilor au fost atacate de corăbii de corsari, comandate de un francez pe nume Guillaume de Casenove-Coullon. Amiralul-corsar aflase că galerele, care se întorceau din Flandra cu o încărcătură bogată, urmau să treacă prin largul coastei portugheze. Şi hotărîse să le atace.

Lupta a început ! De o parte şi de cealaltă, marinarii se băteau cu înverşunare, cu sălbăticie. Corsarii încercară să treacă la bordul galerelor veneţiene. Deodată, a răbufnit de nu se ştie unde focul ; flăcările au cuprins atît vasele corsarilor cît şi galerele. Atît cei atacaţi cît şi agresorii lor au fost cuprinşi de panică. Majoritatea marinarilor au ales moartea prin apă decît prin flăcări.

Unul dintre supravieţuitorii care se zbăteau printre valurile înspumate reuşise să apuce o vîslă ; sprijinindu-se de ea el începu să înoate cu îndîrjire înspre un ţărm ce se întrezărea în depărtare. Să înoţi două leghe — opt km — pe o mare învolburată, nu era lucru uşor, mai ales după o luptă care pusese şi ea la încercare puterile înotătorului. Bărbatul a reuşit totuşi să se apropie de ţărm. Sub genunchi simţi pămîntul. Era salvat.

Omul acela se numea Cristofor Columb ?

Este aproape de neconceput ca o personalitate atît de ilustră ca Cristofor Columb — cine n-a auzit oare în lumea civilizată, pronunţîndu-se numele lui ? — să rămînă o enigmă greu de desluşit. Controversele iscate în zilele noastre cu privire la naşterea sa depăşesc orice imaginaţie. Unii îl vor genovez, alţii spaniol, alţii corsican, alţii francez, alţii evreu ! Viaţa lui, înainte ca ea să fi apărut în paginile de istorie, în 1485, este practic necunoscută. De unde venea ? Ce făcuse pînă atunci ? Nu se ştie !

S-a mers pînă acolo încît i-a fost negat meritul de a fi descoperit America. Caracterul lui a devenit subiectul unor studii, în care contradicţiile apar la fiecare pagină. Unii l-au vrut plin de demnitate şi grandoare sufletească, alţii meschin, pizmaş, egoist, de o avariţie dezgustătoare. N-au lipsit nici cei ce au încercat să obţină pentru el canonizarea. Iar alţii l-au înfăţişat ca un criminal !

Columb este, poate, din întreaga istorie, omul cel mai de nepătruns. Nu există nici măcar un portret indiscutabil al lui. Unul ni-l înfăţişează bărbos, cu ochii negri, altul complet ras, asemeni unui condottiere din împrejurimile Romei sec. XVI. Fără să mai vorbim de vreo încă alte patruzeci de picturi şi gravuri — toate la fel de „autentice". Şi, în sfîrşit, pentru a pune capac la toate, Columb are două morminte şi două cadavre : unul la San Domingo, altul la Sevilla !

Interesul pe care-l suscită pătrunderea secretelor unei vieţi este pe măsura grandoarei acestei vieţi. S-ar putea ca valoarea faptei sale să ni se pară micşorată nouă oamenilor secolului XX pentru care pămîntul nu e decît o foarte mică planetă. Să ne imaginăm însă de ce prestigiu s-ar bucura în zilele noastre exploratorul interplanetar care ar pune, primul, piciorul pe Marte, şi ar reveni apoi pe pămînt ! Aventura reală a lui Columb nu este cu nimic inferioară unei astfel de bravuri ipotetice.

Descoperirea Americii este o etapă a istoriei omenirii. Nu-i putem înţelege desfăşurarea decît dacă reuşim să sfîşiem vălul în care Columb s-a străduit să-şi învăluie originile sale.

În anul 1429, era adus la Genova un băietan de 11 ani pentru a fi plasat drept ucenic la un ţesător. Tatăl băietanului, care promitea solemn, într-un act notariat, că tînărul Domenico va rămîne la „Wilhelm de Brabant din Germania" ca ucenic, se numea Giovanni Colombo.

Giovanni Colombo locuia la Genova. Era originar din satul Moconesi din regiunea Fontavabuona şi se stabilise la Quinto, o mică aşezare de lîngă Genova, care a fost absorbită de cetate apoi, prin extinderea marelui port.

Giovanni Colombo trebuie să fi fost un om vesel şi glumeţ, aşa cum sînt toţi genovezii : cum putea fi cineva posac sub soarele Rivierei italiene ? El avea să părăsească tărîmul celor vii în anul 1444, lăsînd în urma sa o fiică şi doi feciori. Unul din ei era micul Domenico, ce crescuse şi devenise meşter ţesător. Era la rîndul lui tată de familie. Pe lîngă meseria de ţesător mai era şi „paznic al Turnului şi-al „Porţii Olivella". Aici s-a născut în 1451 un copil, pe nume Cristofor.

Aşa vorbesc documentele — aşa numitele „documente genoveze". Trebuie s-o spunem din capul locului că ele au fost puse la îndoială de mai mulţi istorici. După aceştia documentele respective sînt considerate apocrife, alţii afirmă că Cristofor Columb, cel născut la Genova, nu are nimic comun cu viitorul descoperitor al Americii.

Ipoteza lui Columb corsicanul, susţinută de Lorenzo di Bradi, nu rezistă unui examen. Ca şi aceea ce făcea din Columb un francez S-a afirmat că amiralul corsar — Guillaume Casenove-Coullon, menţionat la început, era tatăl lui Columb — dacă nu chiar Cristofor Columb în persoană ! Cît se poate de imaginară o astfel de înrudire.

Rămîn deci cele două grupuri de istorici : adepţii tezei genoveze şi cei care vor să facă din Columb un spaniol.

Înainte de a examina argumentele celor două tabere să continuăm să mai răsfoim documentele genoveze.

Cristofor crescuse, Domenico se instalase la Savona, unde exercita, **„onorabila profesiune de tabernarius"** (circiumar). În anul 1470 numele lui Cristofor se află menţionat într-un act datat 22 septembrie, act în care şi semnează alături de tatăl său.

La 31 octombrie al aceluiaşi an, un alt act specifică vîrsta lui Cristofor : 19 ani. Mai există şi alte indicii legate de existenţa sa, în martie şi august 1472, la Savona, cît şi în august 1473 tot la Savona.

Cristofor avea doi fraţi : Bartolomeo şi Giaccomo. Cronicarii — foarte puţini la număr — care ne-au lăsat mărturii despre tinereţea lui Columb ne spun că **„de la pubertate începînd el a pornit împreună cu Bartolomeo pe mare".** Pînă la urmă Bartolomeo, mezinul, s-a stabilit la Lisabona în Portugalia, unde-şi cîştiga existenţa desenînd hărţi pentru folosinţa marinarilor hărţi pe care sînt reprezentate, în proporţiile lor exacte, mările, porturile, ţărmurile, golfurile şi insulele. Vreme de 40 de ani, în fiecare an aveau să plece din Lisabona corăbii spre coastele occidentale ale Africii şi să se întoarcă aducînd veşti despre existenţa unor ţări şi popoare necunoscute de strămbunii noştri. Aflat sub impresia hărţilor pe care le tot studia, şi a istoriilor auzite de la cei ce se întorceau de pe acele ţărmuri îndepărtate ale pămîntului, Bartolomeo şi-a deschis într-o bună zi sufletul faţă de fratele său, mult mai versat decît dînsul în ale navigaţiei. I-a dezvăluit argumentele şi gîndurile care-l determinau să creadă că **„dacă avea să pornească cineva de pe coastele meridionale ale Africii şi să se îndrepte spre dreapta, în larg, înspre vest, avea să descopere cu siguranţă undeva un continent.**

Bartolomeo ar fi fost deci primul dintre cei trei fraţi instalat în Portugalia, unde la Lisabona a început să înveţe meseria de cartograf.

În acest oraş în care totul vorbea despre mare şi aventură a poposit într-o bună zi a anului 1476 tînărul Cristofor Columb, ...cel scăpat din naufragiul de la Capul Sf. Vincent.

Hazardul sau Providenţa, îl mînaseră spre Lisabona, unde avea să-şi împlinească destinul.

Ce făcuse el, din ziua cînd „la vîrsta pubertăţii", pornise pe mare ? Nu există decît puţine date, destul de vagi, privind existenţa lui în timpul anilor de ucenicie. După patru sau cinci ani de navigaţie ca elev marinar, se prea poate să se fi îmbarcat pe unul din vasele de corsari înarmate, pornite împotriva aragonezilor. Trebuie să fi fost deci marinar negustător, corsar ; acestea erau moravurile epocii.

Deşi foarte tînăr, devine comandantul unei corăbii — la 20 sau 22 de ani. Într-o scrisoare către regele catolic (Ferdinand al V-lea n.r.), el şi-a povestit o aventură trăită pe acea vreme : **„Într-o zi, regele Rene, pe care d-zeu l-a chemat acum la dinsul, m-a trimis la Tunis să capturez galera „Fernandina". Însă în timp ce ne apropiam de insula Saint-Pierre, am aflat că galera era însoţită de alte trei corăbii ; echipajul a început să crîcnească şi a hotărît să se întoarcă la Marsilia după întăriri. Văzînd că nu era chip să-i conving să continuăm călătoria am acceptat hotărîrea lor ; la căderea nopţii însă am schimbat direcţia corăbiei aşa încît în zori ne-am trezit în apropierea Cartaginei, spre mirarea tuturor acelora care credeau că navigam spre Marsilia".**

Trecînd sub ordinele lui Casenove-Coullon, Columb a participat la ciocnirea de la Capul Sf. Vincent, şi de unde avea să ajungă la Lisabona.

Aici începe enigma

Cristofor Columb a fost foarte „discret" întotdeauna în privinţa originilor sale. Deşi a scris foarte mult despre el însuşi, n-a lăsat nici un document, redactat de mîna lui, în care să spună că e originar din Genova. Însăşi fiul marelui descoperitor, Don Fernando Colon, pare să fi voit să sporească acest mister. El declară că cercetările întreprinse de el personal la faţa locului nu i-au dat putinţă să dea de urmele familiei tatălui său **„nici la Genova şi nici în împrejurimi".**

O atare rezervă, provenind atît de la tată cît şi de la fecior e în măsură să ne pună pe gînduri şi să furnizeze **„o mină de argumente"** celor care resping în bloc teza genoveză.

Pe de altă parte faptul de a fi luptat sub ordinele lui Casenove-Coullon, împotriva genovezilor, compatrioţii săi, pune întrebarea : Cum a putut acest marinar genovez să atace corăbii genoveze ?

Se impune deci o deducţie : Cristofor Columb, deşi genovez, nu era un genovez patriot. Trebuie remarcat faptul că nu există, întocmită de mîna lui, nici o declaraţie de fidelitate sau loialitate faţă de Genova. Niciodată nu s-a gîndit să ofere descoperirea sa „patriei" sale. Scriind într-o bună zi Băncii Sf. Gheorghe, care era pentru Republica Genoveză ceea ce este azi Banca Franţei pentru Republica Franceză, el a lăsat să-i scape următoarea frază : „Deşi cu trupul sînt aici, inima îmi **este acolo necontenit".** Această exclamaţie este redactată însă în limba castillană ! ! !

Ajuns în culmea gloriei şi măreţiei, prea Manificul Senior Don Cristobal Colon nu se gîndeşte cîtuşi de puţin să se îndrepte spre Genova în ziua marelui său triumf. Nici el şi nici fraţii lui... Ciudaţi genovezi aceşti trei fraţi care, abia ajunşi în Spania, „părăsesc numele de Columb" şi devin „Colon" .. Ciudat genovez acest Cristofor care „pornit pe mare foarte de tînăr" se bate împotriva patriei sale şi dăruieşte „cea mai mare glorie" regelui şi reginei de Castillia ! ! !

Salvador dr. Mandariaga, unul dintre cei mai eminenţi biografi spanioli ai lui Columb, a rezumat astfel problemele :

„Cristofor Columb era un tînăr autodidact din Genova, muncitor dărăcitor, devenit marinar, şi care :

1) citea italiana dar n-o scria ; 2) vorbea şi scria spaniola pentru uzul său personal, înainte de a fi ajuns în Spania ; 3) ştia latina cum o putea şti un spaniol, deşi o învăţase înainte de a ajunge în Portugalia".

Aceste premise nu comportă decît o singură concluzie : **„Cristofor Columb era un genovez a cărui italiană nu era prezentabilă şi a cărui limbă de cultură era spaniola".**

Dacă vrem să studiem cu imparţialitate viaţa lui Columb ne aflăm într-o dilemă : ori ne declarăm partizani ai tezei genoveze şi nu reuşim să explicăm de ce Columb avea „drept limbă de gîndire castillana", ori ne alăturăm tezei care face din Columb un spaniol ; şi atunci cum rămîne cu tezele genoveze ?

Cum să ieşim din această dilemă ?

Au fost formulate două explicaţii foarte ingenioase amîndouă. Le vom studia cu atenţia pe care o merită fiecare.

Prima aparţine lui Marcelo Gaya y Delrue. El este foarte cunoscut, ca fiind unul din creatorii unei metode ce-i poartă numele de învăţare a limbilor vii. Paralel cu studiile sale lingvistice el şi-a consacrat ani îndelungaţi ai vieţii misterului care înconjoară viaţa lui Columb. Rezultatul l-a constituit o carte de un interes deosebit.

„Un singur fapt frapează atenţia oricăruia care studiază documentele lăsate de Columb şi de cei doi biografi oficiali ai săi, — spune Gaya y Delrue — **şi acesta constă în constantele şi numeroasele contradicţii pe care le vădeşte amiralul cînd vorbeşte despre anii săi de tinereţe. Din aceste contradicţii se desprinde o concluzie : COLUMB AVEA CEVA DE ASCUNS... Impresia pe care ţi-o produce lectura tuturor cărţilor apărute pînă acum despre Columb este aceea că amiralul, începînd din 1485 şi pînă mult după 1492, cînd devenise celebru, istoriseşte despre trecutul lui o poveste învăţată, sau mai bine zis prost învăţată : povestea unui alt om, a unei personalităţi de tinereţe care nu este cea a lui...**

Această impresie — adăugă Gaya y Delrue — **pe care mi-a făcut-o lectura biografiilor celor mai serioase şi mai moderne, cît şi cele contemporane cu Columb, am împărtăşit-o, într-o bună zi, unuia din elevii mei a cărui inteligenţă şi agerime m-au atras întotdeauna. I-am mărturisit că orice ipoteze au fost emise, ele se loveau întotdeauna pînă acum, de nişte obiecţiuni de o greutate atît de mare încît a rămas mereu nerezolvată, iritantă, constanta întrebare : „OARE CARE-I ADEVĂRUL ?".**

Dar dacă... a avut loc o substituire de persoană ? — m-a întrebat brusc elevul meu.

— Cum, adică ?

— Da, da. Dacă amiralul, dintr-un motiv sau altul, luase numele de „Columb", odată cu dispariţia „adevăratului Columb" ? În acest caz, biografia lui Columb genovezul ar fi exactă, însă nu corespundea celei a amiralului, fiind vorba de două persoane diferite ? Aceasta ar explica şi ezitările amiralului, şi contradicţiile privitoare la tinereţea sa, şi la faptul că nu cunoştea italiana...

Această remarcă, această observaţie — spune Gaya y Delrue — **a fost pentru mine ca o «rază de lumină».**

Ei bine, dacă un om, al cărui nume adevărat nu-l ştim, îşi însuşeşte, pentru a masca un trecut dubios şi poate crim'nal, personalitatea adevăratului Cristofor Columb, mort în încăierarea de la Capul Sf. Vincent — şi dacă acest om, spaniol necunoscînd limba italiană, a devenit Cristofor Columb cel cunoscut de istorie, totul este clar şi dilema ar fi desluşită.

Rămîne totuşi întrebarea : cum cunoscuse aventurierul existenţa şi viaţa lui Cristofor Columb ? La această întrebare Gaya y Delrue răspunde :

Se prea poate, spunea el, **ca adevăratul şi falsul Columb să fi călătorit împreună pe aceeaşi corabie atacată la Capul Sf. Vincent. Pe aceeaşi corabie fiind a putut cunoaşte aventurierul spaniol, viaţa tînărului genovez, din confidenţele acestuia.**

Urmînd raţionamentul lui Gaya y Delrue, ajungem la următoarea concluzie :

Cristofor Columb a murit pe mare la 13 august 1476 — deci cu 16 ani înainte de a fi descoperit America !

Cea de a doua teză este cea dezvoltată de Salvador de Mandariaga, care formulează, la rîndul lui, o explicaţie a „enigmei Columb".

„Nu există decît o singură modalitate rezonabilă de a explica acest ansamblu de fapte : cei din familia Colombo erau evrei spanioli stabiliţi la Genova, şi care, conform tradiţiilor poporului lor, rămăseseră fideli limbii ţării de origină".

Ca să fim drepţi, teoria nu e nouă. Ea a mai fost avansată şi apărată şi de alţii. Familia Colon va fi părăsit Spania în urma persecuţiilor religioase — probabil după înfiorătoarele masacre rasiale care au însîngerat peninsula în 1391. Mai tîrziu, Cristofor Columb revenind în Spania îşi va fi ascuns originea, din cauza ostracismului cu care erau trataţi coreligionarii săi. Să nu uităm că în însăşi anul în care Columb pornea spre Marea Călătorie, ce avea să-l ducă pînă în America, intrase în vigoare decretul pentru izgonirea tuturor evreilor din Spania.

Nimic nu putea explica deci mai bine, decît această origină, reticenţele lui Columb cu privire la locul exact al naşterii sale. Aceasta poate explica, de asemenea, comportarea sa ciudată, antigenoveză, şi faptul că, în două rînduri cel puţin, a ridicat armele împotriva ţării în care s-a născut. Găsind, de asemenea, de cuviinţă să-şi schimbe numele, transformîndu-l din Colombo în Colon, el nu făcea decît să revină la numele său de origină.

Cînd ajunge în Portugalia, Bartolomeo se face cartograf. Or, acea profesie era pe vremea aceea aproape în întregime exercitată de evrei.

În notele pe care Columb le-a lăsat, atestă o gîndire hrănită la izvoarele Vechiului Testament.

Ce să credem despre aceste explicaţii ?

Şi una şi cealaltă nu sînt decît nişte ipoteze. Cea de a doua are asupra celei dintîi avantajul de a fi sprijinită pe fapte concrete. Ipoteza lui Gaya y Delrue nu rămîne, la urma urmelor, decît o simplă părere şi va putea fi acceptată cu greu de istorici, atîta vreme cît autorul ei nu va reuşi s-o întărească prin cîteva documente.

Teoria lui Salvador de Mandariaga ne atrage în mod incontestabil. Ea are meritul de a împăca tezele genoveze şi spaniole. Ea rezolvă dilema pe care o ridică viaţa lui Cristofor Columb. Ea nu va putea rămîne totuşi definitivă atîta vreme cît o genealogie incontestabilă a familiei Columb nu va fi întocmită.

În ziua de miercuri 11 octombrie 1492, marinarii de pe Pinta, una din cele 3 corăbii care constituiau flota lui Cristofor Columb, au cules de pe apă „un fir de trestie, o rămurea, şi o bucată de lemn, cioplită pare-se cu unelte de fier, — un soi de iarbă care nu creşte decît pe pămînt şi o tăbliţă de lemn. Au răsuflat uşuraţi cu toţii văzînd aceste semne, şi-au resimţit o mare bucurie".

Cu două ore înainte de miezul nopţii, Cristofor Columb a zărit o luminiţă la orizont. „Era ca lumina unei luminări de ceară care se tot ridica şi cobora, şi pe care doar puţini au luat-o drept un semn al pămîntului".

La cesurile două după miezul nopţii s-a auzit o detunătură de tun. Fusese trasă de la bordul Pintei. În virful marelui catarg se înălţa steagul. Un om, pe nume Rodrigo de Triana, văzuse de la prora corăbiei Pămîntul.

Cristofor Columb era de-acum mare Amiral al Mării Ocean. Descoperise acest tărîm necunoscut spre care îl minaseră toate visurile lui.

Oricare ar fi fost originea sa, ori de unde ar fi apărut, în acest secol al XV-lea, în care spiritul nu se deosebea de materie, Cristofor Columb trăia acum cea mai prodigioasă aventură pe care avea s-o trăiască vreodată un om.

Traducere de
Ileana VASILESCU SOMEŞAN

VALOROSUL MONUMENT ANTIC DIN DEFILEUL OLTULUI

În poiana Bivolari de pe malul sting al Oltului, opus mînăstirii Cozia, o hartă a lumii romane, ajunsă în copie medievală la noi, **Tabula Peutingeriana,** localizează castrul Arutela la o distanţă de 9 000 paşi romani faţă de **Castra troiana,** identificat la Simbotin-Dăeşti şi la 15 000 de paşi de **Praetorium** care se află la Racoviţa — Copăceni (jud. Vîlcea).

Din cauza izolării lor, despre ruinele castrului, primele ştiri le avem de la cunoscutul om de ştiinţă român, Gr. G. Tocilescu, care între 1890—1892 a cercetat parţial fortificaţia şi a săpat în întregime băile. Acestea erau compuse din şase încăperi dintre care două au fost parţial distruse de Olt, conform planului de mai jos (**I şi II**). Aceste două încăperi amenajate pentru băile cu apă caldă aveau subsoluri prevăzute cu stîlpi formaţi din cărămizi. De aici căldura era trimisă în camerele vecine, următoarea spre malul Oltului fiind cea cu aer cald (**III**). Camera cu abur cald (**IV**) care se încălzea de la o gură de foc exterioară, era mai bine conservată şi dispunea de un spaţiu în mijloc pentru montarea cazanului de încălzit. Bazinul cu apă rece se afla într-o încăpere (**VI**) din care se cobora pe o scară în **piscina** înclinată la un colţ pentru a înlesni scurgerea apei printr-un canal spre exterior.

Vestiarul (**V**) dispunea de cea mai mare suprafaţă (6,46 × 9 m). Pardoseala lui era formată din mortar amestecat cu cărămidă pisată iar pereţii vopsiţi în purpuriu. În subsol pătrundea un canal care făcea legătura cu bazinul din afara băilor, construit din cărămidă cu mortar.

Planul băilor apare la Bivolari foarte bine împărţit, toate camerele fiind grupate în jurul vestiarului.

După investigaţiile întreprinse de Tocilescu, ruinele castrului au fost supuse unor mari distrugeri, acoperite cu vremea de o mică pădurice şi date uitării. Noi săpături arheologice au fost efectuate între anii 1967—1970 de către Muzeul Militar Central în colaborare cu Institutul de Arheologie, săpături care au dus la dezvelirea în întregime a suprafeţei castrului pînă în apropiere de calea ferată, latura lui vestică ne mai putînd fi recuperată, datorită dărîmării malului dinspre Olt.

Două inscripţii găsite la două din porţile castrului atestă construcţia sa în anul 138, în vremea lui Titus Flavius Constans, guvernatorul militar al **Daciei Inferior.** Castrul a fost executat de arcaşii sirieni **(Suri sagittarii).**

Fortificaţia, de formă pătrată, cu latura de 60 de metri este construită din blocuri mari de piatră păstrate pînă la o înălţime de 1,50 m. Latura estică a incintei, singura păstrată întreagă, este prevăzută la colţuri cu turnuri semicirculare şi la mijloc cu poarta principală, pretoriană, flancată la rîndu-i de două turnuri pătrate interioare. Pe celelalte două laturi păstrate la nord şi la sud, se văd porţile de serviciu din stînga şi din dreapta.

În interiorul castrului, din dreptul porţii pretoriene, porneşte o alee pavată cu pietre de riu care se intersectează cu aleea de legătură a celor două porţi de serviciu în faţa clădirii comandantului. **Cercetarea acestei clădiri a dus la descoperirea încăperilor pentru armament şi a unei curţi interioare pavată tot cu pietre de riu.** În spaţiile create de încrucişarea acestor alei se ridicau, în vechime, o sală mare de adunare a apărătorilor cetăţii, prevăzută cu portic, clădire trainic zidită şi pavilioanele unde locuia garnizoana, clădiri uşoare, din material lemnos, cu aspect de barăci.

Spre exterior, din dreptul porţii pretoriene, porneşte un pavaj alcătuit din dale mari de piatră, pe o lungime de 19 m, care face legătură cu drumul strategic roman de pe valea Oltului, drum care venea de la Dunăre şi ducea în Transilvania. Mărginit cu blocuri mari de piatră, calea este lată de 6 metri şi se păstrează intactă la o adîncime de 3 m faţă de nivelul actual al solului, FIIND ACUM PENTRU PRIMA DATĂ CERCETATĂ ÎNTR-O ZONĂ BINE CONSERVATĂ, înainte de pătrunderea sa în defileul Oltului. De altfel, misiunea principală a micii garnizoane adăpostită în castru era de a supraveghea, întreţine şi asigura circulaţia pe acest drum, apărîndu-l la nevoie.

S-au scos la iveală numeroase piese de armament, obiecte obişnuite, ca fibule pentru prinderea echipamentului şi piese de harnaşament, pinteni, modeste obiecte casnice : vase de lut sau rişniţe. De asemenea, cîteva fragmente ceramice mai fine de import, un miner de oglindă din argint şi un fund de vas, pe care citim numele lui Menophantos, producător grec, poate din Asia Mică. S-au descoperit şi monede, majoritatea din bronz, cele mai vechi de la Traian.

O problemă foarte importantă era aceea privitoare la soarta castrului Arutela în secolul al III-lea e. n. Se ştie astăzi că atacurile carpice din anul 245 au determinat părăsirea **limesului transalutan** şi că în anii care au urmat, deşi atinseseră şi depăşiseră limesul Oltului după stăvilirea lor vremelnică prin activitatea militară a împăratului Filip Arabul, loviturile popoarelor în migraţie s-au intensificat ducînd în cele din urmă la părăsirea provinciei de către autorităţile romane în timpul împăratului Aurelian. **Se pune întrebarea firească dacă Arutela a rezistat pînă la sfîrşitul stăpînirii romane sau a fost distrusă mai devreme, în 245 sau în anii următori. Se pare** — faţă de descoperirile monetare, ultima monedă este o emisiune de la Elagabal, din anii 220—222 — **că fortificaţia romană de la intrarea în defileul Oltului nu a apucat în stare de funcţiune această epocă agitată. Ipotetic ne putem explica sfîrşitul castrului ca rezultat al unei revărsări neobişnuite a apelor care i-au putut distruge latura de vest, silind garnizoana să-l evacueze.** Rămîne încă de lămurit dacă nu cumva, odată trecută furia naturii dezlănţuite, s-a zidit un alt castru în apropiere. Încercările de a găsi acest eventual al doilea castru au rămas pînă acum fără rezultat. **Mai sînt deci întrebări care aşteaptă răspuns.** Poate altădată, tot noi sau alţii...

Oricum, la capătul a patru campanii de săpături (1967—1970) s-au obţinut noi elemente cu privire la sistemul de fortificaţii din Dacia romană şi s-a ajuns la dezvelirea integrală a unui prim castru pe **limes alutanus. Integrat cu unul din cele mai frumoase monumente antice pe un traseu turistic foarte frecventat, castrul se va bucura de restaurări trainice,** fapt îmbucurător, cu atît mai mult cu cît în anul 1972 România va găzdui Congresul Internaţional al limes-ului roman.

Cristian VLĂDESCU
Şeful secţiei de istorie veche de la Muzeul Militar Central

Gheorghe POENARU BORDEA
cercetător la Institutul de Arheologie

Termele romane de la Bivolari (după Tocilescu)

Mai există enigme?

UNDE A FOST VESTITUL TEATRU „CIŞMEAUA ROŞIE"

În urmă cu peste 150 de ani lua fiinţă pe Podul Mogoşoaiei primul teatru bucureştean. **Nicolae Filimon** în „Ciocoii vechi şi noi" şi **Ion Ghica** în „Din vremea lui Caragea" au consemnat cîteva momente din acel romantic început artistic, descriind şi edificiul ridicat în apropierea fîntînii de la care şi-a luat numele. Istoria teatrului românesc aminteşte însă de două clădiri situate pe Podul Mogoşoaiei care îşi revendică prioritatea începutului reprezentării de piese artistice pe o scenă teatrală bucureşteană : palatul lui Caragea şi localul propriu-zis de la „Cişmeaua Roşie".

Un grup statuar care aminteşte de palatul dispărut

Zidul de incintă a palatului de la Mogoşoaia are fixat pe una din porţile sale un grup statuar cu o Minervă la mijloc, sculptură care a aparţinut unuia din cele două portaluri monumentale de piatră de pe Podul Mogoşoaiei, portaluri care înlesneau intrarea în curtea palatului lui Caragea. Este singurul vestigiu ajuns pînă la noi din curtea domnească situată aproximativ vizavi de Teatrul Tănase de astăzi, acolo unde este terenul viran din faţa Teatrului de Comedie. Imaginile fotografice ale celor două porţi ale palatului au fost reproduse de istoricii Bucureştilor, iar edificiul îl cunoaştem din descrierea lui Nicolae Filimon : **„...începea din ulita Mogoşoaiei şi se termina pe ulita numită a Şcoalei"** (azi strada Academiei n.n.) Palatul avea către Podul Mogoşoaiei **„un balcon în formă de chioşc turcesc, mobilat cu divanuri şi laviţe tapetate cu catifea roşie, în care venea adesea principele de a-şi lua cafeaua şi ciubucul, privind pe trecători".** Acest palat a ars complet la 13 august 1825, pe locul lui ridicîndu-se, mai tîrziu, o clădire care a fost demolată în urmă cu aproape un deceniu, edificiu unde la parter se afla o librărie iar la etaj fostul Club al Tinerimii.

Una din porţile monumentale ale palatului lui Caragea care era situat lîngă Teatrul Comedia, din Calea Victoriei

În Palatul lui Caragea de pe Podul Mogoşoaiei, fiica cea mai mică a voievodului, domniţa Ralu, improvizase în apartamentele ei o mică scenă din decoruri de mucava, **„cu nişte pînză croită şi cu hîrtie poleită"** — aşa cum ne relatează **Ion Ghica** — scenă unde s-au reprezentat cîteva piese din repertoriile clasice francez şi antic. Cele dintîi spectacole teatrale din Bucureşti au fost jucate de diletanţi, actori recrutaţi dintre tinerii elevi ai şcolii greceşti de la Măgureanu, admiratori ai tragediilor lui Euripide şi Sofocle. Astfel, în anul 1816, pe scena din apartamentele domniţei Ralu s-au jucat în limba elină „Oreste", „Moartea fiilor lui Brutus", „Daphnis şi Chloe" etc., reprezentaţii care s-au bucurat pe vremea aceea, de succes.

Teatrul în formă de ou

La sugestia muzeografului **GEORGE IONAŞCU** de la **Muzeul Operei Române** am încercat să identificăm pe teren locul unde a fiinţat, începînd din iarna anului 1817, primul local de teatru bucureştean. Şi, dorind să aflăm dacă nu există vreun document în plus faţă de descrierile rămase de la Nicolae Filimon şi Ion Ghica, ne-am adresat lui **GEORGE FRANGA, directorul Muzeului Teatrului Naţional.** Aici, ni s-au pus la dispoziţie cîteva atestări privitoare la teatrul „Cişmeaua Roşie". Consemnăm un fragment din scrisoarea Ariadnei Camariano, apărută în ziarul „Kalliopi" din Viena, datată 15 aprilie 1819 : **„Nu mă îndoiesc că aţi auzit de un teatru recent înfiinţat aici** (în Bucureşti, n.n.) **prin grija, sub supravegherea şi conducerea distinsului iubitor de frumuseţe, marele hatman Iancu Văcărescu".** Era vorba de fiul lui Alecu Văcărescu, un sprijinitor asiduu al teatrului românesc, cunoscut mai ales prin vestitele sale versuri care au fost recitate ca prolog la reprezentarea primei piese în limba română, „Hecuba" de Euripide, în traducerea lui A. Nănescu : **„V-am dat teatru, vi-l păziţi / Ca un lăcaş de muse : / Cu el curînd veţi fi vestiţi / Prin veşti departe duse".**

În această piesă a jucat şi Heliade Rădulescu interpretînd unul din roluri şi făcînd şi pe sufleurul.

Relativ la activitatea lui Iancu Văcărescu „Curierul românesc" din 12 ianuarie 1830 scria : **„Acest iubitor de meşteşuguri frumoase a fost pricina de s-a deschis... teatrul român întîiaşi dată în Bucureşti... El a tradus şi a ajutat... la întocmirea celei dintîi trupe dramatice compusă din şcolarii de la Sf. Sava".**

A.V. Urechiă în a sa „Istorie a Românilor" consemnează actul oficial privitor la înfiinţarea teatrului „Cişmeaua Roşie". Este vorba despre „Pitacul domnesc al lui Vodă Caragea" din care reproducem : **„Văzînd marea trudă şi frămîntare a mult iubitei noastre domniţe Ralu întru înjghebarea unui teatru în casa de la Cişmeaua Roşie din Podul Mogoşoaiei ...sala** (teatrului) **va fi alcătuită după cum urmează : O mare sofa îmbrăcată în catifea roşie, în spate se va aşeza rînduri de bănci şi laviţe... În faţa sofalei se va face o ridicătură de scînduri... stena. Între stenă şi a noastră privire se vor orîndui lăutari îmbrăcaţi în roşu... Sala va fi luminată cu luminări de ceară şi spre ieşire cu luminări de seu înfipte în sfetnice de lut smălţuit şi cu zurgălăi. Perdeaua va înfăţişa chipul lui Apolon cu lira în mînă. Preţul intrării va fi de un galben pentru bănci şi un leu pentru laviţi".**

Şi tot din acest „pitac" aflăm că teatrul avea forma unui ou iar de la Nicolae Filimon ne completăm informaţia privitoare la aranjamentul lui : **„Sala teatrului... avea trei rînduri de loji".**

În mahalaua Biserica Albă

Din descrierile rămase, teatrul s-ar fi aflat la întretăierea Căii Victoriei cu fosta stradă a Fîntînei, azi Nuferilor **„pe locul unde se vede** (în 1879, n.n.) **un felinar ascuns după o perdea de fier"** — aşa cum ne relatează Ion Ghica. Şi, mai departe, tot Ghica scrie : **„ruinele acelui edificiu, ars la 1825, se mai vedeau pînă la 1840, cînd s-au mistuit în zidurile lui Ion Caretaşul".**

Întîlnindu-l zilele trecute pe arheologul **DINU V. ROSETTI,** unul dintre întemeietorii Muzeului Bucureştilor, l-am rugat să ne ajute la identificarea locului unde a existat pe vremuri fîntîna denumită „Cişmeaua Roşie". Locuind pe strada Nuferilor la nr. 3 de aproape un sfert de veac, vechiul cercetător al vestigiilor bucureştene ne-a declarat următoarele :

— Mi-aduc aminte că prin 1939—1940 s-au făcut săpături chiar alături de casa mea, la bodega de lîngă cunoscutul magazin „La Radu", astăzi „Textila". Pe atunci descoperisem un sistem vechi de captare a apei freatice la Giuleşti, cu conducte din ceramică, care se îndreptau spre Piaţa Victoriei şi probabil spre strada Nuferilor. La bodega vecină cu mine s-au executat în urmă cu trei decenii diverse săpături pentru canalizare, descoperindu-se cu acel prilej conducte asemănătoare cu cele găsite la Giuleşti. Se pare că ele se îndreptau spre fîntîna, denumită în urmă cu un secol, Cişmeaua Roşie. De asemenea, la Biserica Albă ştiu că au fost descoperite cu prilejul unor săpături urme de pivniţe boltite".

Deoarece istoricii Bucureştilor plasează vestigiile fostului teatru „Cişmeaua Roşie" între clădirea actuală a magazinului „Textila" şi locul viran unde există, pînă nu de mult, casele „Istiotinei", soţia doctorului Istiotu, ne-am deplasat aici şi am intrat în vorbă cu diferiţi localnici

PANTELIMON DIACONESCU, domiciliat în Calea Victoriei nr. 73, alături de parcajul auto de vizavi de Biserica Albă, ne-a declarat : **„Locuiesc din 1936 în acest imobil şi după cîte am aflat aici a fost casa generalului medic Fotino. La etaj, de altfel, edificiul mai păstrează picturile murale ale vremii. Acolo erau salonul mare, cel mic şi două camere în stil turcesc. În curte, Fotino avea remize pentru calesci şi cai. De altfel, pînă nu de mult, pe una din porţile remizelor era o sculptură reprezentînd capetele a trei cai. Casa alăturată, unde este acum loc viran, a fost dărîmată din cauza cutremurului din 1940. Ea avea demisol şi parter, fiind o clădire mai veche decît cele din jur".** Un alt localnic, **IORDAN IGNAT,** ne-a relatat şi el despre trăsurile şi caii doctorului Fotino.

★

Am înconjurat de cîteva ori locurile unde ar fi putut exista pe vremuri vestitul teatru, dar nici măcar o însemnare nu atestă ceva despre el. În schimb, am observat ziduri străvechi, urme ale unor edificii necunoscute de localnici. Trecuseră de acum peste 130 de ani de la demolarea teatrului şi nimeni nu mai ştia măcar că pe acolo au început primele reprezentaţii teatrale în Bucureşti... Într-adevăr, Mihail Sadoveanu avea dreptate cînd nota în amintirile sale : **„

BAALBEK — ISTORIE SAU LEGENDĂ?

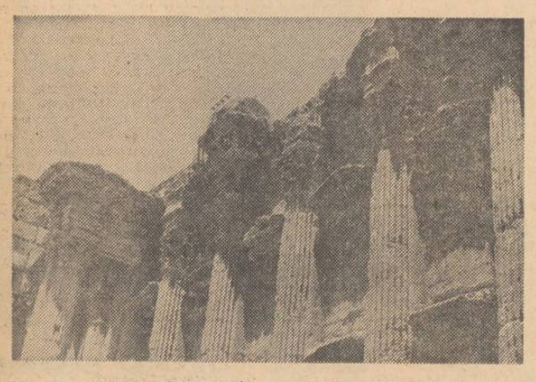

Măreție monumentală și finețe de dantelă, spre cinstirea lui Bachus.

Baalbek... Un pas și... legenda pură la sfîrșit. Aici, în fața uriașelor trepte de granit, te înscrii pe scara realului. Și, odată urcată prima dintre ele, se consemnează despărțirea parțială de imaginar. Ai început să urci în istorie... În acea istorie în care subdiviziunile secolelor și veacurilor n-au „uitat" să-și lase urmele în legenda ce se topește, de acum pentru cel venit să tulbure liniștea acestor locuri în realitate. Iar cele 12 coloane masive, și totuși elegante, îți îndreaptă pașii spre acea bucată de pămînt pe care vestigiile mileniilor îți dau o fascinantă replică în numele miturilor și legendelor, tehnicii și civilizației și, mai ales, al oamenilor ce, visînd, le-au dat dreptul de a exista, acestora toate.

Baalbek — „atotputernicul" largii văi libaneze Bekaa, acum „citadelă" a agriculturii, odinioară marele culoar al invazilor. Grecii l-au numit Heliopolis — „Orașul Soarelui", nume aflat, de altfel, printre puținele dovezi ale trecerii lor prin aceste locuri. Și pe aici a trecut timpul, acel tot sau nimic ce închide, în chingile sale, istoria. Au venit legiunile romane, au cucerit așezarea și au transformat-o în colonie. Construcțiile de edificii încep să facă parte din acel joc al istoriei prin care Nero, Septimiu Sever sau Caracala puneau, în mod conștient, materializarea viziunii copleșitoare a puterii de dominație a Romei în slujba preconizatei străluciri — ce trebuia să nu-și aibă egal — a cultului lui Jupiter Heliopolitanul. Iar dacă azi, giganticele coloane domină, încă, împrejurimile, vorbind cu acel limbaj propriu perioadei de apogeu a Romei, nu poți să nu te înclini, pios, în fața uriașei munci a zecilor de mii de sclavi, eroii anonimi cuceriți în atitea acțiuni în care zeul Marte cocheta cu acvila romană, — învinși în război, dar învingători în fața vicisitudinilor istoriei de aproape două milenii.

Dezbrăcat de legende, Baalbekul se impune prin monumentalitate, o însușire ce e prezentă, încă de la intrare, prin propilee și cele 12 coloane monolitice, zămislite din granit adus din Egipt. Pășești, apoi, într-o avant-curte de formă hexagonală unde privirea se oprește pe un basorelief reprezentîndu-l pe Jupiter, pe pieptul căruia sînt scrijelite simboluri traduse a fi ale diferitelor planete ale universului, închipuite în acea epocă. Traversezi toate acestea într-o liniște pe care nu ai

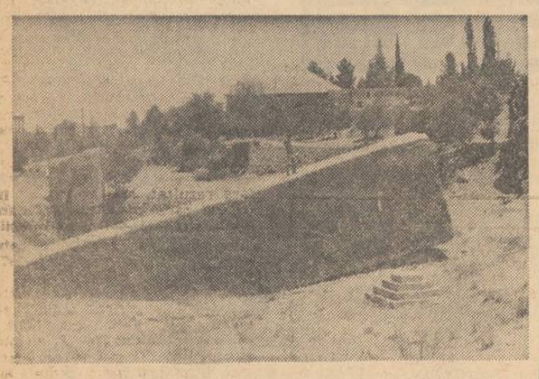

Una din enigmele controversate ale Baalbekului: blocul monolit de piatră, de dimensiuni impresionante, aflat pe locul fostei cariere.

puterea s-o învingi, și îți se deschide perspectiva spre o a doua curte, rectangulară, așa-numita „curte de sacrificii", întinsă pe o suprafață ce depășește 2 000 de metri pătrați. Iată vestigiile a două altare, aflate între bazinele de purificare; iar de jur împrejur, fragmente de granit roz și cenușiu, aduse de pe meleagurile egiptene, te fac să bănuiești frumusețea decorațiunilor și măreția celor 128 de coloane, atunci cînd aceste locuri erau hărăzite traducerii în fapte a ambițiilor romane. Erau, parcă, așezate anume pentru a realiza cadrul necesar dezvăluirii statuilor zeilor și zeițelor, ce erau plasate în mici intrinduri aflate în peretele din spatele coloanelor.

Trecînd pe sub porticuri, îți asculți pașii pe blocurile de piatră care, repuse în poziția lor inițială, alcătuiesc o uriașă scară ce te conduce pe terasa aflată deasupra grădinilor din jur. Ceea ce mai dăinuie din imensul templu al lui Jupiter — șase coloane ce-și înalță spre cer cei 20 de metri, cît măsoară fiecare, — te farmecă cu splendoarea lor trufașă. Construcția edificiului, a cărui temelie datează din epoca preromană, a fost terminată în jurul anului 60 al erei noastre. Alături, mai tînărul — cu circa un secol — templu al lui Bachus, căruia timpul n-a reușit să-i răpească decît acoperișul, o parte din peristil și altarul. Privită de departe, această capodoperă arhitecturală, admirabil conservată, stîrnește admirația prin cele 12 coloane ale fațadei. Dar, în clipa cînd te afli sub uriașa poartă de la intrare, impodobită cu sculpturi de o finețe ce te face să crezi că ai în față o dantelă și nu blocuri de marmură, ești cucerit de măreția și rigurozitatea întregului ansamblu: scări majestuoase, iar în mijloc, dominînd spațiul un uriaș soclu, pe care se afla, cîndva, cel ce a împrumutat numele templului, dăltuit în piatră.

Colosalul dimensiunilor nu distruge armonia, masivitatea transparentă lăsînd să se facă simțită, pretutindeni, grația liniilor. Blocurile de piatră monolite, tăiate și slefuite, aflate alături pe terasă, înalte de patru metri și jumătate, cu o lățime mai mică cu un metru, au impresionanta lungime de 20 de metri. Cum au fost tăiate din stîncă, și mai ales, cum au fost transportate pînă aici? Oamenii au evocat, și continuă să evoce, personaje biblice, sau ființe extra-terestre... Ajunge, doar, să te gîndești că cel mai mare bloc ce intră în construcția piramidei Keops are lungimea numai cu puțin peste cinci metri și ar fi un argument să socotești că imaginația dispune, totuși, de un registru slab...

Coloanele templului lui Jupiter își înalță spre cer cei 20 de metri de splendoare semeață...

Natural, aflîndu-te în Orient, ceea ce frapează la Baalbek sînt formele arhitecturale și decorative specifice Romei. Ai zice — spunea un arheolog — că „elementele componente au fost executate în capitala Imperiului Roman, împachetate, transportate și remontate pe aceste locuri, cum ai proceda cu un joc de cuburi". Cu toate acestea, nu lipsesc elementele tradiționale locale. Statuile, basoreliefurile, decorația, rinduirea sanctuarelor, propileele, curtea pentru sacrificii dau dovada artei cu care romanii combinau rațiunea de stăpînitori cu destinația monumentelor religioase, menite să atragă supușii, „dizolvînd", în propria lor mitologie, divinitățile Orientului. Romanii au dăruit Baalbekului marea sa putere. Influența orientală, însă, îi conferă misterul...

...Și, din nou, cîțiva pași te readuc în zilele noastre, obligat să reflectezi la această răspîntie de civilizații ce a dat omenirii, la Baalbek, un ansamblu monumental, admirabil, de o majestate emoționantă, fruct al dialogului istoriei cu legenda, pe care acum, la rîndu-i, îl slujește. Iar milenara confruntare și, totodată, contopire își păstrează mai departe, nimbul. Căci, cine ar cuteza să spună, vreodată, unde preia, aici, istoria, ștafeta legendei, sau invers?

Ion STOICA

CORESPONDENȚĂ SPECIALĂ PENTRU „MAGAZIN"

de la Laurențiu DUȚĂ

CĂLĂTORIE „LA CAPĂTUL PĂMÎNTULUI"

PRINTRE GHEȚARI, RENI ȘI MORSE

La primele semne ale primăverii turmele de reni sălbatici pornesc spre țărmul Oceanului Înghețat, la pășunile de vară.

• Ziua de lucru ți-o începi la... două noaptea! • Grădină botanică dincolo de cercul polar • Caloriferele încălzesc 300 de zile pe an • Zootehnician în... insula Vranghel • În peninsula renului alb • Eschimoșii nu mai sînt... eschimoși

Călătoria spre Polul Nord, „capătul pămîntului", începe cu o deziluzie: după îndelungate planuri, după meditații și bîciuirea imaginației, constați că drumul pînă dincolo de cercul polar este egal cu „banala" distanță de la Moscova la Soci. Aterizezi deci în peninsula Kola, în orașul Kirovsk și constați că ți-ai luat degeaba șuba îmblănită. Un soare orbitor își aruncă razele peste munții vineți ai Hibinului, văile din jur sînt înecate de verdele crud al ierbii, printre care se zăresc chiar floricele asemănătoare brîndușelor. Iar orașul, tînăr, de abia din deceniul patru al secolului nostru, îți spulberă parcă dinadins tot ce ți-a creat imaginația despre cercul polar: clădiri albe de piatră cu geamuri mari, scuare cu flori roșietice, ba din loc în loc și un fel de margarete, lume în pardesie ușoare se plimbă privind fără nici un fel de curiozitate la autobuzul ce ne duce spre hotel. La hotel afli că a trecut de „miezul nopții", deși soarele strălucește sus pe cer. Există totuși un punct de reper: atunci cînd strălucește dinspre nord, înseamnă că începe o nouă zi. Atunci cînd începe să apară (între 26 mai și 18 iulie) astrul stăpîn nu cunoaște aici mișcarea pe verticală, ca la noi, ci numai pe orizontală. De la începutul lui aprilie, pînă la 15 septembrie, în întreaga peninsulă Kola e un continuu amurg, iar în restul timpului, cînd nu e soare, e ... noapte și iarnă. O lungă beznă de smoală, întreruptă din cînd în cînd de vagi „crăpări de ziuă" ce durează în jur de o oră și de sclipirile de basm albastre verzui ale aurorii boreale.

Îți începi, deci, ziua de lucru la orele 2 noaptea. Unul din centrele de mare interes al orașului polar îl constituie combinatul de apatite, unul din cele mai mari din U.R.S.S. și din lume. În prezent, din munții Hibin se extrag anual peste 34 000 000 tone de apatită, materia primă pentru „sufletul belșugului" — superfosfații. Se exploatează zăcămintele Kusivnmociorr, Iukspor, Rasuvmiciorr, Kirovsk și altele, care aprovizionează cu materie primă 25 de mari uzine sovietice de superfosfați, reprezentînd 74 la sută din capacitățile industriale în această privință. Un adevărat furnicar de trenuri electrice, funiculare pornesc necontenit din Hibin spre fabricile de îngrășăminte de la Kirovsk. Pentru a putea cuprinde cu privirea măcar întregul combinat am făcut cu mașina mai bine de 40 de minute. Lîngă unul din concasoarele uriașe am vorbit cu muncitorul Mihail Ciuikin care lucrează aici încă de la înălțarea ... orașului, adică din 1934.

— Însurat?

— Sigur că da.

Are doi băieți — unul inginer la combinat, altul tehnician la Leningrad.

— Pasiuni?

— Sigur că da. Pescuitul și ... grădinăritul.

— Grădinărit dincolo de cercul polar?

— Sigur că da, și rîde. (De unde să știe omul?). Păi la noi există singura grădină botanică dincolo de cercul polar, singura din lume. La numai 7 kilometri de aici, la poalele muntelui Viudiavrorr, pe 350 de hectare.

Mii de plante, de la mesteacănul cotit, o adevărată minune a naturii, la violete gingașe care înfloresc în iunie, după topirea zăpezilor. Căci, spre deosebire de cercul polar din Siberia centrală, aici nu există înghețuri, datorită Golfstreamului, căruia îi mai ajung ceva din forțe aici. Ceva mai mult, temperatura medie a celei mai geroase luni a anului, februarie nu este decît de — 11,5 grade. Mai cald chiar decît la Moscova. Cu deosebire că nici verile nu-s prea darnice aici din acest punct de vedere. Rareori, în luna iulie, termometrul arată mai mult de plus 10 grade. Ba uneori își fac apariția chiar fulgii de zăpadă. Plantele aici depun un zel deosebit în a-și aduna clorofila din razele permanente ale soarelui. Cresc văzînd cu ochii. Nu știu dacă în vreun colț al pămîntului planta este mai iubită decît aici. Mintea și activitatea omenească i se consacră sub diferite forme. Aproape sacru. Mihail Ciuikin a studiat volume întregi pentru a crea un soi de ... ceapă. Un soi care crește foarte rapid și are o mare rezistență la frig. În ce privește a doua pasiune a lui Ciuikin, pescuitul, însăși denumirea peninsulei, Kola, o spune de la sine. În limba populației băștinașe saami, kol înseamnă pește. În majoritatea din cele 107 146 lacuri și 20 616 rîuri bogăția de pește este atît de evidentă, încît uneori „apele fierb". Pescuitul este una din îndeletnicirile cele mai vechi ale populației saami, care în prezent numără circa 4 500 membri. Oameni dîrji, a căror duioșie și iubire de frumos este recunoscută atît în Uniunea Sovietică cît și în străinătate. Saamiașii au un centru tradițional, localitatea Lovozero, la poalele muntelui Kuivaciorr, lîngă lacul Seidiavr-Lacul Sfînt.

Blînzii saami, în tovărășia renilor, uimesc și azi lumea prin meșteșugul lor desăvîrșit de broderie în piele de ren, înfățișînd scene din legende de mult uitate. Renul le dă totul: lapte, carne, piele din care se fac haine, căciuli, încălțăminte; pînă și papucii de la casa de oaspeți a sovietului Lovozero sînt din piele de ren.

Iată redat succint un dialog între doi saami:

— Ți-ai dat copilul departe la școală?

— Aș, de unde. Cu doi reni buni, două zile de drum, cu doi mai slabi, patru zile.

Dar marile bogății ale peninsulei Kola rămîn nichelul, cărbunele, apatita și peștele. Numele de orașe noi se recomandă de la sine: orașul „Nikel", orașul Kirovsk (apatita), orașul Moncegorsk (aluminiu, electrotehnie). Orașele vechi evocă istorii vechi de lupte și glorii, adăugîndu-le semnificația împetuoasei dezvoltări din zilele noastre: „Kandalaska" (de la „Kandaly" — „cătușe"), fost loc de surghiun pentru adversarii țariști, a devenit un important centru al industriei siderurgice, forestiere, miniere, energetice.

Murmanskul, loc de baștină al eroului baladelor rusești Ilia Muromeț, este în prezent o adevărată perlă a Nordului. Roiurile de porumbei care inundă străzile Murmanskului te-ar face să crezi că te afli într-unul din marile orașe din inima continentului sovietic. Numai țipetele scurte ale pescărușilor, boarea rece și sărată dinspre mare, culoarea verzuie pe care o capătă aerul cînd nori ca niște munți plumburii acoperă soarele și fulgi ușori de nea încep să cadă în plină vară, te readuc ... în nord.

... O scurtă discuție cu Alexei Matveev, președintele comitetului executiv al sovietului regional — Murmansk:

— În primul rînd, sîntem pescari. În afară de lacurile și rîurile din partea continentală a peninsulei, Marea Barents reprezintă un depozit nesfîrșit de pește. Deși cifrele nu pot exprima întotdeauna totul, ele spun drept atît cît spun: avem 460 de traulere mari de pescuit, 40 000 de pescari care prind anual circa 11 000 tone de pește, mai ales batog. (Interesant lucru, posturile de radio locale transmit zilnic populației știri despre cantitățile de pește cu care se înapoiază în port pescadoarele). Apoi, nu trebuie uitat că, dacă portul nostru nu înghează de loc în timpul anului, datorită Golfstreamului, orașul nostru, de circa 305 000 locuitori este încălzit de calorifere 300 de zile pe an, uzinele electrice funcționează din plin tot atîtea zile, ceea ce determină folosirea unui mare număr de muncitori. Apropo de Golfstream...

Alexei Matveev povestește una din „șicanele" curentului maritim care a costat ... 20 tone de dinamită. În luna aprilie, pe valea rîului Teriberka, unde se construiește ultima cascadă a sistemului de hidrocentrale Serebreanka, s-a dat alarma. Golfstreamul s-a trezit pe neașteptate, a pătruns prin Marea Albă, și a început să topească chinga de gheață în care era prins rîul. Gheața, pe o suprafață de 300 000 metri pătrați, groasă de un metru, s-a umflat și a început să preseze asupra fundamentului de la podul hidrocentralei, amenințînd să îl taie ca o ghilotină. Elicoptere ale trustului „Ghidrospețstroi" au cărat zi și noapte, în calupuri, dinamita pe care oamenii au așezat-o pe o distanță de 1.5 km în amonte și 6 km în aval. Gheața a fost aruncată în aer, iar podul salvat. Așa că Golfstreamul ... Acum însă se construiește o centrală electrică fără apă și cărbune: cea atomică de la Kola.

Dar mai presus de toate, Murmanskul rămîne marea poartă spre nord a U.R.S.S. Fascinația „tăcerii albe" începe de aici, chiar de pe culmea ce străjuie orașul, oferind privirilor orizontul dincolo de care începe adevăratul ... pol nord. Căci a fi în cercul polar, nu înseamnă încă a fi la Pol. Raisa Stratievskaia, cunoscut „poliarnik" (lucrător la Pol) mărturisește că și-a început cariera încă ... din școala medie. „Da, da, încă de pe atunci", insistă ea, arătînd un caiet de școlăriță, în care sînt versurile ei: „...Mă chinuie Nordul, nici noaptea nu dorm..."

Să încercăm să o însoțim la bordul spărgătorului de gheață „Kiev" care a plecat din Murmansk în Marea Kara, spre gurile Eniseiului, urmat de navele „Indigarka" și „Navarin". Întinderile albe, moarte, nu sînt de loc chiar numai albe și, mai ales, — moarte. Sloiurile de gheață cît munții uneori, își au fiecare culoarea lui: unul galben verzui, altul roz, altul gri. Sînt și unii sclipitor de albi, avînd forme ciudate de izbă țărănească, fie de căpiță de fîn, iar uneori semănînd cu bucăți de zahăr cubic, pedant de slefuite. Dacă e vorba de „tăcerea albă", ea este mai degrabă acel vesnic scrîșnet al navei care strivește ghețurile, care prinse sub navă, țîșnesc afară, ca împinse de un resort, lîngă hublourile cabinelor.

Ne îndreptăm „ceva mai sus", spre insula Vranghel. În primul rînd, nu este de loc ușor să ajungi acolo cu vreun vapor. Nu pentru că spărgătoarele de gheață n-ar putea pătrunde. Problema este la ... acostat. Căci vînturile, venind de la pol, au pus nu o dată în pericol navele acostate aici. Denumirea golfurilor vorbește de la sine: „Somnitelnaia („dubiosul"), „Neojidannaia" („surprinzătorul"); „Predatelskaia" („trădătorul") etc. Poate la adăpostul acestor golfuri, ursul alb a izbutit să-și facă aici locul de baștină. Colonia din insula Vranghel numără un sfert din totalul urșilor albi din lume.

Zootehnicianul Nikolai Vinkler a lucrat un timp îndelungat și cu succes în Ministerul Agriculturii, la Moscova. Și-a cerut însă transferul (pentru unii — „netam-nesam", pentru alții — „ce curaj excepțional") în insula ... Vranghel. Lucrează acum aici, alături de alți cîțiva confrați, încercînd să adopte la condițiile de aici boul moscat, animal care se mai află în Groenlanda și Canada. Vinkler a devenit un „omnicalificat": electrician, mecanic, telegrafist, dulgher, infirmier, bucătar și ... zootehnician. Cînd să mai ai timp de „tăcerea albă"?

Strînsă între Marea Kara, unde Golfstreamul își găsește definitiv sfîrșitul între ghețari și Marea Laptev, dominată de gerurile și vînturile continentale, peninsula Taimyr, „pămîntul renului alb" (deoarece, aici, hainele se fac numai din ren alb), își trăiește în prezent epoca unor intense prefaceri. Este zona unde Oceanul Înghețat de Nord devine „monarhul absolut", coborînd adesea mercurul termometrelor sub minus 70 de grade, cînd oțelul devine un fel de pesmet fărîmicios. În zonele cele mai de nord, densitatea populației este de 7—8 locuitori la suta de kilometri pătrați. Două localități, Kiusiur și Taimylyr, precum și alte cîteva, cu o populație de peste 1 000 de locuitori, adăpostesc circa o jumătate din cei aproximativ 100 000 de oameni.

Bătrînul Nenet Ilia Popov, zis „maiorul", stă încă la îndoială să se mute la Kiusiur, sau să rămînă la tordohul (coliba) lui, plimbîndu-se, împreună cu soția, după turma celor 1 300 reni, prin întreaga tundră.

În tordohul „maiorului", fiecare lucru reprezintă o epocă distinctă din viața lui: pielea de ren, „epoca de cîndu-l lumea", ceainicul, pachetele de ceai presat și celelalte scule casnice — „de cînd sînt gospodar, stăpîn pe mine", aparatul de radio cu tranzistori — „eee, asta e altceva. E „kapse"... în limba neneță, „kapse" înseamnă, după caz: „Bună ziua, bine-ai venit, dragă prietene, povestește despre lumea mare". E singurul lucru de care „maiorul" n-ar vrea să se despartă nici cînd „va fi pierdut". Căci prin aceste locuri, lucrurile în sine nu au nici o valoare dacă nu-l slujesc pe om. Se mai păstrează obiceiul ca la înmormîntări, pe mormîntul celui „pierdut" să se pună toate uneltele de care s-a folosit în viață, iar de cel mai apropiat pom să se agațe hainele și pielile animalelor vînate de el. „Dacă lucrurile nu l-au putut păstra, de ce să le păstrăm noi pe ele? Asta însă e, vezi bine, un „kapse"...

Un elicopter cutreera tundra de la o brigadă de păstori de reni la alta. Este tînărul zootehnician Egor Popov, nenet, proaspăt absolvent al Institutului de agronomie din Leningrad, care discută aprins cu concetățenii săi din sovhoz, despre măsurile luate de secția din Iakuția a filialei siberiene a Academiei de Științe a U.R.S.S., cu privire la îmbogățirea condițiilor de creștere a renilor.

Și un alt „Pol Nord", cel de la capătul de est al continentului sovietic-Ciukotka. Coborît din cuterul care te aduce de la Uelena la Sirenki, pe malul Mării Behring, ești surprins de faptul că eschimoșii nu mai sînt ... eschimoși, prin îmbrăcăminte cel puțin. Hainele lor sînt la fel cu cele ale unor pescari din orice parte a lumii. Scurtă vătuită, cizme lungi de cauciuc, mănuși mari îmblănite. Primul semn că te afli totuși la ei, este barca din piele de morsă care, dacă nu ar mirosi a grăsime, ai zice că este din material plastic. Zootehnicianul șef al colhozului „Lenin", Lidia Roltyt îl delegă pe șeful brigăzii de vînători marini „Llolici la cub" să conducă oaspeții pe un cuter pînă la capul Dejnev, care străjuiește strîmtoarea dintre Uniunea Sovietică și America de Nord.

Capul Dejnev e un pisc sur, veșnic umed, căci soarele nu izbutește niciodată să usuce stînca. Un far cu lumină veșnic înfiptă în ceață străjuiește întinderile lăptoase ale mării. Iar jos, o placă de fontă cu un bărbos, sub care scrie: „Semion Ivanovici Dejnev, omul care în 1684 a sosit aici, în strîmtoarea dintre Asia și America", alături o cruce ridicată de echipajul navei de transporturi militare, la 1 septembrie 1910: „S-au ridicat această cruce în amintirea lui Dejnev care...".

Ca să pătrunzi în colonia de morse de aici, trebuie să treci mai întîi un control sever, să prezinți garanții că nu te va împinge păcatul să omori vreuna. Este o plajă lungă de aproape 15 kilometri, unde se află una din cele mai mari rezervații de morse. Adevărată caricatură a unei plaje sudice. Sute, mii de animale stau întinse, unele într-o rînă, cu capul aplecat caraghios, altele cu burțile în sus, sforăie de-a binelea, altele se scarpină cu cioturile scurte și cască lung, caraghios, arătîndu-și și mai mult colții.

— N-are rost să mai fie omorîte, explică Llolici. Carnea lor a și ieșit aproape din meniul eschimoșilor și al ciukcilor. Doar colții ce mai valorează, dar pentru asta e păcat să le omorîm. Un miros acru sărat, emanat de mîile de animale, îți dă aproape amețeli.

Pornim din nou spre sediul colhozului. În drum, un beculeț se aprinde la bordul cuterului și Llolici oprește iute motorul să fie bine auzit. Este chemat de ambarcațiunile din larg: „Aha, două balene spui? Bine, dar aveți grijă, să le despicați, să nu mi le aduceți gata „fierte"...

...În Ciukotka plouă. De fapt, greu de spus dacă plouă sau aerul devine pur și simplu lichid. Este o spumă densă, umedă care se scurge din cer și care ține o zi întreagă, ba chiar o săptămînă. Lîngă capul Schmidt, pe valea micului fluviul Polhenkuul, se află unul din tezaurele Ciukotkăi, zăcămîntul de aur Poliarninsk. E o groapă întinsă, cu fundul plat, din care buldozerele împing „dumicați" uriași de clisă gălbuie spre margine. Aici, jeturi de apă puternice împing masa gălbuie spre niște brațe metalice care o adună cu grijă, spre a o împinge într-o construcție cubică de metal. Groapa este „poligonul aurifer", masa cleioasă împinsă de buldozere — „roca auriferă", iar construcția metalică — „hidroelevatorul", unde roca este spălată și separată de firișoarele de aur.

O tînără, Roza Banina, adună bobițele prețioase cu o măturică și le așează în conteinerele ce pleacă spre stația de purificare. Uneori, scoate cîte un bob galben, strigînd: „Uite-l, am prins gîndacul". Sînt pepite, fenomen de altfel destul de rar în exploatările industriale.

„Diavolul galben" își începe aici „drumul de viață": fără nici un fel de convulsii. Simplu. Ca orice alt mineral. În depozitul combinatului, stă un timp chiar în ... căstroane de aluminiu, după care este pus în conteinere și trimis.

Privită de sus, Artica este ca un punct ce se lărgește tot mai mult, din care meridianele țîșnesc, ametitor păienjeniș, înconjurînd pămîntul, legîndu-l parcă într-un tot unic. Imaginați-vă un om stînd exact în același punct: la fiecare învîrtire, înseamnă că „înconjoară pămîntul" la Ecuator. Aici, la acest capăt al lumii, dar nu de la sfîrșit, ci de la început, te încearcă persistent gîndul că pămîntul nostru e unic, este casa omului, pe care și-o cunoaște tot mai mult, și-o împodobește tot mai frumos.

Moscova — 1971.

TREI ORE ÎN UNIVERSUL HAZARDULUI

• Monte Carlo — la orele dimineții și ale serii • De ce părăsesc turiștii orașul în grabă? • Introduci un franc și visezi... Iar uneori visul se termină în mod tragic

de Ion BALAȘ

Cine din generația matură n-a citit încă din copilărie povești adevărate sau mai puțin adevărate despre Monte Carlo? Un orășel fantezist răsfirat de o mînă jucăușe peste stînci albe unde fiecare petec de pămînt este un Eden. Pretutindeni vile cochete înecate în plante cățărătoare și flori sau palate somptuoase în stilul renașterii italiene, baroc, maur sau altele, după fantezia arhitecților și gustul proprietarilor. Cele mai multe în terase largi, deschise spre mare și cu alei solemne străjuite de supli chiparoși. Porți mari din fier forjat purtînd coroane și blazoane ruginite, separă muritorii de rînd de ultimii descendenți ai unei lumi apuse, care mai supraviețuiesc între aceste vestigii de artă medievală. În golfuri, printre stînci, sclipesc iahturile luxoase ale milionarilor care locuiesc aevea, undeva prin cine știe ce colț de lume. Stațiunea este de o eleganță discretă, luminoasă și colorată ca picturile lui Renoir. Bogata vegetație mediteraneană, în care predomină platani gigantici, ficuși cît stejarii, palmieri și cactuși, împrospătează aerul care, vitalizat și de briza mării, face clima extrem de agreabilă. Pretutindeni hoteluri. La alegere, după gust și mai ales după pungă.

Industria hotelieră modernizată, adaptată cerințelor contemporane și mutațiilor sociale, prosperă. Acțiunile lui Onasis (și nu puține la număr) sînt productive pînă și aici... În treacăt spus, aci totul, dar absolut totul, este extrem de piperat. Turiștii modești din sudul Franței sau nordul Italiei vin și pleacă... repede. Invadează bufetele expres, mănîncă în picioare, vizitează cele cîteva puncte de atracție și apoi părăsesc în grabă orașul, de parcă s-ar fi declarat vreo molimă pustiitoare.

Dar marea atracție pentru turiștii obișnuiți nu o constituie nici palatul prințului Rainer al III-lea, nici renumitul și interesantul Muzeu Oceanografic ci, după cum desigur bănuiți, cazinoul. Această monumentală construcție a secolului trecut, așezată strategic pe malul mării, este o capodoperă arhitecturală. Este zărit de pretutindeni, iar chemarea lui tainică, de sirenă perfidă, atrage irezistibil nu numai vicioșii profesioniști sau amatori, ci și mii de gură cască, care amețiți de legendele adevărate sau mincinoase, vin să vadă această instituție a viciului care de-a lungul deceniilor a provocat atîtea drame. De cînd se deschid porțile, la 10 dimineața, pînă noaptea tîrziu, se scurg ca la pelerinaj prin saloanele elegante, sute de vizitatori. Unii se apucă să și joace, chiar dacă n-au făcut-o niciodată. Așa, într-o doară, să-și încerce norocul. Totul începe într-o doară. Afară de risică și table, jocuri eminamente balcanice, aci se joacă de toate...

Campioana incontestabilă a hazardului rămîne însă ruleta. O adevărată răsfățată care domină despotic edificiul. De aceea, ea ocupă salonul central. Trierea socială a jucătorilor este severă. Turiștii veniți cu preț redus, mai ales în sezonul mort, nu au nevoie să plătească intrarea. Se opresc în hol. Aci s-au instalat, într-o sală mai modestă, zeci de aparate mecanice, rude mai sărace ale celor din saloanele luxoase. Introduci un franc și visezi... Dacă ai norocul să ți se arate pe ecran trei șeptari îți umplu buzunarele cu 200 de piese de cîte un franc și mai trăiești gratis cîteva zile în regatul de operetă.

Proprietarii au avut însă grijă ca asemenea evenimente (e drept cam rare) să fie anunțate zgomotos. La apariția pe ecran a formulei magice, un clopoțel cu stridențe de pompieri, vestește evenimentul. Aleargă lumea ca la urs să privească piesele ce curg într-o cupă nichelată, zgomotoase, jucăușe și lucitoare ca niște peștișori argintii.

Să pătrundem însă în lumea „de vrajă" a ruletei. Se vorbește în șoapte ca-n templu. Nu se aud decît în răstimpuri vocile inflexibile ale crupierilor. Dar, de la început ai o primă decepție. Tu, cetățean neavizat, care cunoști Monte Carlo și cazinoul numai din literatura ieftină a copilăriei, te duci îmbrăcat în costum de seară, ca la nuntă, ba chiar arborezi o cravată clasică și aci rămîi descumpănit întîlnind tineri în blugi, femei în sandale, mai mult dezbrăcate decît îmbrăcate și numai pe ici pe colo cîte o doamnă stafidită, incorsetată sever în rochie de seară și încărcată de bijuterii. Pare o arătare anacronică.

La mese, înghesuială de iarmaroc. Încerc la ițeală să fac o medie de virstă și constat că-i foarte greu, ar trebui să apelez la prea complicate metode statistice. Din fructul otrăvit mușcă cu aceeași frenezie adolescente deja vicioase, alături de bătrîni respectabili, la care te gîndești cu teamă că ar putea suferi în orice moment un atac de cord. Predomină, totuși, femeile. Se pare că sînt mai pătimașe... mai ales cînd n-au ce face...

Crupierii, meseriași versați, sînt numai ochi. Fac mișcări economicoase, molatice, dar extrem de precise. Slujbașii viciului au școală, nu glumă! Stau ciorchine cîte 4 la o masă: unul învîrtește ruleta, altul stă în capul mesei și stringe „pourboir"-ul (bacșișul) dăruit de cei ce cîștigă, alți doi stau pe margine și adună jetoanele.

— Rien ne va plus... mormăie crupierul principal printre dinți. Și bila jucăușe își începe goana ametitoare jucîndu-se cu nervii celor ce-și frămîntă mîinile pe margine. Ochi avizi îi urmăresc salturile capricioase. Dă să se oprească la 35 și apoi sare năbădăioasă pe 17. Privirile se îndreaptă ca electrizate spre 17, dar pătrățelul de pe postavul verde este liber. Lopețile indemnaticilor crupieri curăță totul. Nimeni nu ia nimic, iar contul societății sporește.

Seara, tîrziu, se răresc vizitatorii. Rămîn jucătorii de meserie și chibiții casei. Prin salon, în afara celor de la mese, lume diversă: cocote elegante ce adulmecă expert prada, tipi dubioși ce se strecoară discret, de la o masă la alta și mai ales chibiți.

Noaptea jocul se încinge. Pasiunile ating sferele incandescente ale nebuniei. Se aruncă cu jetoanele de 50 și de 100 franci de parcă ar fi nasturi. La mese aceeași jucători stau nemișcați cu orele, supți la față, cu gurile uscate și căscate. Privești apoi la mîini. Acestea au într-adevăr limbajul lor; mîini liniștite și stăpînite. În dreptul lor zăresc un morman de jetoane (au de ce să fie liniștite, gîndesc eu,) mîini nervoase cu degete subțiri ce frămîntă nehotărîte un ultim jeton și o ultimă speranță, mîini hărpărețe care se întind nerăbdătoare, atunci cînd cîștigă. O diversitate unită în viciu!

Miezul nopții a trecut de mult. La o masă o tînără cu aer misterios de Mata Hari, joacă tare. Nu-i tresare nici un mușchi al feței. Nici cînd pierde, nici cînd cîștigă. Alături de ea o doamnă virstnică, învăluită în mătăsuri și bijuterii, pierde și pierde virtos. Este arțăgoasă și se răstește la un june proptit în spatele ei. Chelneri solemni aduc discret băuturi fine pe care le pun la îndemînă celor cărora le mai arde de așa ceva...

La un moment dat un tînăr palid ca un mort, cu ochi sticloși, se ridică încet de la masă. Pare distrus, proiectat undeva în neant. Îl privesc cum părăsește sala cu pași mecanici ca un condamnat la moarte. Cine este? Poate un funcționar în deplasare, poate fiul vreunui industriaș trimis de tatăl său să încheie vreun contract sau poate vreun aventurier... Este evident în tot cazul că a pierdut o sumă mare.

Stranie certitudine! Presimt o dramă. Nu am nici măcar milă. Am sentimentul că mă aflu într-o lume cu totul străină, sînt spectatorul ei și al meu însuși. Rece și gol pe dinăuntru.

Este tîrziu. Ieși din acest palat al pierzaniei năuc. Îți umpli plămînii cu aerul rece al nopții și te feliciți singur că n-ai boala „foițelor". Apoi fără voie gîndești că această fastuoasă instituție este și ea supusă degradărilor sistemului său social pe cale să-și piardă poleiala timpurilor trecute. O mai salvează deocamdată, ca și pe alte instituții, renumele cam șifonat și livrelele aurite ale impozanților săi majordomi.

SPIRALE

VINEA

de Eugen BARBU

Prestigioasa editură din Cluj : „Dacia" ne face surpriza apariției serialului *Vinea* (6 volume), *Operele*, într-o prezentare excelentă. Se începe cu poemele poetului iar al doilea volum cuprinde romanul inedit „Venin de mai", asupra căruia nu mă voi pronunța deocamdată.

Prezența lui Vinea în literatura noastră a cunoscut străluciri și obscurități ce nu se datoresc autorului discutat. Socotit într-o vreme un modernist, el ne apare astăzi aproape un clasic, fapt ce dovedește încă odată că tot ce pare îndrăznet și revoluționar la început se poate transforma în lucru înghețat, clasic, fără ca valoarea să sufere. Raportînd la datele aflate sub unele poeme, cu siguranță că anumite îndrăzneli de cuvînt rezistă și astăzi și calificarea veche rămîne în picioare. Spiritul poeziei lui Vinea e viu, rezistă intemperiilor critice și poetul poate fi citit și astăzi cu mare interes.

Scriam undeva că opera acestui cărturar fin are aparențe abstrase, el este tot atît de aproape de lirica lui Perpessicius cît și de a lui Fundoianu, cum surprinzător îl precede în procedee pe Ion Barbu, mai ales în poeziile de început. Nu e greu de depistat influența unui Valery, să spunem și nu înțelegem de ce Mircea Vaida, prefațatorul ediției îl pune lîngă Blaga, cu care nu are nimic comun. Un parnasian modern, un contemplator dedulcit la viciul singurătății, iată ce este Vinea. Versul său pare lipsit de clorofilă, penița cu care scrie e de argint și cerneala are sîngele alb al bolii prinților : melancolia. Ceva rece, înghețat, depărtat, străbate această poezie aproape atemporală. Vinea este un eleat dominat de cerul neutru al miturilor în care senzorille vîntului sînt evitate, furtunile abolite, totul se desfășoară într-o taină grozavă, cum spunea cineva, într-o lume fictivă, posibilă, fără pereche. Rude poetice îi sînt Poe, Pirvan, Dan Botta, Mateiu Caragiale, Emil Botta, înțelegînd prin asta predispoziția lui Vinea spre fantastic, spre un misticism glaciar, nu religios, cît material, către solemnitatea actului, a gestului grav, definitiv pe care numai statuile sînt în stare să le producă. Suferința la el pare frugală, proaspătă, vie, este durerea fără materie a zeilor, o *turburare* mai curînd, înțelegînd prin asta o *mutație a intelectului* care poate să fie contrazis, dar nu *durut*. În acest spațiu totul se poate întîmpla sau nu se poate întîmpla, dar este posibil : ireal, dar plin de dramă. Spirit livresc, Vinea tinde spre declanșări secrete de sentimente cu grijă ascunse, dintr-o discreție care este lege la astfel de firi. Durerea poetului este suferința norilor care fac din furtuni mari discursuri adresate infinitului iar uraganele lor pot fi confundate cu mari orgi cerești, ploile fiind însămînțările lui dumnezeu ; ceea ce curge nu este materie, ci duh sub formă înșelătoare de ape corupte. Un aer egal guvernează această dispoziție totdeauna setoasă să afle, nu există mirări, entuziasm sau gest nesupravegheat. Și mai ciudată apare deci cititorului materialitatea precisă în care desbaterea interioară are loc. Delimitat de geografia obiectelor, constrîns de prezența lor tiranică, poetul găsește porțile evadării, cu mari volute voluptoase, Prometeu dă tîrcoale locului încarcerării, stîncii căreia i se constituie prizonier după vagi evadări fără fabulă. O cunoaștere abulică constituie universul închis al poetului în care Călinescu, marele nostru părinte literar, vedea numai *strigăte smulțuite și mătăsoase, japoneze* dominate de un *sentimentalism despletit*. „*Acest poet de carnet*, realizînd numai uneori *mari gobeliuri* și *dominat de un instinct tropic*" era numai imaginea trunchiată a lui Vinea din anii cînd se scria faimoasa „Istorie a literaturii române". În această privință, noi avem avantajul de a putea privi mai adînc în Operă, deși, înțeleg de la editor că ea nu este completă, ci numai o selecțiune...

Poezia „*Ora fîntînilor*" care a și împrumutat titlul unui volum, explică mai bine decît orice ambiția poetului, și nu tocmai ceea ce este el în cele din urmă : „*Oră de liniști stelare / clar semn de lumi fără nume / largul în ambru și-n iar e/Thalassa-n ritmuri apune / Vocile sfînt de curate / frunțile pure și ochii / cugetul gol și curat e / clopote cînd legănate / trec în nunțeștile rochii / Ora fîntînilor lunii / înger șoptește prin umbre / vorbele rugăciunii / netălmăcite și sumbre*", poezie datată 1930 care confirmă *barbismul* lui Vinea, manifest încă din 1912 cînd scria „*Voluptas*" care sună și astăzi la fel de modern ca atunci : „*Printre Tanagre false și flori de fir persane / Cînd dormi, pe mări de ambru și umbre, în alcov / spre trupul tău alunec, înot, ca spre-un ostrov / cu golfuri călduroase și lenește liane / Naufragiat, de-a pururi setos de noi secrete / descopăr alte unghiuri și-un alt parfum cînd plimb / pe formele-ți inerte mișcările-mi încete / și-adulmec ora-n tine, pătrunsă de un nimb / iar pipăitul, artă, ciudata și subtilă / pe matele alei scăzînd șerpuitor / călăuzește gura spre floarea imobilă / ce scapără-ntre bucle stigmatul de fosfor*", Barbiană este și „*Tuzla*", pastel în culori subtile, scurse, de mare rafinament liric : „*Val pal, stîncile arse / albastrul sat într-un inel de var / Femeile țărmului au obraz de mărgean / și se vînd pe stras și suliman / Vreau să rămîn aici la Tuzla / lîngă valsurile moarte-n casa albă / cînd pleacă școlarii rahitici / și-n plaje singeră macul sălbatic / cheag tușit în amiaza fragedă / Seara bate semne din far / peste goarnele vagi de apă / cînd se întorc pescarii cu stele pe mîini / și trec vapoarele și planetele*". Este și niței Valery pe aici cum se simte asta și în „*Aetius*" : „*Erou suprem în prag de soare-apune / pe ultime trofee strunind un crunt destin / ecvestră viziune, la a vremilor răscruce... Aetius, blond ca un zeu / imperiul, pe umăr, ferindu-l de ruină / cuget întruchipat / al legii de cristal*" (vezi Album de vers anciens : Cezar : „*Césur, calme César, le pied sur toute chose / Les poings durs dans la barbe, et l'oeil sombre peuplé...*") Și mai departe la Vinea : „*Zvon secular, speranțe nerostite / Aetius arătare / scurt fulger vrînd cu dreapta / să-nsnopi și să sugrumi / ca-n streang grumajii și coame smucite de-a călare / de cîte ori puhoaie din bezna lor sbicite / zoreau sub zodii limpezi, spre urbii lapidare / te-ai arătat pe treapta solarei tale lumi*".

Un aer elin veghează poezia lui Vinea, un soare rece, clarvăzător care mărește totul, dă proporții înspăimîntătoare unei naturi echilibrate, gîndite extrem și de aceea atît de perfecte...

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 26 DECEMBRIE

PROGRAMUL I. 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Ciclu de inițiere muzicală. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Sport : Concurs internațional de patinaj artistic — demonstrațiile laureaților. Înregistrare de la Moscova ; Din filmoteca noastră — finala „Cupei Angliei" la fotbal : Arsenal—Liverpool. Tenis : Ilie Năstase—Stan Smith, (reluare). 16.00 Postmeridian „O poveste cu șampanie". Să ridem cu Amza Pellea ; Itinerar european — Italia ; Walt Disney ; Muzică ușoară. 17.10 Planeta giganților. 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntece pentru pasărea măiastră. 20.20 Filmul „Amigo". 21.10 „Sanie cu zurgălăi", spectacol de varietăți. 22.40 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20.20 Săptămîna culturală bucureșteană. 20.35 Concert pentru pian și orchestră de R. Schumann. Preludiu și 3 dansuri din opera „Oedip" de George Enescu. 21.00 Buletin de știri. 21.25 „Strada, excursie psihologică". 21.45 Intermezzo muzical. 22.00 Noutăți științifice și tehnice. 22.10 Invadatorii (V).

LUNI 27 DECEMBRIE

16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 18.00 Magazin teatral : proiecte pentru noul an. 18.30 Instrumente și virtuozi. 18.45 Start în anul II al cincinalului. Un bilanț rodnic al întrecerii socialiste, baza succeselor din 1972. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremieră 20.15 „David Cooperfield". 21.05 Tîrgul Drăgaicei. 21.25 Opereta „Neastîmpărata". 22.25 U.R.S.S. — dezvoltarea transporturilor. 22.40 Telejurnal.

MARȚI 28 DECEMBRIE

PROGRAMUL I. 18.00 „Caratele metalelor". 18.30 Autografe... Victor Eftimiu, Al. Philippide, Eugen Barbu, Aurel Baranga ; Vă oferim aparatul nostru de filmat : Aurel Dragoș Munteanu ; „Lectura, acest viciu nepedepsit..." ; Evenimentul literar al anului 1972 ; Versurile anului ? ! ! sau de la Orfeu... la Morfeu ; Urări pe adresa scriitorilor. Expeditori, cititorii. 19.00 Breviar juridic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.15 „Ieșli în carnaval" de Vasile Alecsandri. 21.45 Prim plan : Ioan Neacșu — Erou al Muncii Socialiste. 22.10 Interpreți și rolurile lor : mezzosoprana Elena Cernei. 22.40 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20.00 Lieduri. 20.20 Desene animate. 20.30 „Viața studențească" — ediție specială TV. 20.45 Buletin de știri. 20.50 Cărți și idei. 21.20 Bloc notes. 21.35 Varietăți muzical-coregrafice. 22.10 „Planeta giganților".

MIERCURI 29 DECEMBRIE

18.00 Mult e dulce și frumoasă... 18.15 La încheierea anului muzical 1971. 19.00 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 1971. Anuarul economic TV. 20.30 Filmul „Aida". 22.10 Teleglob : Cuba. 22.30 Selecțiuni din finala Concursului internațional de muzică ușoară „Cupa Europei" — Belgrad 1971. 22.50 Telejurnal.

JOI 30 DECEMBRIE

PROGRAMUL I. 16.00—17.00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 19.00 Panoramic științific. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Spectacol muzical-literar închinat zilei de 30 Decembrie. 20.30 Tinerii despre ei înșiși. 21.00 Ayanpremiera revelionului. 21.15 Comici vestiți ai ecranului. 22.00 Mereu înainte. Spectacol muzical-coregrafic susținut de Ansamblul artistic al U.T.C. cu prilejul aniversării a 25 de ani de activitate. 22.40 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20.00 Concert simfonic popular. 20.45 Cronica expozițiilor bucureștene. 21.00 Buletin de știri. 21.05 Biblioteca pentru toți. 21.40 „Patru tanchiști și un cîine" (VII).

REVELION TV

Pentru a nu ne rătăci printre emisiunile nopții festive, realizatorii programului de revelion s-au gîndit să ne poftească pe toți telespectatorii în „Trenul veseliei" al cărui mecanic va fi Ștefan Bănică și al cărui controlor exigent și prompt va fi Dem. Savu. Punct de plecare : „Gara Veseliei". Punct terminus : „În gară la Leordeni", după ce vom vizita : „Hanul Ancuței", „Bucureștiul nopții" inclusiv „Hotelul Intercontinental", după ce vom trece pe la circ (unde se vor produce în senzaționale numere, cunoscuți actori de teatru), după ce 7 pitici o vor căuta pe Albă ca Zăpada și ne vom opri să ascultăm „Discoteca 71—72".

În veselul tren, un compartiment a fost destinat anecdotelor (ni se promit multe și noi !), spuse și interpretate de : Al. Giugaru, Puiu Călinescu, H. Nicolaide, Nae Roman, Nicu Constantin, Al. Lulescu și alții pe care nu vi-i dezvăluim.

Moș Gerilă : Toma Caragiu.

Rătăcit pe „Planeta giganților" : Dem. Rădulescu.

Muzica ușoară cu drepturi legitime și preponderente, va urca în trenul revelionului o dată cu Margareta Pîslaru, Dan Spătaru, Anda Călugăreanu, Dida Drăgan, Aurelian Andreescu și alți interpreți români, cărora li se vor alătura și soliști renumiți de peste hotare, precum : Harry Belafonte, Gilbert Bécaud, Tom Jones, Mina etc., etc.

În prag de An nou un popas arheologic va prilejui o întîlnire cu : Mircea Albulescu, Stela Popescu, Rodica Tapalagă, Doina și Cornel Patrichi.

Un revelion fără surprize nu mai este revelion : așadar, restul escalelor și întîlnirilor le veți afla în chiar noaptea noului an.

Trio GRIGORIU își trăiește o a doua... tinerețe. Deși cei trei s-au consacrat unor cariere independente (George — compozitor, Angel — textier, Cezar — regizor de film), ei continuă să înregistreze împreună. Cea mai recentă melodie imprimată se intitulează „În România" și aparține lui... George Grigoriu (versurile: Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu). Pentru programele speciale de Revelion, Trio Grigoriu a înregistrat la Radio un original potpuriu din cele mai cunoscute șlagăre românești și străine lansate în 1971, avînd, de asemenea, și apariții la T.V.

MIHAELA MIHAI va cînta, în seara zilei de 28 decembrie, în încheierea unui spectacol de varietăți T.V. la sala Palatului. În prima parte a programului vor fi premiați cei mai buni sportivi români ai anului 1971. Acompaniamentul va fi asigurat de orchestra Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu. În noaptea de Revelion, ea va fi protagonista unui micro-recital Alex. Mandy, filmat de Andrei Brădeanu la cabana „Postăvarul" cu Mihaela Mihai și Olimpia Panciu. Prima va cînta „Cîntec pentru bradul meu", „Sorcova" și „Cumpăna", iar cea de a doua — „Nunta" și „Floare albă".

La ora actuală, unul dintre cei mai apreciați interpreți din Cehoslovacia este JAROMIR MAYER, pe care l-am ascultat în 1970 la „Cerbul de aur". După ce a cîntat la Festivalul de la Bratislava, a întreprins turnee în Polonia și U.R.S.S. Ultimele melodii înregistrate : „E din nou luna mai", „Mi-e dor", „Hipnotizatorul", (primele două îi vor apare peste cîteva zile pe un disc Supraphon). Proiecte pentru 1972 : turnee în Cuba și Chile (martie), România (aprilie sau mai), participare „hors concours" la Festivalul „Orfeul de aur" din Bulgaria (iunie). Întotdeauna : acompaniat de formația sa, „Perpetuum Mobile", și de solista engleză Joan Duggan.

MARINA VOICA, desemnată de ancheta revistei „Săptămîna" cea mai valoroasă cîntăreață pe 1971, foarte solicitată în 1971, va fi prezentă în noaptea de Revelion de mai multe ori pe micul ecran : într-un „prolog" al întregului program, „Trenul Revelionului", în care va apare alături de Mihaela Mihai și Corina Chiriac (un potpuriu din cunoscute șlagăre, cu orchestra Gelu Solomonescu, pe textul lui Aurel Felea), precum și într-un film al lui Dan Jelescu în decor montan, în care va cînta melodia „Dragoste, bine-ai venit !", patinînd (a practicat patinajul viteză de performanță). De asemenea, va cînta cîteva melodii pe programul II, acompaniată de orchestra Sergiu Malagamba. În luna ianuarie este invitată în Bulgaria, pentru cîteva show-uri T.V., iar cîteva luni mai tîrziu, în Cehoslovacia și R.D.G.

După 9 zile petrecute în „Țara crizantemelor", MIHAI DUMBRAVĂ a reluat intens lucrul la textele a o serie de piese scrise de colaboratorul său permanent, compozitorul Ion Cristinoiu (unele dintre ele, destinate programelor televizate în primele zile ale lui '72). De asemenea, el a înregistrat compoziția lui Laurențiu Profeta „Infern sau paradis", care i-a prilejuit cîștigarea la Tokio a premiului de interpretare oferit de firma Hitachi. Dumbravă și Cristinoiu (contrabas, respectiv baterie) vor întreprinde, începînd din luna martie, un nou turneu în R.F. a Germaniei cu orchestra Paul Ghentzer.

ECOURI • ECOURI

CHARLIE CHAPLIN, 82 de ani, a spus recent : „Nu mă las încă îmbălsămat. Am în minte încă două filme în care va fi interpret fiul meu Sidney, în piesa unui condamnat la moarte."

LA PLOIEȘTI, în sala Coloanelor Palatului Culturii s-a deschis un salon de artă fotografică, al cincilea de acest fel. Sînt expuse peste o sută lucrări ale unui număr de 30 fotografi amatori din oraș și județ, reprezentînd imagini din viața și munca oamenilor din aceste locuri.

„BANATICA" se intitulează un recent anuar al muzeului județean Caraș-Severin cuprinzînd 26 de studii privitoare la istoria Reșiței și, în general, a Banatului. Anuarul este opera unor reputați oameni de știință, nu numai bănățeni, ci și din Cluj și București. Odată cu încheierea acestei lucrări a început adunarea materialului pentru următorul volum, aducîndu-se, în acest fel, o contribuție valoroasă la dezbaterea unor probleme de istorie românească.

SALVADOR DALI a inaugurat recent, la Paris, o expoziție cu cele mai noi litografii pe care le-a realizat. El a apărut în sala expoziției înconjurat de o... turmă de capre, cîteva fete îmbrăcate ca mulgătoare și copii travestiți în îngeri. Întrebat ce semnificație are acest cortegiu, Dali a răspuns foarte sincer : „Dacă n-aș fi inventat ceva năstrușnic, publicul n-ar fi dat nici o para chioară pe litografiile mele. Dar cum publicul meu e plin de idioți, a trebuit să născocesc ceva care să rămînă întipărit în memoria sa"...

La ora actuală, unul dintre cei mai apreciați interpreți din Cehoslovacia este JAROMIR MAYER, pe care l-am ascultat în 1970 la „Cerbul de aur". După ce a cîntat la Festivalul de la Bratislava, a întreprins turnee în Polonia și U.R.S.S. Ultimele melodii înregistrate : „E din nou luna mai", „Mi-e dor", „Hipnotizatorul", (primele două îi vor apare peste cîteva zile pe un disc Supraphon). Proiecte pentru 1972 : turnee în Cuba și Chile (martie), România (aprilie sau mai), participare „hors concours" la Festivalul „Orfeul de aur" din Bulgaria (iunie). Întotdeauna : acompaniat de formația sa, „Perpetuum Mobile", și de solista engleză Joan Duggan.

Binecunoscutul instrumentist de jazz DAN MINDRILĂ (în foto) s-a întors de curînd dintr-un turneu peste hotare, incluzînd apariții în cadrul festivalului de jazz de la Zagreb, a acelora de la Varșovia, Praga și Berlinul occidental, un concert la Ljubljana. Dan Mindrilă (saxofon tenor) a cîntat fie în cadrul quartet-ului său, fie ca invitat al unor formații internaționale. În cadrul turneului a înregistrat și cîteva discuri.

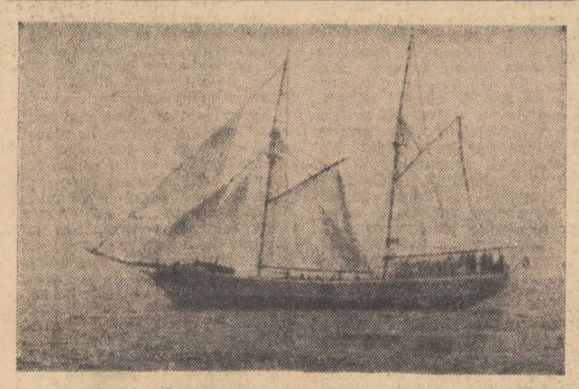

Goeleta „Ghost" — ediție 1970...

VELIERUL DIN PORTUL BRĂILA

De la bază se anunțase furtună. Barometrul de la bord indica același lucru, dar comandantul nu avea de gînd să intre în port. Ordonă strîngerea contrarandelor și nava cu velatura redusă continuă să înainteze. De jur-împrejur, mare cît vezi cu ochii. Vîntul ajunsese la forța șapte iar marea de gradul 4 în transformare. Sarturile țiuiau ca niște corzi de vioară și nava, cu vînt stins, începu să-și mărească viteza. O rafală puternică și tribordul luă apă, pentru cîteva clipe. Tot echipajul avea rău de mare ; bucătarul mai ales, era pur și simplu prăbușit. Doar „Lup Larsen" se ținea bine... Cineva alergă spre comandă gata să cadă de cîteva ori din cauza poziției înclinate a punții :

— Să intrăm în port ! Vă rog !

— De ce să intrăm în port ? Pentru un vinticel ca ăsta ?

Se dădu comanda de bratare și goeleta execută o voltă de vînt, apoi încă una. De data asta o sfeclise și „Lup Larsen". Se ținea cu amîndouă mîinile de o cavilă la arborele pupa, cu ochii holbați la dansul fantastic al velierului.

— Nu rezistă, gemu bucătarul.

— Ba rezistă n-avea grijă. Hai, nu începeți ?

— Ce să începem ? Pe furtuna asta ?

Cei cîțiva bărboși lupi de mare, erau cei mai impresionați. Doar vreo 7—8 tineri, care executaseră manevra velelor păreau că nu le pasă. Rideau între ei cu o oarecare fereală și respect pentru cei cu bărbi.

După două ceasuri de balans continuu „goeleta Ghost" intră în port fără a fi suferit vreo avarie.

Toate astea s-au întîmplat în octombrie 1970, în apropiere de portul Mangalia.

★

Cu siguranță că cititorul are destule motive să fie contrariat. Nava „Ghost"... Lup Larsen... Mangalia — octombrie 1970. Parcă nu se leagă. E aici o mistificare, un neadevăr. Și totuși lucrurile s-au petrecut aevea. Facem doar un adaus : bucătarul care suferea de rău de mare nu era altul decît actorul Emerich Schaefer. Și dintr-o dată lucrurile încep să se clarifice. Pentru că într-adevăr e vorba de un echipaj format din actori și e vorba de filmul „Lup Larsen" la care se lucra. Și furtuna ? — va întreba cineva. Furtuna a fost o furtună adevărată și goeleta era chiar goeleta. O goeletă americană tip 1880 pe prova căreia scria mare și clar : „Ghost"...

— Dumneavoastră sînteți comandantul ?

— Cel real sau cel din film ?

— Cel real.

— Da, eu. Mă numesc Marin Deboveanu.

— Și cum a fost cu furtuna din octombrie, anul trecut ?

— Aproape amuzant. Trebuia filmată o scenă pe furtună, dar era programată în studio. Și de-odată ne trezim cu o furtună adevărată, nu prea mare, ce-i drept, dar pentru o goeletă tip 1880, destul de puternică.

— Și de ce n-ați intrat în port ?

— Nu era cazul. Știam că rezistă.

— De unde știați ?

În loc de răspuns tovarășul Marin Deboveanu scoate la iveală un tub de carton, mare cît o țeavă de tun și din el extrage cu o infinită grijă, cîteva suluri de hîrtie de calc. Am în față întinsă pe o planșetă, goeleta „Ghost" în toate proiecțiile și cu toate detaliile de construcție.

— Vedeți, lestul e așezat aici, suplimentat față de o goeletă reală cu atîtea kilograme... Centrul de greutate coboară de aici, aici. Centrul de velatură e aici. Aici aveți tot : sarturile, arborii, velatura...

— Dar echipa de filmare ? — glumesc eu.

— Este și ea. Uitați : 2,4 tone.

— Atît cîntărește ?

— Cu aparate cu tot. Calculul vă este clar, sper. La un vînt de forța 7—8 chiar 9, nava guvernează foarte bine.

— Da, da înțeleg (!)...

— În trei luni a fost gata. Dintr-un remorcher am făcut o goeletă. De fapt, are 7 variante de transformare. S-a prevăzut asta în proiect. Deocamdată pe ea s-a filmat „Lup Larsen" și „Fiul soarelui", ambele după Jack London. E o navă foarte bună. Poate guverna cîteva zile departe de uscat și viteza pe care o realizează cu vele e mai mare decît cea pe care o obține folosind motorul de 150 CP pe care-l are.

— După cîte înțeleg sînteți unul din vinovați...

— În recidivă. Nu e prima. Ați văzut filmele „Răzbunarea haiducilor", „Răpirea fecioarelor"... Nava care s-a folosit acolo a fost prima. Pe urmă, pirogi tip Hawai, bărci pentru vînătoare de foci...

— Dar dumneavoastră, după cîte știu sînteți angajat al studioului „Buftea". De unde pînă unde... ?

— Am fost ofițer de marină. Din 1955 mă ocup de asemenea lucruri. Nu pentru a construi nave. Visam să scriu o istorie navală. Încă mai visez. Mi-am făcut fel de fel de schițe. M-au atras în special velierele, aceste nave splendide cu eleganță de pasăre. Păcat că dispar.

— Nu mai sînt necesare !

— Pentru marinari ? Greșiți. Cea mai desăvîrșită marinărie pe veliere se face. De ce credeți că nava-școală a flotei noastre e tocmai velierul „Bricul Mircea" ? De fapt din 5 marinari de pe bric și cîțiva din flotila de Dunăre, am improvizat echipajul goeletei. Au mai dat o mînă de ajutor și cascadorii.

— Singur ați întocmit proiectul ?

— Nu. Aș vrea să menționez că realizarea celor două veliere, este un merit al Registrului naval român. A fost un colectiv mai larg. Aș vrea însă să amintesc aici cîteva nume care merită să fie cunoscute. Meseria de marangoz este pe cale de dispariție. Am găsit totuși la Tulcea pe Atanase Nicolov și Halil Mologeanu, doi marangozi, artiști. Fac din bardă niște lucruri de nu mai ai nevoie de rindea. De un mare ajutor mi-au fost apoi Ioan Papamanole — calafagiu, Alexandru Mititelu — șef secție velărie, Iliescu și Alifantis, de la secția de construcții — toți de la I.O.I.L. — Tulcea. Ajutorul lor a fost neprețuit. Altfel, nu reușeam. Sau, nu reușeam așa de bine.

— Sînteți sigur că ați reușit bine ?

— Da. De altfel a fost chemat și un specialist, o autoritate în domeniul navelor cu vele.

— Și ce a zis ?

— De mai multe ori aceleași cuvinte.

— Care ?

— Zer gut !...

În portul Brăila stă ancorat un velier. Îl așteaptă, cu siguranță, pe membrii echipajului „Val-Vîrtej" care deocamdată se mulțumesc cu sarturile din studio și cu valurile realizate într-un mic bazin cu apă. Și mai așteaptă... „Toate pînzele sus"...

Anton UNCU

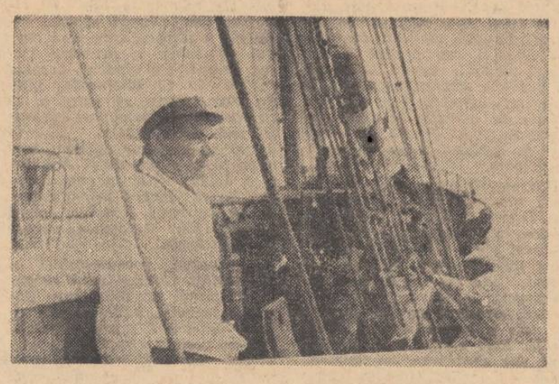

...și comandantul ei, Marin Deboveanu

Însemnări de spectator

UN ZÎMBET AMAR

de Al. CORNESCU

Un zîmbet amar — da, acesta este „Jocul de-a vacanța" a lui Mihail Sebastian. O comedie a neîmplinirii, a renunțărilor, a distanței dintre aspirații și realitate într-o societate în care fericirea nu se putea obține decît prin autoamăgire. O lună de vacanță într-o cabană de munte, un strop de uitare și lumea meschină de unde porniseră eroii rămîne undeva departe. Dar toată această ambianță de mucava se destramă, pentru că zilele trec, pentru că reîntoarcerea în banalitate este iminentă și eroii trebuie să se despartă pentru a rămîne, fiecare, cu imaginea strălucitoare a celuilalt, nu cu cea măcinată de griji mărunte și mari incertitudini.

Un zîmbet amar, dar un zîmbet plin de căldură învăluie publicul care urmărește aventura de vis și vrajă consumată între Corina, Ștefan, Jeff și umilul funcționar de ministeri, domnul Bogoiu. Iar, după ultima repică, noi, cei care am mai văzut piesa de-a lungul anilor, constatăm că ne-am lăsat cuprinși din nou de farmecul unic pe care l-a lăsat în urma sa acel neasemuit poet al teatrului, Mihail Sebastian. Și mai constatăm cu plăcere cum, cu proaspătă receptivitate, tînărul sau adolescentul de lîngă noi, reacționează la fel, cucerit de căldura acestei piese fără virstă.

Dacă ar fi să urmărim o virtuală istorie a dramaturgiei lui Sebastian, am vedea că aceasta își leagă succesul de numele unui actor de o excepțională strălucire : Radu Beligan. În „Steaua fără nume", în „Ultima oră" sau în „Jocul de-a vacanța" am mai văzut și alți interpreți. Dar parcă nici unuia cadența replicilor nu i s-a potrivit mai bine decît lui Beligan, interpretul subtil și de puternică inteligență, care, în ultimii ani mai ales, s-a dovedit a fi un actor complet, în sensul posibilității de a aborda o extrem de vastă gamă de roluri. Valeria Seciu a fost o Corină așa cum probabil dramaturgul o dorise, sensibilă, gingașă, cuceritoare, înțeleaptă, cu o mare putere de a comunica sentimente.

Și, vă rugăm, rețineți un nume : Gheorghe Visu, un tînăr student de 20 de ani, care înfruntă cu curaj alăturarea de un Radu Beligan și participă la obținerea succesului de pe poziții care-i conturează, pentru viitor, un frumos loc în teatrul nostru : el realizează un Jeff de zile mari. Și mai sînt, cu apariții de un comic solid, Simona Bondoc, Didona Popescu, Draga Olteanu, Marian Hudac și, cu momente foarte bune de comedie tristă, Matei Alexandru.

Și mai este întreaga atmosferă a spectacolului, datorată regizorului Mihai Berechet, atmosferă delicată și reconfortantă, la realizarea căreia scenograful Popescu-Udrișteo n-a avut de îndeplinit cel mai mic rol.

BIBLIOTECA „Astra" din Sibiu a achiziționat un document rar și valoros. Este vorba de primul calendar scris în limba română care datează de la începutul secolului al XVIII-lea.

Binecunoscutul interpret belgian JACQUES HUSTIN, după ce a făcut parte din juriul „Cerbului de aur", a continuat să joace într-un spectacol muzical pînă la sfîrșitul lunii aprilie. Apoi a efectuat turnee în Canada, Franța și Elveția și a înregistrat un nou disc, conținînd melodiile „Ma vie d'artiste" și „La forêt bleue", compoziții proprii. Transmițînd salutul său de Anul nou cititorilor revistei noastre, Hustin ne-a dezvăluit că printre proiectele sale din 1972 se numără turnee în Cehoslovacia și România (nerenunțînd la proiectul său de a cînta acompaniat de o orchestră folclorică românească, poate chiar la Olympia).

ANCHETE... CLASAMENTE...

Moda anchetelor sportive a fost lansată în anul 1947 de agenția sportivă I.S.K. din Stuttgart. O modă privită cu oarecare răceală la început dar care avea să contamineze destul de repede viața sportivă de pretutindeni. Și astfel, azi fiecare țară, fiecare disciplină sportivă s-a obișnuit să-și desemneze la finele anului pe cei mai buni reprezentanți ai săi, iar cîteva mari agenții de presă întocmesc, pe baza unor ample anchete, clasamentul celor mai valoroși sportivi ai sezonului. Evident, toate aceste clasamente nu pot fi în întregime obiective, și ar fi, credem noi, destul de dificilă o asemenea treabă. Mai ales că de cele mai multe ori agențiile ce întreprind anchetele nu așteaptă desfășurarea tuturor concursurilor internaționale, cum a fost cazul și în acest an. Dar, totuși, după cum o să constatați din lectura rîndurilor de mai jos, marii campioni ai anului 1971, sportivi ce s-au impus net pe arena internațională, figurează la loc de cinste. Să dăm însă cuvîntul statisticilor.

AGENȚIA SPORTIVĂ STUTTGART. Începem cu ea nu pentru că ar fi cea mai autorizată ci pentru că a lansat, cum spuneam, moda anchetelor sportive. **La masculin pe primul loc a fost desemnat celebrul ciclist belgian EDDY MERCKX,** de trei ori învingător al „Turului Franței". Este pentru a doua oară consecutiv cînd această agenție îl declară pe Merckx cel mai bun sportiv al anului. Reamintim că în urmă cu ani Valeri Brumel și Vladimir Kuț au fost și ei desemnați, tot de cîte două ori, cei mai valoroși sportivi ai anului de ancheta agenției I.S.K. Dar să revenim la anul acesta. Merckx este urmat în clasament de : 2. **Juha Vaatainen** (Finlanda) — atletism ; 3. **Mark Spitz** (S.U.A.) — înot ; 4. **Vasili Alekseev** (U.R.S.S.) — haltere ; 5. **Pat Matzdorf** (S.U.A.) — atletism ; 6. **Jackie Stewart** (Scoția) — automobilism ; 7. **Joe Frazier** (S.U.A.) — box ; 8. **Lee Trevino** (S.U.A.) — golf ; 9. **Ard Schenk** (Olanda) — patinaj viteză ; 10. **Valeri Borzov** (U.R.S.S.) — atletism. Pe locul 11 figurează tenismenul **Newcombe.** Specificăm că ancheta a fost întreprinsă înainte de a se desfășura turneul campionilor de tenis de la Paris, cîștigat de Ilie Năstase într-o manieră care, probabil, ar fi determinat pe mulți dintre cei care au răspuns la anchetă să-i acorde votul lor. **La feminin, primul loc a fost acordat înotătoarei australiene SHANE GOULD,** urmată de atleta austriacă **Ilona Gusenbauer,** cea care anul acesta a doborît recordul mondial la înălțime deținut atîta vreme de Iolanda Balaș.

REDACȚIA DE SPECIALITATE A AGENȚIEI „FRANCE PRESSE", o altă mare agenție de presă din lume care întreprinde anchete la sfîrșit de an sportiv, l-a desemnat **pe primul loc tot pe belgianul EDDY MERCKX.** Urmează : 2. **Pat Matzdorf ; 3. Gustavo Thoeni** (Italia) — schi alpin ; 4. **Jackie Stewart ;** 5. **Joe Frazier ;** 6. **Mark Spitz ; 7. Juha Vaatainen;** 8. **Vasilii Alekseev ;** 9. **Jack Nicklaus** (S.U.A.) — golf ; 10. **David Bedford** (Anglia) — atletism. Și în această anchetă **pe primul loc la fete apare australiana SHANE GOULD** urmată de **Ilona Gusenbauer.**

CLASAMENTUL AGENȚIEI U.P.I. : 1. EDDY MERCKX ; 2. Jackie Stewart ; 3. Vasili Alekseev ; 4. Mark Spitz ; 5. Joe Frazier ; 6. Gustavo Thoeni ; 7. Lee Trevino ; 8. Valeri Borzov.

La fete, pe primul loc tot australiana SHANE GOULD urmată de tenismana australiană **Evonne Goolagong** și **Ilona Gusenbauer.**

ÎN CLASAMENTUL CELOR MAI BUNI TENISMENI AI ANULUI DIN LUME, sport care ne interesează atît de mult, **pe primul loc figurează STAN SMITH,** învinsul lui Ilie Năstase la turneul campionilor de la Paris, urmat de **Newcombe** și **Laver,** de asemenea doi jucători întrecuți în acest an de Ilie Năstase. La întocmirea clasamentului s-a ținut seama în principal de rezultatele obținute de jucătorii în turneele clasice, tradiționale și oficiale ale acestei discipline, cum sînt cele de la Wimbledon, Roland Garros și Forest Hills. După cum se cunoaște în acest an Ilie Năstase a fost finalist la Roland Garros dar în celelalte două turnee clasice nu s-a prezentat la înălțimea valorii sale. Poate că și acesta este motivul pentru care el nu este trecut decît pe locul al șaselea în ierarhia celor mai buni tenismeni ai anului, într-un clasament care a fost întocmit înaintea succesului dobîndit de Năstase la Paris.

Nu lipsite de interes pentru amatorii de sport sînt și anchetele întreprinse în diferite țări prin care au fost desemnați cei mai buni sportivi ai anului. În **Cehoslovacia,** de pildă, se situează **pe primul loc ONDREJ NEPELA,** pentru titlurile de campion mondial și european cucerite anul acesta la patinaj artistic, iar pe locul doi cunoscutul tenisman **Jan Kodes. În Iugoslavia primul loc a fost atribuit atletei VERA NIKOLICI,** cunoscută publicului nostru.

O foarte interesantă anchetă, pe temă fotbalistică, a organizat revista „Sport". La anchetă au răspuns cei 16 antrenori ai echipelor divizionare, plus antrenorii echipei naționale, Angelo Niculescu și Titus Ozon. Cu toate că revista se afla la acea oră sub tipar colegii noștri de la revista „Sport" au avut amabilitatea de a ne comunica rezultatele anchetei, pe care le reproducem și noi în rîndurile de față : **1. DUMITRU ; 2. Dinu ; 3. Dobrin ; 4. Lupescu ; 5. Lucescu ; 6. Dembrovschi ; 7. Lereter ; 8. Sătmăreanu ; 9. Radu Nunweiller ; 10. Iordănescu.**

O ANCHETĂ DE MARE PRESTIGIU și popularitate în lumea fotbalului european organizează în fiecare an revista de specialitate „France Football" **pentru desemnarea celui mai bun fotbalist al Europei care urmează să primească trofeul denumit „Balonul de aur".** La ora cînd închidem ediția cele mai multe voturi fuseseră atribuite italianului **SANDRINO MAZZOLA.** Îl urmau, îndeaproape, **Chivers** (Tottenham), **Müller** (Bayer München) și **Cruyff** (Ajax Amsterdam). Și pentru că tot sîntem la fotbal să mai notăm și alte cîteva rezultate ale unor anchete naționale pentru desemnarea celor mai buni fotbaliști ai anului : **DOBIAȘ** (Cehoslovacia) ; **ZOMBO** (Ungaria) ; **MÜLLER** (R.F.G.) ; **FACCHETTI** (Italia) ; **VAN MOER** (Belgia) ; **LUBANSKI** (Polonia) ; **HELLSTROM** (Suedia) **CRUYFF** (Olanda) ; **PENEV** (Bulgaria) ; **VIRKOLLA** (Norvegia).

LA ORA CÎND AVEM GATA NUMĂRUL DE ANUL NOU al revistei noastre nu sîntem încă în posesia rezultatelor anchetelor întreprinse de ziarul „Sportul", pentru desemnarea celor mai buni zece sportivi români ai anului, și a aceleia inițiate de revista „Fotbal" pentru stabilirea celui mai bun fotbalist român al anului. Orientîndu-ne însă după comportarea avută în acest an avem toate temeiurile să considerăm că Ilie Năstase va fi declarat, ca și anul trecut, cel mai bun sportiv român al anului 1971. Vrem să credem că așa va fi. În ceea ce privește pe cel mai bun fotbalist, din informațiile ce le deținem la ora încheierii ediției, lupta pentru supremație se duce între Dumitru și Dobrin, ambii cu o activitate meritorie în acest an.

Mica localitate braziliană Tres Coraçoes (Trei Inimi) din Minas Gerais, semăna în acea zi cu o amplă arenă în sărbătoare. Sărbătoare prilejuită de inaugurarea unui monument, pe care urbea îl ridicase în onoarea fiului său slăvit, binecunoscutul Pelé, „perla neagră".

Drept recunoștință, după festivitate, Pelé a jucat apoi în componența echipei sale, sub culorile căreia a cunoscut gloria, în jocul amical împotriva clubului local, Atletico. Și chiar dacă n-a jucat decît 25 de minute și chiar dacă n-a marcat nici un gol, iar F. C. Santos a înregistrat o înfrîngere, participanții i-au făcut tot timpul lui Pelé o caldă manifestație de simpatie. Momentul culminant a fost acela în care, în aplauzele tuturor, Pelé a oferit primarului urbei natale, tricoul său, care poartă numărul 10.

Reintrări senzaționale în atletismul australian. Atletele Judy Pollock (31 de ani) și Pamela Kilborn (32 de ani), au anunțat că vor relua antrenamentele pentru a se pregăti în vederea Jocurilor Olimpice din 1972, de la München. Judy Pollock a cîștigat medalia de bronz la proba de 800 m, iar Kilborn, medalia de bronz la proba de 80 m garduri la Jocurile Olimpice din 1964 de la Tokio. Tot Kilborn a cucerit medalia de argint la 80 m garduri la Mexico. **În fotografie :** cele două atlete la antrenament.

MOZAIC

Deși are numai șase ani (cîntărind 35 de kilograme), micuțul Marco Magistrati din orașul Piacenza este considerat pe bună dreptate, cel mai puternic copil din Italia. „Micul Maciste", cum este denumit de toți, posedă o forță extraordinară în mîini, fiind capabil să ridice două bidoane de cîte 30 kg fiecare. În ciuda insușirilor sale fizice deosebite, el are o purtare prietenească cu colegii de școală. Singura lui plăcere este aceea de a-și demonstra forța, ridicîndu-și prietenii în brațe cu o mare ușurință.

Un viitor campion de atletism, la aruncarea greutății sau discului ? Cine știe...

Cu prilejul campionatului de moto-cros al Canadei, disputat la Saint Agatha, un fotoreporter a reușit să fixeze pe peliculă o fază extraordinară. Aproape de capătul urcușului unui deal, motocicleta condusă de Hal Brooks a părăsit pur și simplu terenul și s-a răsucit în aer. Pilotul a scăpat teafăr, permițînd fotoreporterului să fixeze o imagine spectaculoasă.

Linia și precizia unui LONGINES subliniază personalitatea dv.

De vînzare la magazinele „Bijuteria" din întreaga țară.

Longines cronometru oficial la Jocurile Olimpice de la München 1972

PUBLICOM

Cu și fără... crampoane

REVELIONUL CELEBRITĂȚILOR

de Eftimie IONESCU

Ninge, ninge cumplit în seara asta a Revelionului, aici la Zürich. Și bate un vînt cumplit. Cum e mai rău ! Noroc că trenul a sosit la vreme în gara centrală. Scot invitația primită acum zece zile. Inițialele „F.I.F.A.", tronează pe toată lățimea pliculut de hîrtie super-fină. Înăuntru, tipărite cu litere în relief, aurite, următoarele cuvinte : „Sînteți invitat la „Revelionul celebrităților" organizat de F.I.F.A. la restaurantul „Marea amiciție" de pe strada Păcii nr. 23/25. Ușile restaurantului se închid la ora 23.45."

Este ora 23. Să mă grăbesc deci. Ies pe ușa principală a gării. Chiar în fața mea, un taxi, cu inițialele F.I.F.A., scrise cu același caracter ca cele de pe invitație. Șoferul, de cum mă zărește, îmi spune : „Ați venit pentru Revelionul celebrităților ?" La înclinarea mea din cap, îmi deschide larg portiera și îmi face semn să intru. Cînd mă așez pe canapea, moment de stupoare. La volan, lîngă mine, este Jackie Stewart, campionul turnantelor și al vitezei. Sesizînd privirile mele insistente, mărturisește : „Da, eu sînt, Stewart, F.I.F.A. m-a angajat pentru această seară" Mergem cu prudență. Acele kilometrajului nu depășesc cifra 40. „Nu trebuie să ne dovedim neglijenți și nesimțitori la regulile circulației. Să respectăm viteza legală !" declară cu convingere asul marilor circuite. Ajungem în fața impozantului restaurant. La intrare, un trio care se felicită și se îmbrățișează. Nu-mi vine să-mi cred ochilor : iată-i pe sir Stanley Rous, președintele F.I.F.A., pe Gustav Wiederkehr, președintele U.E.F.A., pe João Havelange — președintele Confederației braziliene de sporturi, și, cum se spune, succesorul lui Rous. Mare minune ! Oamenii aștia care, după zvonuri, nu s-ar prea simpatiza, sînt parcă prieteni de cînd lumea. Îi salut cu deferență și intru în sală...

Prima masă, cea din dreapta, are de-asupra un lampion luminat pe care stă scris : „C.M. 1966". Și cînd îi privesc pe comeseni constat că „firma" este foarte potrivită. În capul mesei, elvețianul Gottfried Dienst, arbitrul celebrei finale de pe Wembley. În stînga sa, Schulz, libero-ul de pe atunci al selecționatei R.F. a Germaniei, în dreapta Uwe Seeler, în față Bobby Charlton și Bobby Moore. Trec cît mai încet cu putință prin fața acestui faimos cvintet. Și ce aud ? Schulz îi spune cu ton ridicat și cu mult patos lui Dienst : „Am fost, știți bine, la 3—4 metri de Tilkowski, atunci cînd a șutat Hurst. Vă spun cu toată sinceritatea, au trecut de acum atîția ani. Gol valabil ! Ați dat o decizie perfect reală !" Bobby Charlton nu-l lasă să continue : „Trebuie să te contrazic. Tocmai fiindcă au trecut atîția ani. Nici vorbă de gol. Eram și eu acolo, doar ! Balonul a căzut în fața liniei porții. Acum, că nimeni nu ne mai poate lua înapoi titlul, iată mărturisirea mea...".

Mă îndrept spre mijlocul sălii. În centrul ei, ca un fel de masă de onoare, o estradă pe care se află fanioanele cluburilor Internazionale și Borussia Monchengladbach. Ah, da! Uite-i pe Mazzola și Vogts, uite-l pe Corso cum ciocnește o cupă de vin cu Netzer. Boninsegna și Müller, cu piciorul în gips după fractura din al doilea meci, au scaunele unul lîngă altul. Îl văd pe fundașul Borussiei cum se apleacă spre centrul atacant al lui Inter și îl îmbrățișează : „Nici vorbă, eu am fost vinovatul. Am vrut să-ți fixez talpa sus, la genunchi, să fiu sigur că n-o să mai joci cîteva luni. Și uite că eu am fost păținul !" Boninsegna clatină din cap : „Nu, nu, eu am pornit cu bună știință la atac cu piciorul ridicat. Ca dovadă că există această fractură !". Acum respinge afirmația Müller. Cum constat că nu se ajunge la o concluzie, mai fac cîțiva pași. În celălalt capăt al mesei, Facchetti cu un tinerel lîngă el. Un necunoscut. O fi vreun junior, îmi zic. Greșeam. Era băiețașul care țintise fruntea lui Boninsegna cu acea, devenită celebră, cutie de Coca-Cola. Și-atunci am asistat la o scenă pe care nu aș fi crezut-o dacă nu erau ochii mei aceia care priveau. Netzer, luînd o cupă de șampanie, a venit lîngă tinerelul acela sfios (de unde o fi găsit atîta îndrăzneală pentru a-l... vina pe Boninsegna ?) și, ciocnind cu el, îi spune : „Îți mulțumim pentru ce ai făcut ! Fără d-ta, cine ar fi vorbit de noi ?" Nu mai puteam răbda și am plecat. Nu mai puteam suporta !

Mă strecuram, cum puteam, printre mese, cînd — deodată — o mînă imensă mi se așează pe umăr : „Stai așa neicuță, unde fugi ?" aud vocea arhi-super-cunoscută a lui Rică din Giulești. Da, el era. Și-acum fac parul vieții mele ! Cu cine credeți că era la masă Rică al nostru ? Cu Pele ? Aș ! Cu Baptista, omul din meciul cu Portugalia ? Nici ! Cu amicul lui, de goluri, cu Capkovici ? Nici măcar ! Cu Sergio Angonese... Și știți ce-i declara cu o mare cîntă, „il maestro" ? „Carissimo, pot să-ți spun acum, da, era ofsaid la primul gol al lui Tottenham !" Și gigantul Rapidului îl prindea, prietenește de după umăr și îi striga : „Nu-i nimic ! Asta să fie paguba noastră. Dar să nu cumva să se întîmple asta în finala „Campionatului Europei" ! Acolo nu mai merge ! Înțeles ?" „Și, și carissimo Ricardo !" suspina Angonese...

. . . . . .

Un sunet prelung, strident, nepăcut. Deșteptătorul. Ooof ! Ce mă fac ? Ce dau la „Cu și fără... crampoane" pentru numărul de Revelion ? Ce mă fac ? Ce mă fac ?

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Foreman despre Clay • Meciul Frazier-Daniels sub semnul întrebării • Salavarria în conflict cu poliția • O nouă declarație a lui Clay • Tony Galento și perucile sale • Un ring care ne-a rugat ceva • Campionii europeni 1971.

Foreman făcîndu-l k.o. pe Pires

• **VALOROSUL** greu american de culoare George Foreman, campion olimpic la Ciudad de Mexico, este foarte intrigat că organizațiile boxului profesionist l-au trecut pe locul trei în clasamentul mondial după Frazier și Clay. Într-o declarație făcută reprezentanților presei americane Foreman a spus : **„Clay se crede încă cel mai bun boxer din lume. El uită că a fost învins de Frazier. După părerea mea el nu trebuie acceptat ca șalanger la titlul mondial. S-a făcut o mare nedreptate cu mine. De ce să fiu eu în urma lui Clay mai ales că am cîștigat 31 de întîlniri dintre care 23 prin ko, fără să cunosc înfrîngerea. Cred că oficialii pugilatului mondial vor reveni anul viitor asupra acestei decizii și îmi vor acorda șansa de a lupta cu Frazier".** În ultimul meci, Foreman l-a învins prin ko în repriza a treia pe brazilianul Pires.

• **DUPĂ CUM AM MAI ANUNȚAT** la 15 ianuarie, pe ringul unei arene a orașului New Orleans, campionul mondial al „grelilor" Joe Frazier își va pune titlul în joc în fața diletantului Terry Daniels. Nu se știe totuși dacă întîlnirea va avea loc. Motivul? Cunoscutul manager englez Jack Solomon a anunțat forul suprem că Daniels nu și-a respectat contractul cu el de a-l întîlni la Londra la 3 noiembrie, pe tînărul englez Mc Alinden. În cazul că Daniels nu va plăti amenda inclusă în contract, atunci el nu va avea dreptul să boxeze cu Frazier.

• **DEOARECE** s-a constatat că între reprizele a 13 și a 14-a filipinezul Salavarria s-a dopat, forul internațional l-a depesedat de centura mondială a „mușteloi". W.B.A. n-a decernat titlul adversarului său, venezuelanul Betulio, care terminase la egalitate cu Salavarria. S-a hotărît ca titlul mondial la muscă să devină vacant. Înainte de a părăsi orașul Maracaibo (Venezuela), Salavarria a fost reținut de poliție, deoarece nu achitase taxele de fisc. În ultimul moment, după ce a făcut plata necesară, Salavarria putu lua avionul, plecînd în Mexic. Nu. Nu se poate spune de Salavarria că în timpul ședерii sale la Maracaibo a avut clipe de liniște. Și aceasta numai din cauza lui.

• **CLAY,** „regele declarațiilo"" a mai spus una bună. În cadrul unei conferințe de presă el a spus, printre altele : **„Nu mai am decît un singur scop. Să mă întîlnesc încă odată cu Frazier."** Un ziarist însă i-a pus întrebarea : „Vă veți retrage chiar dacă veți pierde sau cîștiga meciul?. Foarte diplomat, Clay a răspuns : **„Este imposibil să mai pierd în fața lui Frazier".**

• **DIN ORADEA** am primit o scrisoare. Ne-a scris ... un ring, care ne roagă să facem ceva pentru el. Ne scrie „ringul" că a fost confecționat din metal în 1969 din fondurile C.J.E.F.S. Bihor și că pentru el s-a cheltuit suma de 35.000 lei. De atunci și pînă astăzi el zace într-o curte, în ploaie și frig, care-l deteriorează. „Ringul" insistă, să intervenim la cei în drept măcar să-i termine partea lemnoasă pentru a nu-i mai fi frig. Ne-a promis că dacă vreodată va ajunge și el într-o sală unde se practică boxul o să ne facă ... „cinste".

• **ACUM LA SFÎRȘITUL ANULUI,** a sosit ora bilanțurilor. O seamă dintre cititorii noștri ne roagă să prezentăm lista campionilor europeni „pro" și greutățile categoriilor respective. Lucru care ne grăbim să-l facem : **mușcă** (50,802 kg.) F. Atzori (Italia); **cocoș** (53,325 kg.) A. Senin (Spania); **până** (57,172 kg.) J. Legra (Spania) ; **semiușoară** (58,967 kg) T. Galli (Italia) ; **ușoară (61,237 kg)** A. Puddu (Italia); **superușoară** (63,503 kg) P. Carasco (Spania); **semimijlocie** (66,678 kg), R. Menetrey (Franța); **mijlocie** (72,574 kg). C. Bouttier (Franța); **semigrea** (79,378 kg) C. Velensek (R. F. a Germaniei) ; **grea** (peste 79,378 kg) Urtain (Spania).

• **COLOSUL TONY GALENTO,** supranumit „Domnul Tonă", mare consumator de bere și fumător de ... havane s-a retras sărac din activitatea competițională. El își cîștigă acum existența făcînd reclame de ... peruci. Tony Galento a încercat să devină campion al lumii la 28 iunie 1939 cînd s-a întîlnit cu Joe Louis. „Bombardierul din Detroit" a cîștigat prin k.o. în repriza a 4-a.

Galento cu și fără perucă

ÎN FIECARE ZI CÎȘTIGURI

la sediul Centralei Administrației de Stat Loto-Pronosport se prezintă pentru a-și ridica autoturismele cîștigate, jucători la

LOZ ÎN PLIC

Iată cîțiva dintre numeroșii cîștigători din ultima vreme :

1. **POPA NICA IOAN — com. RUCĂR jud. ARGEȘ — DACIA 1100 ;**
2. **CAZACU GHEORGHE, com. MURGENI jud. VASLUI — DACIA 1100 ;**
3. **BORDEI DUMITRU — com. FĂUREI jud. BRĂILA — SKODA S 100 ;**
4. **BUNEA ȘTEFAN — com. ZIDURI jud. BUZĂU — SKODA S 100 ;**
5. **OANCEA PETRE — com. PROVIȚA DE SUS, jud. PRAHOVA — DACIA 1100 ș.a.**

NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA !

AUTOTURISME

(6749)

Poșta rotundă de Ion BĂIEȘU

ȘTEFAN NEAGU, București : „Ca și dv., iubesc și eu foarte mult fotbalul. Totodată, pot afirma cu mîna pe inimă că îmi plac foarte mult și cronicarii sportivi, au ei un stil al lor. Iată cîteva mostre din transmisiile de duminică, 12 decembrie : „C.F.R.-ul în cunoscutul său echipament vărgat în dungi, violet cu alb, chiloți, antrenor prof. Rădulescu..." (V. T. Popa). „Terenul foarte moale, dar moliciunea lui nu-i stînjenește pe jucători...". (Dan Voiculă). „Terenul de plastilină" (Dan Ștefănescu). „Caraman trage mingea în Papuc" (Domozină) „Cel care a șutat a fost Șchiopu din vole" (N. Soare). Și toate astea numai în primele zece minute de transmisie. Cu toate astea, amicii noștri cronicari rămîn totuși niște ființe foarte simpatice".

De acord. Și mie îmi plac crainicii noștri la nebunie.

PAUL POPESCU, București : *Mulțumesc pentru scrisoarea plină de haz, apropo de foiletonul meu „Omul cu pila". Din păcate n-am spațiu ca s-o reproduc, e prea lungă.*

BURCEA VASILE, jud. Argeș : „Doresc să-mi răspundeți la următoarea întrebare, care mă frămîntă de mult timp. Pînă în prezent a avut loc un meci de fotbal între o echipă masculină și una feminină ?"

Nu, și nici nu cred că e cazul. În primul rînd pentru că bărbații s-ar jena să le faulteze pe fete și atunci pentru ce naiba să mai joace? În al doilea rînd : cine ar trebui să arbitreze un astfel de meci : o femeie, un bărbat sau...?

P. B., Piatra Neamț : „Lectura declarațiilor după meciul Tottenham-Rapid, inserate în „Sportul", nr. 6904, care au ca subiect „Personajul care revine mereu în discuție, Răducanu" mă obligă la serioase meditații. Mă bucur că englezii s-au dovedit grijulii și au sugerat să i se găsească lui Răducanu un post de actor într-un film comic, pentru a nu-i obliga pe suporteri să moară de inimă. Declarația lui Rică asupra „numerelor" sale din care reiese că el a făcut ceea ce a făcut pe motiv că era... trist, spune totul asupra seriozității sale. Dar el nu este doar portarul Rapidului, ci și al echipei naționale. Dar să derulăm puțin filmul cu „figurile" lui Rică. Eram în luptă decisivă cu portughezii, la București, pentru campionatul mexican. Rică l-a faultat pe Eusebio în careu. Crainicul se întreba îngrozit : va fi eliminat Răducanu sau vom suporta un penal-

Iată, din nou pe tapet cazul Răducanu. De cînd joacă fotbal, Tamango a fost un caz și, probabil, va rămîne pînă la sfîrșitul carierei sale un caz. E rău, e bine, dumnezeu știe. Limpede este că Răducanu se arată cel mai talentat portar din toată modesta istorie a fotbalului nostru. El are zile de aur, cînd învinge imposibilul, cînd salvează singur o echipă (cum a fost cazul în meciul de la Cardiff, cînd, realmente, a scos trei șuturi imparabile, uluind tribunele și ziariștii) și are zile negre, cînd dă totul peste cap, cînd se copilărește și devine iresponsabil. Îl cunosc destul de bine pe Tamango, el este în viața civilă un băiat fermecător, cu un umor irezistibil, întotdeauna optimist, omul care dă curaj echipei și care nu se sperie și nu se emoționează în fața nimănui. Rică își recunoaște întotdeauna greșelile, dar susține că „echipa națională n-a pierdut niciodată nici un meci din cauza mea, dar a cîștigat foarte multe", ceea ce e foarte aproape de adevăr. Întrebarea pe care mi-o pun eu este dacă Răducanu se poate schimba și, dacă nu cumva, schimbîndu-se, el nu-și va pierde stilul, personalitatea și va deveni un portar oarecare. Cu alte cuvinte, continui să cred în el și să socotesc prezența lui în națională necesară și firească. Dacă Angelo Niculescu este convins că va cîștiga cu el și de acum încolo nu văd de ce l-am plictisi cu sfaturile noastre de chibiți binevoitori.

CHIOREAN VICTOR, Turda : „Citesc cu deosebit interes „dezbaterile fotbalistice" de la această rubrică și, sincer să fiu, îmi place modul cum răspundeți cititorilor, sînteți obiectiv și destul de precis. Ați publicat scrisoarea tov. Petru Pantea din Reșița. Dînsul vă întreba de ce jucătorii de la U.T.A. nu sînt bine văzuți la București, de ce nu sînt considerați vedete, dar dv. de ce răspundeți ironic ? Eu cred că dînsul nu are dreptate. L-au supărat huiduielile cu care a fost primit la București, dar doresc să-i spun că la meciul U.T.A. — Dinamo (sînt dinamovist) disputat la Arad, în campionatul trecut, i-am încurajat sportiv pe dinamoviști. Știți cu ce m-am trezit ? Cu doi pumni în cap. Am tăcut și am trecut cele întîmplate pe seama patriotismului local".

Din ce spuneți dumneavoastră reiese că spectatorii sînt la fel pretutindeni : orbiți de patimi și grozavi de nervoși. Aveți dreptate, asta-i situația.

ALEXANDRU MUNTEANU, Botoșani. „Cu toate că nu fac parte din „lumea microbiștilor de fotbal", totuși în fiecare săptămînă citesc cu plăcere și rubrica „Poșta rotundă" din ziarul „Magazin".

Îmi permit prin prezenta scrisoarea să-mi exprim o părere. Am observat că în răspunsurile dumneavoastră pe care le dați cititorilor și corespondenților acestei rubrici nu prea sînteți de acord cînd un provincial aduce critici justificate „vedetelor" bucureștene, sau eventual evitați un răspuns categoric la unele întrebări, afirmînd cam așa : „aceste întrebări m-au cam pus pe gînduri..." și atît.

La întrebarea pusă de Mihai Gheorghe Gîrbu din Bals, dumnevoastră îi răspundeți (după concepție proprie) : „fapta unui jucător de fotbal care dă cu pumnii în alt jucător vinovat, nu este atît de gravă ca a unui huligan din tribune care aruncă cu o sticlă sau alt obiect în jucători sau arbitru și, deci, ar trebui să se ia măsuri în mod diferențiat". După părerea mea, pumnii dați de unii jucători altora, și obiectele aruncate de persoane din public în jucători, au același nume de botez, adică HULIGANISM, pentru că atît sticla cît și pumnul cu care lovește în cineva, produc durere, vătămare corporală și a demnității umane și deci cu acești huligani (fie ei și vedete sportive) trebuie să se vorbească în limbajul codului penal.

Ce ați zice dumneavoastră dacă ați fi fotbalist și pentru o grea sportivă ați primi pumni de la un coleg de breaslă în fața a zeci de mii de spectatori ?"

Nu ați citat exact răspunsul meu în chestiunea huliganismului de pe terenurile de fotbal. Am spus că un huligan din tribune este mai vinovat decît un huligan de pe teren din pricina că primul, aruncînd cu o sticlă în arbitru (să zicem) poate lovi un nevinovat, și de aici tratamentul diferențiat. Mă întrebați apoi ce-aș face eu dacă aș fi fotbalist și un coleg de breaslă m-ar lua la pumni. Nu știu exact. Ori m-aș face că n-am observat nimic, ori aș face rost de un pistol și l-aș ciurui, ori i-aș da foc la casă, adică aș face ceva, pentru că, în general, sînt destul de nervos.

Idei cu haz pentru noaptea de REVELION

UN CADOU SĂRBĂTORESC

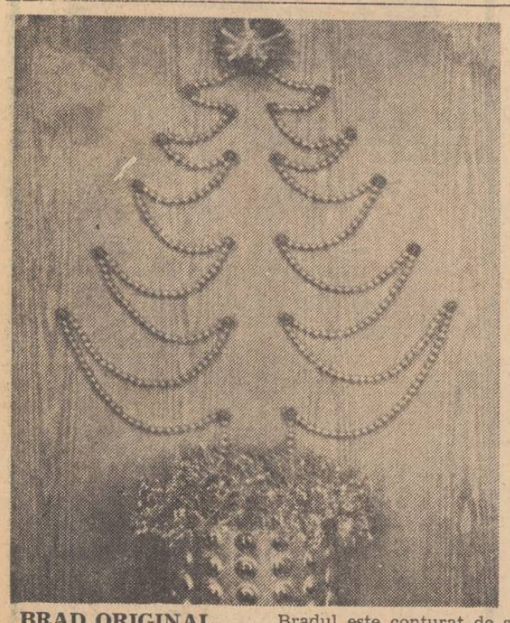

BRAD ORIGINAL

Partea cilindrică a acestui brad de Anul nou se realizează dintr-un carton rezistent, arcuit, îmbrăcat într-o hîrtie decorativă sau staniol. Bradul este conturat de şiraguri de mărgele fixate prin cuie mici pe un perete sau un panou. O ghirlandă de beteală decorează gura suportului, o stea lucioasă sau altă jucărie de pom este fixată în vîrful bradului.

BUCHETE DE ANUL NOU DIN RAMURI DE BRAD

O ştim cu toţii : de Anul nou bradul este o prezenţă nelipsită din casele noastre. Oricît de mic, el creează atmosfera specifică sărbătorii.

Totuşi, fiindcă nu toate interioarele se pot preta la împodobirea lor cu un brad adevărat, iată cîteva posibilităţi la care puteţi recurge în lipsa de spaţiu.

• Aşezaţi într-un vas de ceramică, de preferinţă de culoare închisă, sau într-unul de aramă, un ştiulete de porumb cu pănuşi cu tot. El va face buchetul din jur luminos, însorit. Dispuneţi de jur împrejur ramuri de flori uscate (imortele). Încadraţi totul cu ramuri de brad.

• Tapetaţi fundul unui coşuleţ dreptunghiular din răchită sau din şuviţe late de lemn de culoare deschisă cu cetină de brad. Aşezaţi în mijloc un ciorchine de strugure — comestibil sau nu. Cîteva mere mici roşii sau globuri de sticlă colorată vor da culoare şi strălucire compoziţiei dv.

In dreapta şi în stînga înfigeţi două lumînări simple, subţiri, albe. In spatele lor dispuneţi cîteva ramuri de brad. La baza coşului lipiţi la distanţă egală mici inimi decupate din hîrtie lucioasă sau de fetru roşu.

• Muşchiul de pădure, umezit şi îndesat în orice fel de vas, va susţine, de asemenea, cu succes un buchet din ramuri de brad.

• Dacă recipientul pe care îl folosiţi nu este absolut etanş, îmbrăcaţi-i interiorul cu staniol sau, în lipsă, cu o foaie de plastic. Verificaţi însă să nu aibă nici o gaură.

MICI SECRETE CA SĂ REUŞEŞTI UN BUCHET

• Nisipul umed, pus în vasele în care veţi înfige ramurile de brad, va constitui o bază bună pentru buchete şi în acelaşi timp le va împiedica să se veştejească prea repede.

FIGURINE DE DANTELĂ

Amuzante, ele vor fi pe gustul copiilor dv. care şi-ar face o plăcere să le confecţioneze, mai ales dacă vor fi încurajaţi şi, la început, puţin ajutaţi.

FURNITURI : Pahare de carton (de îngheţată, de limonadă ; aveţi probabil păstrate de astă-vară), mingi de ping-pong, scobitori de lemn sau plastic, şerveţele din hîrtie dantelată (din comerţ sau decupate chiar de ei), lipici. Rochiile acestor figurine pot fi de asemenea executate din discuri de hîrtie lucioasă, colorată, simplă sau pe care veţi lipi pastile în culori contrastante. Ele pot fi decorate cu mărgeluţe sau şireturi colorate, după fantezie şi posibilităţi.

CONFECŢIONAREA : • Faceţi cîte o gaură în centrul bazei paharului şi una în minge.

• Îndoiţi şerveţelul de dantelă în opt ca să formaţi pliuri ; desdoiţi-le şi puneţi-le pe pahar.

• Înfigeţi scobitoarea în minge, apoi în pahar.

• Decupaţi un guleraş şi o bonetă dintr-o dantelă de hîrtie (marginea unei cutii de bomboane ; folosiţi chiar un rest de dantelă autentică). Plisaţi-le şi fixaţi-le cu puţin lipici sau scotch (hîrtie adezivă).

• Două ştele de hîrtie aurie vor deveni ochi, o pastilă din hîrtie roşie, gura.

E VREMEA LUMÎNĂRILOR : Se găsesc de toate mărimile, de toate stilurile, de toate culorile. Ele vor scînteia în bradul dv., vor decora masa festivă. Ca să evitaţi accidentele, luaţi cîteva măsuri de precauţie : muiaţi lumînările în apă sărată şi apoi lăsaţi-le să se usuce. Cînd le veţi aprinde, veţi constata cu plăcere că ceara nu se va mai scurge.

în care veţi construi o compoziţie sobră şi echilibrată de volume şi culori : mere, portocale, struguri. Prezentate astfel, în egală măsură apetisante şi decorative, fructele dv. pot înlocui orice alt decor din mijlocul mesei sau al bufetului.

NU NUMAI CE, CI ŞI CUM OFERIM

BRAD DIN CADOURI

Preocuparea dv. pentru micul cadou pe care îl veţi oferi celor dragi nu s-a rezumat numai la alegerea sau confecţionarea lui. N-aţi subestimat nici prezentarea lui.

Ambalate frumos ele aşteaptă să fie dăruite. Ca să evitaţi monotonia, aşezaţi-le în cîteva straturi, intercalînd între ele cîte o ramură decorativă de brad — ornată cu conuri mari şi mici de brad, sau o altă ramură decorativă împodobită sau nu cu mici globuri, va fi înfiptă într-un cilindru de carton îmbrăcat în hîrtie roşie. Ca să aibă stabilitate umpleţi cilindrul cu un burete vechi de baie.

Nu uitaţi esenţialul. Treceţi brăţara prin cilindru şi fixaţi-o la mijlocul lui.

Tînăra soţie va avea o plăcută surpriză s-o descopere în casă, pe noptieră sau pe o măsuţă joasă.

ÎN CEASUL AL UNSPREZECELEA

La „capitolul" mici daruri amuzante fantezia dv. s-a dovedit prodigioasă. Încercînd să anticipaţi dorinţa unui prieten, să le ghiciţi pe ale altora, să vă imaginaţi ce ar putea stîrni hazul şi buna dispoziţie a invitaţilor dv. aţi reuşit să pregătiţi o sumă de daruri. Totuşi, cum „socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din tîrg", aţi constatat că, în urma unor modificări de program, v-ar mai trebui cîteva. Vă sugerăm o idee.

PERNĂ ORIGINALĂ DE ACE

Conurile de pin sînt un element decorativ specific sărbătorilor de iarnă.

De obicei, încîntaţi de ciudăţenia acestui fruct, copiii le adună vara din păduri. Apelaţi deci la rezervele lor sau cumpăraţi-le de la florării şi transformaţi-le repede în perniţe de ace foarte decorative.

FURNITURI : Pentru ciuperca mare: un con de pin de 7 sau 8 cm înălţime; un disc de stofuliţă albă sau galben-deschis de circa 20 cm în diametru, puţină vată sau scame de poliuretan ca să le umpleţi.

Pentru ciuperca mică: un con de pin de 4 sau 5 cm înălţime şi 4 sau 5 cm în diametru; un disc alb sau galben de stofă (diftină), cu un diametru de 13 cm şi scame de poliuretan sau vată.

CONFECŢIONAREA : Ambele ciuperci se fac în acelaşi fel. Totuşi cea mică este acoperită cu un fel de husă din fetru roşu — dintr-o pălărie veche din care au fost decupate cercuri mici ca să sugereze petele de pe ciuperca numită „pălăria şarpelui". Puteţi îmbrăca conul de pin şi în diftină roşie cu buline albe sau puteţi broda bulinele cu bumbăcel alb.

Încreţiţi discul de stofă de jur împrejur. Umpleţi-l interiorul cu scame de poliuretan, îmbrăcaţi conul de brad cu această pălărie şi trageţi firul cu care aţi încreţit stofa oprindu-vă la diametrul conului. Repartizaţi creţurile uniform şi lipiţi-le pe dedesubt. Pernuţele dv. sînt gata şi vor face plăcere.

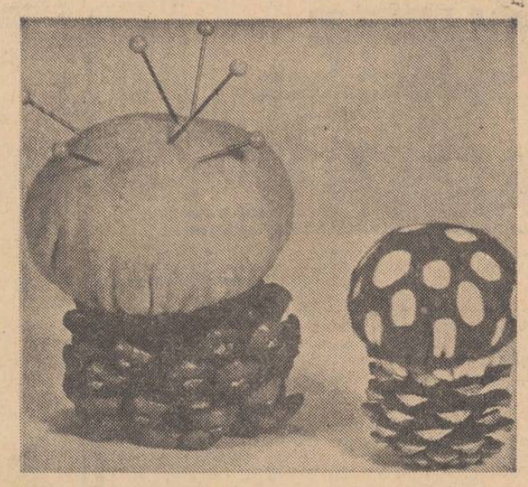

ei. Rotunjiţi o extremitate a fiecărui dreptunghi. Aceste dreptunghiuri vor constitui solzii de pe aripi.

5) Lipiţi pe una din suprafeţele măştii o serie de solzi care să treacă peste marginile aripilor. (Vezi crochiul 3 şi fotografia). Urmaţi aşa umplerea măştii cu serii de solzi. Partea rotunjită a solzilor trebuie să treacă peste baza rîndurilor precedente. Culoarea solzilor se schimbă la fiecare rînd. Solzii nu trebuie lipiţi pe toată suprafaţa lor. Capătul rotunjit trebuie să fie liber, nelipit.

6) Lipiţi o fişie de hîrtie creponată de culoare diferită pe nas. Fixaţi de asemenea 5 gheme de hîrtie de-a lungul acestei fişii (vezi foto).

7) Tăiaţi două bucăţi de sîrmă de cîte 30 cm lungime. Fixaţi cîte o extremitate a firelor de sîrmă în unghiul format de aripi (vezi foto). La celelalte extremităţi fixaţi cîte un ghem de hîrtie.

8) Pe capul copilului masca este menţinută prin două elastice. Primul, a cărui lungime va fi măsurată în funcţie de grosimea capului, va fi înnodat în găurile din urechi. Al doilea elastic va fi trecut şi înnodat prin gaura care se află

pe fruntea măştii şi celălalt capăt la mijlocul elasticului care merge de la o ureche la alta (vezi crochiul 4).

9) Un trening de sport de culoare deschisă va ţine loc de orice alt fel de costum.

SURPRIZE MARI PRIN CHELTUIELI MICI

O gazdă nu trebuie să ocolească nici o idee menită să întreţină buna dispoziţie a oaspeţilor ei. Bunătăţi de tot felul le-au stîrnit apetitul şi desfătat papilele gustative, ochii s-au bucurat de un cadru plin de strălucire, urechile de o muzică plăcută, un mic cadou — mărturie unui gînd anume pentru fiecare, i-a flatat şi încîntat. Buna dispoziţie trebuie permanent întreţinută.

Chiar dacă improvizaţi revelionul iată ce mai puteţi organiza :

Gazda sau unul dintre participanţi îşi va asuma sarcina să cumpere atîtea lozuri în plic cîţi invitaţi sînt şi chiar cîteva rezerve în plus pentru eventualitatea : „Mai trage odată". Lozurile vor fi puse într-o pungă mare, decorată amuzant. Pe ea vor fi scrise obişnuitele reclame : „La lozul cu noroc", „Pungă nouă, pungă nouă", „Sase lei Trabantul" etc.

Un invitat sau unul din ai casei cu umor şi vervă va lua punga în care au fost puse lozurile şi, mimînd pe vînzătorul guraliv, va invita oaspeţii să-şi încerce norocul. Surprizele pot fi mari.

Nu ne rămîne decît să vă urăm petrecere plăcută şi „LA MULŢI ANI !"

POFTA VINE MÎNCÎND

SĂ ÎMPODOBIM ÎMPREUNĂ MASA FESTIVĂ

SETURI BICOLORE DIN HÎRTIE LUCIOASĂ. *Un decor vesel, practic şi foarte modern, recomandaţi mai ales pentru un revelion de tineret. Într-o cupă de cristal umplută cu ramuri de brad sînt înfipte lumînări subţiri care repetă culoarea seturilor.*

Aveţi libertatea să alegeţi culorile preferate, dar ca să nu vă facem probleme, am ales pentru dv. următoarele

— hîrtie lucioasă verde palid ;

— hîrtie lucioasă turcoaz (ca peruzeaua)

— hîrtii de desen de 1 m lungime (5 buc.)

— pastă albă de lipit

— veselă obişnuită, albă

— şerveţele galbene (se găsesc în comerţ şerveţele moi dintr-o hîrtie foarte fină).

CONFECŢIONAREA : • *Decupaţi 6 cercuri de 45 cm în diametru din hîrtie turcoaz, decupaţi de asemenea 6 cercuri de 34 cm în diametru din hîrtie verde şi alte 6 de acelaşi diametru din hîrtie de desen albă.*

• *Lipiţi cercurile de hîrtie colorată pe altele din hîrtie de desen cu acelaşi diametru. Lăsaţi să se usuce bine fiecare asamblaj.*

• *Lipiţi partea cu hîrtie de desen a cercurilor verzi pe faţa lucioasă a cercurilor turcoaz într-o piesă comună aşa cum vă indică crochiul nostru. Un punct*

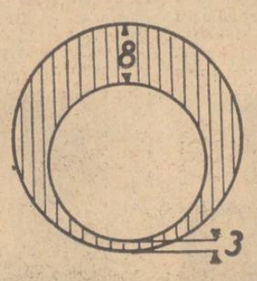

din marginea piesei mari trebuie să se afle la 3 cm de un punct din marginea piesei mici. Marginea opusă a piesei mici se va afla la 8 cm de cea mare. Procedaţi întocmai ca să asamblaţi şi celelalte seturi. Această combinaţie de culori va fi foarte potrivită şi pe o masă de culoare deschisă ba chiar vopsită în alb ca şi pe una de culoare maronie.

UN VAS CU FRUCTE : Nici fructieră, nici coşuleţ, ci un simplu vas de sticlă gen mic acvariu — Un glob de sticlă colorată în vîrful „bradului", fixat de un pachet pus vertical, de preferinţă cilindric, îl va decora cu succes. Ici-colo cîte un glob de sticlă va da multă strălucire. Dacă veţi avea suficientă răbdare aşezaţi cutiile astfel ca să se apropie cît mai mult de forma unui brad. Vă asigurăm că în momentul împărţirii darurilor vor fi multe exclamaţii de surpriză. Evident, pînă la „ora H" veţi păstra secretul acestui „brad".

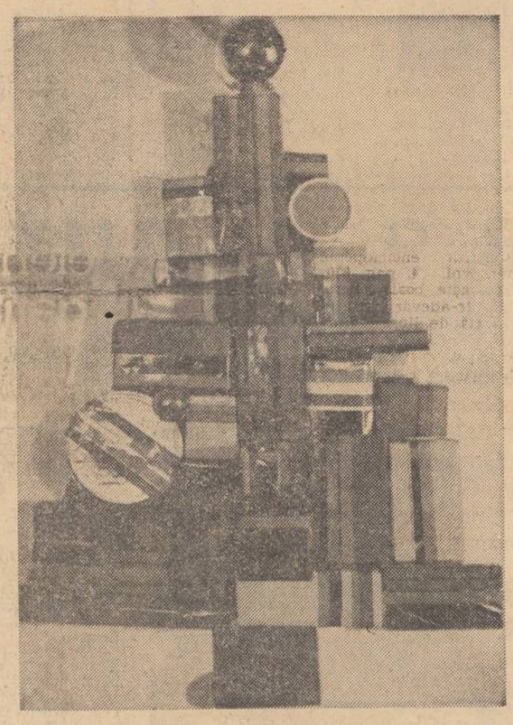

valoarea lor să se facă mai deplin simţită vă mai sugerăm o idee. Aşezaţi cutiile cu daruri în chip de brad. Mărimea lui va depinde de numărul darurilor pe care le veţi oferi. Totuşi cîteva cutii goale vă vor ajuta să realizaţi echilibrul necesar acestei alcătuiri.

FURNITURI : O placă perforată din lemn ; Cutii goale de toate mărimile ; Cîrlige din sîrmă.

CONFECŢIONAREA: Decupaţi din placa perforată un triunghi de mărimea dorită şi vopsiţi-l în roşu sau în culoarea preferată. Fixaţi placa perforată pe zid. Cu ajutorul unor mici cîrlige fixaţi pachetele aşezîndu-le astfel încît să se creeze un joc plăcut de linii. (Cîrligele vi le puteţi confecţiona singuri din bucăţele de sîrmă cărora le veţi îndoi capetele). În chip de tulpină aşezaţi sub acest original brad un pătrat din carton colorat.

ÎN ATENŢIA UNUI TÎNĂR SOŢ

Vreţi ca brăţara (nu neapărat de aur) pe care o veţi oferi soţiei dv. cu prilejul Anului nou să-i facă îndoită plăcere? Încercaţi s-o prezentaţi ca în fotografia noastră. O

DIVERTISMENTE

NU REFUZAŢI ADOLESCENŢILOR PLĂCEREA DE A SE TRAVESTI

Mai este o săptămînă pînă la revelion. Dacă copiii dv. n-au nimic pregătit pentru carnaval, vă oferim o idee plină de fantezie spectaculoasă, uşor de realizat şi... necostisitoare.

FURNITURI : *Procuraţi-vă o foaie de hîrtie de desen, albă de 65×40 cm, hîrtii creponate în culori vii : galben, portocaliu, ocru, roşu, mov deschis şi mov închis. Vă mai trebuie 60 cm de sîrmă subţire, 7 gheme mici de hîrtie, lipici plastic (vă recomandăm aracetul, care se găseşte în comerţ). Procuraţi-vă, de asemenea, un dreptunghi de hîrtie rezistentă de 42,5X32,5 cm şi 60 cm de elastic.*

CONFECŢIONAREA : *1) Împărţiţi dreptunghiul de hîrtie rezistentă în patrate cu latura de 2,5 cm. (Vezi crochiul de mai jos, nr. 1). Reproduceţi pe hîrtie conturul exterior al jumătăţii de mască ; nu uitaţi să desenaţi ochiul şi nasul ; marcaţi pe crochiu.*

2) Decupaţi hîrtia rezistentă urmărind liniile desenate. Veţi obţine astfel tiparul unei jumătăţi de mască.

3) Reproduceţi pe hîrtia de desen o jumătate de mască (să zicem partea stîngă) apoi inversînd tiparul, desenaţi, urmărind contururile a două jumătăţi (partea dreaptă a măştii). Faceţi cîte o mică gaură în fiecare ureche şi una în mijlocul frunţii (vezi crochiul 1 şi 3).

4) Din fiecare fel de hîrtie creponată tăiaţi o serie de dreptunghiuri de 10 cm lungime şi 5 cm lărgime. (Vezi crochiul nr. 2). Săgeata desenată pe crochiu indică sensul hîrtiei.

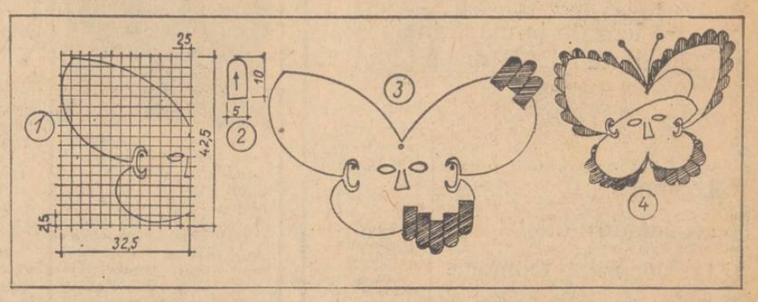

Pagină realizată de Olimpia ŞTEFĂNESCU

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

„SÎMBURELE DE AUR" AL UNEI SNOAVE

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Aflîndu-mă pe 2 decembrie într-un compartiment al acceleratului Suceava—Bucureşti, am auzit o snoavă povestită de un ţăran cooperator din comuna Miorcani, judeţul Botoşani, snoavă pe care aş vrea să v-o povestesc şi dumneavoastră.

A fost odată un fierar ce avea un fecior tare leneş, care nu voia să muncească, deşi se apropia de 20 de ani. Cînd a împlinit această vîrstă, tatăl l-a chemat la dînsul, i-a dat trei galbeni, spunîndu-i să se ducă în lume şi să cîştige şi el o pîine, dar să se întoarcă cu banii înapoi.

Băiatul a plecat, a cheltuit cei trei galbeni şi s-a întors acasă. Mama sa, văzînd că fiul se întoarce cu mîna goală, i-a dat ea trei galbeni, să-i arate tatălui. Băiatul s-a dus la părinţele său şi i-a dat galbenii. Fierarul a luat banii şi i-a aruncat în fîntînă.

După o vreme tatăl îşi trimite din nou fiul în lume, dîndu-i tot trei galbeni. Băiatul a procedat ca şi prima dată, iar la înapoiere fierarul a aruncat banii în fîntînă (daţi înapoi tot de mama tînărului).

Cînd a fost să-l vadă plecat a treia oară în lume, mama i-a spus fiului că la întoarcere nu îi va mai da cei trei galbeni, deoarece ea nu mai are de unde să-i dea. Plecînd băiatul în lume şi cheltuind cei trei galbeni daţi de fierar, a vrut să se întoarcă acasă, dar se temea să vină cu mîna goală, aşa că s-a tocmit într-un loc, să muncească, şi după un an a primit ca simbrie trei galbeni. Întors acasă s-a dus la tatăl său şi i-a arătat galbenii. Fierarul i-a luat şi a vrut să-i azvîrle ca de obicei în fîntînă, dar fiul său l-a apucat de mînă, strigînd : „Stai, tată, că eu pentru banii ăştia am muncit un an!" La care tatăl a spus : „Da, fiule, ai dreptate, acum cred şi eu că aceştia sînt bani munciţi, că te numeri şi tu în rîndul oamenilor".

Aş fi bucuros, în cazul publicării scrisorii mele, ca morala, grăuntele de aur al snoavei, să pună pe gînduri acea minoritate de tineri care cheltuiesc zilnic, prin cafenele, prin baruri sau restaurante, nişte bani nemunciţi, obţinuţi fie prin „mici învîrteli", fie din leafa părinţilor, uitînd că locul central în cîmpul valorilor etice specifice societăţii noastre îl ocupă noua atitudine faţă de MUNCĂ, considerată pe drept cuvînt ca fiind valoarea morală supremă.

Cu stimă,
ing. MIRCEA STRATAN
I.G.C.L.
Piaţa Republicii nr. 3, Botoşani"

Aşadar, publicîndu-vă scrisoarea, sper şi eu — sincer — ca tinerii în cauză să ia aminte la „sîmburele de aur" de care pomeniţi. Vă mulţumesc! Realitatea ne demonstrează, uneori, că părinţi extrem de muncitori, oameni care o viaţă întreagă au lucrat corect, se pomenesc în faţa unui eşec educativ, constată că nu-s în stare să pună pe picioare, să formeze un tînăr la fel de muncitor, la fel de cinstit. Să fie de vină un anumit fel de „răsfăţ" (dac-am trudit eu, măcar el s-o ducă... altfel) ?... Iar acest „altfel" înseamnă de regulă : „bani de buzunar" (prea uşor acordaţi), cocoloşire („apărare" de orice greutate, de orice dificultate, inerente vieţii), lipsă de control (fie în privinţa şcolii, fie a relaţiilor de prietenie, fie a consumării timpului liber etc). Rezultatele, în asemenea cazuri, le cunoaştem cu toţii : tăietori de frunză la cîini, mari băutori de cafea+coniac, tineri care, dac-ar fi fost bine dirijaţi de la început, (nici acum nu-i timpul trecut!) ar fi fost scutiţi (şi ne-ar fi scutit şi pe noi, adulţii) de multe necazuri mai mari sau mai mici. Şi, vorba dumneavoastră, stimate tov. Mircea Stratan, adică... a snoavei culese în tren, în ce constă DIRIJAREA pozitivă, care-ţi poate da ţie, părinte, garanţia că propriul tău copil, odată ajuns adolescent, chiar matur, nu va eşua cine ştie cum ? O singură direcţie este fundamentală (evident, însoţită şi de tot ceea ce se pretinde a avea un om cu o personalitate completă, complexă) : MUNCA. *Munca reprezintă*, fără doar şi poate, factorul-prim al educării copilului. Mii şi mii (ca să nu spun *milioane*) de exemple, de-a lungul timpului, demonstrează fără drept de apel adevărul afirmaţiei mele. În fond, de unde — dacă nu din realitate, dintr-o vastă experienţă de viaţă — este extras „sîmburele de aur" al snoavei reproduse aici ? Mi-aş îngădui să adaug : nu numai tinerii să ia aminte, ci şi... părinţii, educatorii în general.

POST - SCRIPTUM : Pentru o serie de scrisori primite (mai ales) de la corespondenţi tineri, în care mi se cer fel de fel de sfaturi (mai cu seamă „de inimă", dar şi în legătură cu alegerea profesiunii, cu prietenia adevărată şi cu „contradicţiile" din sînul propriei familii etc.), mă văd nevoit să le recomand (cu toată modestia) o carte de-a mea, recent apărută : „Fetele despre băieţi, băieţii despre fete" în care — pe temeiul răspunsurilor date de 808 adolescenţi, explic, indirect desigur, şi ceea ce anumiţi corespondenţi îmi solicită).

Oferiţi cadouri celor dragi !
Înainte de a vă decide ce să cumpăraţi, vizitaţi neapărat MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM unde puteţi alege cadouri frumoase şi utile pentru toate vîrstele

(6750)

LA TELEVIZOARE ŞI APARATE DE RADIO !

Cu începere de la 1 decembrie a.c., preţurile televizoarelor şi aparatelor de radio din producţia internă au fost reduse astfel :

APARATE DE RADIO	Preţ vechi	Preţ nou
Mangalia 2	**1 240**	**965**
Aida	**820**	**690**
Eforie	**1 720**	**1 300**
Traviata	**2 260**	**1 900**
Traviata combina	**2 820**	**2 380**
RADIO-RECEPTOARE CU TRANZISTORI		
Cora	**420**	**365**
Zefir	**750**	**500**
Albatros	**1 200**	**800**
Mamaia	**1 440**	**1 000**
Neptun	**1 498**	**1 150**
TELEVIZOARE		
Venus E-47	**3 400**	**2 870**
Modern E-47	**3 560**	**3 050**
Miraj E-59	**4 335**	**3 460**
Clasic E-59	**4 525**	**3 530**
Opera E-59	**4 335**	**3 500**

De la magazinele specializate ale cooperativelor de consum, salariaţii, pensionarii, membrii C.A.P. şi ţăranii cu gospodării individuale pot cumpăra televizoare şi aparate de radio şi cu plata în rate. Pentru membrii C.A.P. şi ţăranii cu gospodării individuale, avansul minim este de 15 la sută, restul sumei datorate se poate achita în 24 rate lunare.

Cu un aconto de numai 460 lei, puteţi cumpăra, de exemplu, un televizor MODERN, spre bucuria întregii dv. familii.

Intraţi chiar acum în magazinul cooperativei de consum din comuna dumneavoastră !

(6739)

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

De ce nu îngheaţă apa ?

Cititorul nostru, prof. **GHEORGHE BRAŞOVEANU — URLAŢI,** din Bucureşti, pune celorlalţi cititori următoarea întrebare : În adîncul oceanelor, temperatura apei este sub 0°C. Deşi în mod normal, apa îngheaţă la 0°C, totuşi, în abisurile oceanelor, se menţine sub forma lichidă. **Care este explicaţia ?**

Mărimea unui număr

Dacă v-ar întreba cineva cît de mare este numărul 10^{10}, ce i-aţi răspunde ?

100 din şase cifre... se poate ?

Cititorul nostru **NEMETH ALEXANDRU,** sculer matriţer din Timişoara, ne trimite următoarea întrebare :

Se poate obţine numărul 100 din 6 cifre de cite 5 ?

Dv., ce spuneţi ?

Verificaţi-vă cunoştinţele

Să nu se creadă să s-a făcut o greşeală de tipar repetîndu-se titlul rubricii noastre. Acesta este şi titlul unei lucrări, apărută recent, în Editura Ştiinţifică.

Presupunînd, după titlu, că este vorba de vreo interferenţă de preocupări, ne-am grăbit să consultăm lucrarea şi spre marea noastră satisfacţie, nu numai că nu am descoperit o asemenea suprapunere, ci, dimpotrivă, un auxiliu preţios pentru conducătorii de vehicule şi pietoni.

În consecinţă, stimaţi cititori, indiferent că v-aţi procurat sau nu acest volum, permiteţi-ne şi nouă să vă punem cîteva întrebări din domeniul respectiv :

1. Pe ce parte se depăşesc cu un vehicul, tramvaiele în mers ?

a. pe partea stîngă ; b. pe partea dreaptă ; c. pe ambele părţi.

2. Ce indică triunghiul de culoare galbenă, montat deasupra cabinei unui autocamion ?

a. Autocamionul transportă încărcături periculoase ;

b. autocamionul tractează una sau două remorci ;

c. autocamionul transportă încărcături uşor inflamabile.

3. Pe ce parte se pot depăşi următoarele animale, în timp ce se deplasează :

a. Un leu; b. o cămilă; c. un crocodil.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Radiosursele

În 1932, un specialist electronist american urmărea cauzele perturbaţiilor radioelectrice (a „paraziţilor" radio) pe diverse frecvenţe. Karl Janski, pentru că de el este vorba, a sesizat că anumite perturbaţii prezintă o periodicitate riguros egală cu o zi siderală. De aici a dedus că perturbaţiile respective sînt legate de bolta cerească, reuşind ulterior să recepţioneze primele unde radio emise din galaxia noastră. Mai departe, cercetările nu s-au desfăşurat totuşi prea repede, astfel încît de abia în anul 1964 a fost detectată prima radiosursă, Lebăda A

În prezent, cercetărilor radioastronomice li se acordă o importanţă mult mai mare, acestea fiind legate de evoluţiile sateliţilor artificiali şi a navelor cosmice, precum şi de dorinţa de cunoaştere mai profundă a Cosmosului.

Curiozităţile numerelor

Folosind cifre cuprinse între 0, 1,2...9, luate o singură dată, se pot forma numere a căror sumă să fie egală cu 1. Iată două exemple :

$$\frac{135}{270}+\frac{48}{96}=1;\quad \frac{35}{70}+\frac{148}{296}=1$$

Evident că acestea nu sînt singurele posibilităţi şi, cu oarecare răbdare, se vor găsi şi altele.

Cît priveşte numărul cel mai mare ce se poate scrie folosind de patru ori cifra 1, el nu este 1111, cum ar crede poate unii ci 11^{11}. Astfel se obţine un număr de 250 milioane de ori mai mare decît 1111! Referitor la cifra care ridicată la puterea a patra ne dă un număr ale cărui cifre adunate între ele, ne conduc la cifra iniţială, aceasta nu este alta decît 7. Într-adevăr $7^4=7\times7\times7\times7=2401$ Adunînd cifrele numărului 2401 se obţine : 2+4+0+1=7, adică exact... quod erat demonstrandum (ceea ce era de demonstrat).

Din lumea zborului

După război, din 1949, a început în ţara noastră construcţia unor diverse avioane şi planoare, după proiecte ale inginerilor constructori români, din care unii, au o vastă experienţă, precum este ing. Radu Manicatide, laureat al Premiului de Stat, apoi constructorul Vladimir Novîţchi, ing. Iosif Şilimon, ing. Traian Costăchescu, constructorul pilot Ovidiu Popa şi alţii.

Poşta cititorilor

Emil Volcinski, Rădăuţi. Regretăm că trebuie să vă contrazicem, dar, referindu-ne la problema noastră din nr. 730 al revistei, privitoare la „Schimbarea locurilor", al cărui răspuns a fost dat în nr. 731 din 09.10.71, mărimea egală cu 1.157.401.368.000 secunde nu este deloc echivalentă cu 42.042 ani, după cum afirmaţi dv. şi mai cu seamă, cu preciziunea „socotelile ies curat 42.042 ani" pe care o indicaţi în scrisoare. În primul rînd, nu uitaţi că anul nu are exact 365 zile, că mai există şi ani bisecţi, ani tropici şi ani siderali. Depinde după ce criterii se fac calculele. De aceea, nici numărul pe care l-am indicat noi, nu l-am exprimat decît cu mentiunea „circa", cu titlu informativ.

Eugen Crişmaru, Comăneşti, Buzău. Ne bucură că am izbutit să vă procurăm o satisfacţie prin publicarea materialului. Cît priveşte scrisorile pe care le primiţi de la diverşi cititori, nu trebuie să vă surprindă stilul unora dintre ele. Cu timpul vă veţi obişnui... Dacă aţi şti ce „minunăţii" primim noi la redacţie, uneori...

Ovidiu Ardelean, elev cl. a X-a B, Lic. nr. 2, Satu Mare. Problema trimisă este amuzantă şi am reţinut-o.

Prof. Rodica Chitu-Mihoşescu, Năsăud. În privinţa descoperirii vitaminei C, de către C. Funk, vă rugăm să consultaţi şi Dicţionarul enciclopedic român, vol. 4, pag. 870. Cît priveşte boala „beriberi" într-adevăr ea este provocată de lipsa vitaminei B1 din organism, favorizată, de pildă, de o alimentaţie prelungită cu orez decorticat. Dar în coaja orezului nedecorticat, Funk a descoperit şi vitamina C, a cărei carenţă din organism duce la boala numită popular „scorbut".

Traian Vultur, com. Băla, jud. Mureş. Problemele trimise... le-am prefera mai altfel. Dacă toţi copiii învaţă la şcoală, pe dinafară, tabla înmulţirii, să revenim la socotirea pe degete, ca pe vremea vechilor egipteni ? Tocmai astăzi, cînd în unele ţări s-au introdus şi calculatoarele electronice, în şcoli ?

Alexandru Herdea, Eforie Sud, Constanţa. La întrebările puse în „Almanahul Ştiinţă şi Tehnică 1969", s-a răspuns în primele numere ale revistei „Ştiinţă şi tehnică" din 1970. Prin urmare, nu este cazul de a le mai repeta, cu atît mai mult cu cît există nenumărate alte probleme ce pot fi prezentate cititorilor noştri.

Ing. Liviu MACOVEANU

LA MAGAZINELE ALIMENTARE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

găsiţi un sortiment variat de conserve, excelente la gust, nutritive

Vă recomandăm cîteva :

— costiţă cu fasole, 400 gr.	**5,75 lei**
— costiţă cu mazăre, 400 gr.	**5,15 lei**
— carne de porc cu mazăre decorticată, 400 gr.	**6,15 lei**
— carne de porc cu mazăre verde, 400 gr.	**8,00 lei**
— pilaf de pasăre, 400 gr.	**6,50 lei**
— macaroane cu carne de vită 450 gr.	**7,50 lei**
— spaghete cu carne de porc 450 gr.	**7,15 lei**
— costiţă cu varză 450 gr.	**5,90 lei**

Folosind conservele, economisiţi timpul, uşurîndu-vă munca în gospodărie !

(6718)

RECOOP

LUNA CADOURILOR

Un cadou util, acum în preajma sărbătorilor de iarnă, poate fi un fular, o pereche de mănuşi, un batic, o cravată, o cămaşă sau o pereche de cisme.

Magazinele de specialitate vă oferă posibilitatea de a alege cadoul preferat. (6764)

RECOM

MICA PUBLICITATE

VÎND IEFTIN MIRADIN

Cînd am dat anunţul ăsta nu ştiam că voi găsi atîţia amatori. Două zile telefonul meu a sunat ca la salvare. Dar a trebuit, începînd cu primul solicitant să-mi cer scuze pentru că Miradinul fusese vîndut.

— Păcat.

— Da, păcat.

Nici nu vă închipuiţi cît de multă lume are nevoie de MIRADIN. Numai că şi mai păcat e că aşa ceva nu există. MIRADIN e un biet cuvînt inventat de mine. Dar amatorii se interesau de el ca de un obiect de preţ. Unii îl credeau medicament („e injecţii sau pastile"), alţii erau siguri că e stofă („cîţi metri şi ce culoare"), vreo doi, trei nu ştiu ce-l socotiseră de întrebau de turele pe minut şi foarte mulţi l-au taxat televizor. Ba obiect de mobilier, pictor francez din secolul 15, magnetofon, album, pălărie şi aşa mai departe.

— Păcat. Aş fi avut mare nevoie de un MIRADIN.

— Îmi pare rău...

Îmi pare rău din foarte multe puncte de vedere. Întîi că n-am. Apoi că n-au nici alţii. Apoi că nu există aşa ceva. Şi-n cel din urmă rînd că se găsesc oameni care cumpără orice. Au de toate dar pe lîngă de toate vor să mai aibă ceva în plus. În casa lor mobilele stau peste mobile, tablourile peste tablouri, frigiderele peste frigidere. Nu-i de-ajuns. Vor şi un MIRADIN. Mai ales dacă e ieftin...

Valentin MUNTEANU

UN CADOU CARE OFERĂ CERTITUDINE — CEASUL „CERTINA"

Toate modelele CERTINA sînt antişoc, antimagnetice, insensibile la variaţiile de temperatură şi prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele „Bijuteria" din întreaga ţară.

PUBLICOM

NUMĂRUL VIITOR AL REVISTEI NOASTRE VA APARE SÎMBĂTĂ 8 IANUARIE 1972

la orele obişnuite

Decembrie '71

LUNA CADOURILOR

Un cadou pe care-l puteţi face cu prilejul sărbătorilor de iarnă poate fi o sticlă de VERMUT EXTRAFIN, VERMUT MAMAIA sau o sticlă de GIN.

(6764)

RECOM

UMOR

...Şi, în fine, dorim ca cucurigul nostru matinal să fie considerat muncă grea pentru care să fim retribuiţi cu o mărire de 80 la sută a boabelor.
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Consider critica ce mi s-a adus, justă. Promit să mă îndrept.
— Asta ne-ai mai promis de zece ori.
— Just. Şi această critică o accept. Şi promit să lichidez cu promisiunile.

●

Doi amici vizitează o galerie de artă. În faţa tabloului unui pictor renumit, intitulat „Autoportret" s-au oprit mai mult.
— Ştii, spuse unul dintre ei, aici ceva nu este în regulă. Cum s-a autopictat, nu vezi că mîinile le are în buzunar?

●

Soţia este plecată în concediu şi trimite zilnic soţului cîte o telegramă cu următorul text: „În fiecare zi plouă. Mă plictisesc".
După opt zile, soţul îi trimite şi el o telegramă: „Întoarce-te imediat! Aici ploaia este mai ieftină...".

●

După o catastrofă navală, un lord englez a nimerit singur-singurel pe o insulă pustie în largul mării. Peste cîtva timp a fost descoperit de o navă. Unul din marinarii care a acostat pentru salvarea lui şi-a exprimat mirarea văzînd trei colibe improvizate pe teritoriul insulei.
— Sir John, pentru ce aţi avut nevoie de trei colibe?
— Să-ţi explic. Într-una stau eu, cealaltă era destinată clubului pe care-l frecventez, a treia era clubul pe care îl ignor.

●

— În cartea asta de bucătărie sînt multe erori.
— Ştiu, draga mea, le-am gustat pe toate.

●

— Ce te plîngi, spui că ai reuşit să vinzi două pinze?
— Da, numai că erau ultimele cercetături din casă...

●

— Noi folosim încă tam-tamul ca să luăm legătura cu celelalte triburi.
— Cum, nu s-au instalat telefoane?
— Ba da, numai că telefonînd pierdem timp mai mult...

●

În timpul spectacolului o femeie se adresează spectatorului care stă în rîndul din spate:
— Sper că pana de la pălăria mea nu vă deranjează.
— Nu, de loc. Am tăiat-o cu lama şi acum văd minunat.

— Sînt sigură acum că i-am devenit indiferentă, dacă nici de păr nu mă mai trage...
(JOURS DE FRANCE)

— Vă rog să păstraţi un iepure pentru tatăl meu care va veni să-l ia atunci cînd se întoarce de la vînătoare...
(JOURS DE FRANCE)

Suflerul
(SPUTNIK)

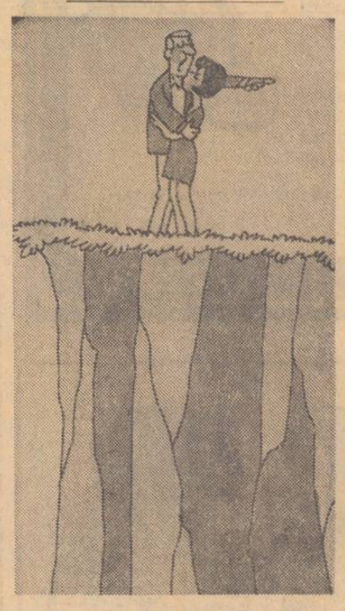

— Te urmez pînă la capătul lumii, dar numai în sensul acela...
(JOURS DE FRANCE)

— Cum de ţi-ai permis, soră, să-l pui pe fiul meu în ultimul rînd!?...
(DIE WELT)

— Bună ziua, scumpa mea! Ce avem astăzi de mîncare la cină?...
(QUIZ)

Din compunerea unui şcolar de opt ani intitulată „Tatăl meu": „Tatăl meu este curajos. El se poate urca pînă în vîrful muntelui, poate înota în apa cea mai adîncă de la un mal la celălalt. El se poate lupta şi cu un tigru şi să-l învingă. Dar nu are timp căci trebuie s-o ajute pe mămica la spălatul vaselor".

— De abia acum înţeleg de ce te scoli în fiecare noapte şi nu slăbeşti, deşi ţii regim...
(JOURS DE FRANCE)

— Lasă-mă să ghicesc... Ai cheltuit mai mult la cumpărături... sau vine în vizită mama ta... sau vrei o haină nouă de iarnă!...
(DAILY MIRROR)

— Cînd ţi-l aduce mîncarea, dragul meu? Mi-e foame!...
(DOMENICA DEL CORRIERE)

Combaterea alcoolismului cu mijloace... tradiţionale.
(NEPSZABADSAG)

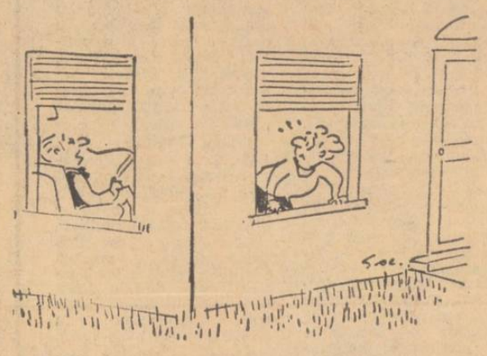

— Foarte bine, foarte bine! Aruncă-te pe fereastră... hai, aruncă-te!
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Ia-ţi doctoria, omule! Ce exemplu dai copiilor!...
(OGONIOK)

— Mămico, vezi ce repede şi-a reluat obiceiurile lui, acum se crede la birou...
(JOURS DE FRANCE)

— Hm, mai bine apucă-te iar de fumat!
(DOMENICA DEL CORRIERE)

O clientă foarte pretenţioasă încearcă mai multe perechi de pantofi şi, în sfîrşit, se hotărăşte:
— Vă rog să-mi daţi prima pereche pe care am încercat-o.
— Nu pot, doamnă, îi răspunse vînzătorul exasperat. Pe aceea am vîndut-o acum o oră.

●

Un cetăţean pescuieşte.
— Ei, cum merge? îl întreabă cineva din spate.
— Grozav, am prins pînă acum şase păstrăvi.
— Dar ştii cu cine vorbeşti? Eu sînt inspector şi aici pescuitul este interzis.
— Se poate, dar nici dumneata nu ştii cu cine vorbeşti. Eu sînt cel mai mare mincinos din toi ţinutul.

●

Doi călători stau de vorbă în tren.
— Am ajuns la concluzia că este întotdeauna mai bine să dai decît să primeşti, spune unul.
— Dumneata eşti filantrop?
— Nu, boxer.

●

Clientul: — Adu-mi deocamdată o halbă de bere. Aştept o doamnă.
Ospătarul: — Blondă sau brună?
Clientul: — Asta nu te priveşte!..

●

Dialog între două fete moderne:
— Tatăl tău arată foarte distins cu părul lui cărunt.
— Da! Şi asta numai datorită mie.

●

— Scumpa mea, ţi-am adus de ziua ta acest colier. Are atîtea perle, cîte primăveri ai tu.
Ea (după ce numără perlele): Am făcut o mare prostie că nu ţi-am spus vîrsta adevărată.

●

Pacientul care urma să intre în cabinetul stomatologului se simţea încurajat de spusele femeii în vîrstă care tocmai părăsise cabinetul.
— Într-adevăr, un dentist minunat. O mînă uşoară şi sigură. Halal om!
Instalat pe fotoliul dentistului, pacientul îi relată medicului elogioasa apreciere:
— A, persoana care a ieşit înainte! E mama mea şi lauda unei mame este desigur părtinitoare...

●

Judecătorul: — Să ne spună martorul dacă într-adevăr l-a văzut pe acuzat în seara aceea în localul „Poftiţi, poftiţi".
Martorul: — De bună seamă, l-am văzut chiar dublu.

●

— Cînd o să ne căsătorim, dragul meu, o să avem doi copilaşi, o fetiţă şi un băieţel.
— De unde ştii că chiar aşa va fi?
— Pentru că cei doi copii stau la mama.

●

Poliţistul se apropie de un ins vădit băut care se tot învîrteşte în jurul unui butoi ţinîndu-se cu o mînă de marginea lui.
— Ce-i cu dumneata?
— Nimic. Merg spre casă. La capătul gardului de lemn e căsuţa mea.

●

Învăţătorul a scris în carnetul elevei: „Mary vorbeşte prea mult".
Tatăl, semnînd observaţia de luare la cunoştinţă, adaugă: „Dacă i-ai cunoaşte mama!".

●

Învăţătorul: — Else, tema ta este foarte bună.
Dar seamănă cuvînt cu cuvînt cu tema lui Paul. Ce trebuie să cred?
Eleva: Că şi tema lui Paul este foarte bună.

●

— Care este cel mai bun mijloc de a ne debarasa de cîteva kilograme în plus? a întrebat o cititoare redacţia unei reviste.
— Cel mai bun mijloc este de a le lăsa în farfurie — i s-a răspuns.

●

— Ştiţi copii, cînd e frig obiectele se contractă, iar pe căldură ele se dilată — explică profesorul de fizică. Cine îmi poate da un exemplu?
Petrişor a ridicat două degete: „Vacanţa de vară e mai lungă decît cea de iarnă".

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —